Załącznik nr 1 do Uchwały nr **XLIX / 790 / 2018** RADY MIEJSKIEJ W STARYM SĄCZU
z dnia 25.06.2018 r.
zmieniającej uchwałę NR **XXXIV / 514 / 2017** RADY MIEJSKIEJ W STARYM SĄCZU
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji
w Gminie Stary Sącz z dnia 24 kwietnia 2017 r.

Gminny Program Rewitalizacji

dla Gminy Stary Sącz

na lata 2016-2020

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Spis treści

Wprowadzenie do procesu rewitalizacji 4

1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji obejmująca analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów 6

1.1. Procedura delimitacji obszaru rewitalizacji 6

1.2. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji 9

1.2.1. Zasięg i charakterystyka obszaru rewitalizacji 9

1.2.2. Podobszar rewitalizacji I (w granicy jednostki urbanistycznej Gołkowice Dolne) 10

1.2.3. Podobszar rewitalizacji II (w granicach jednostek urbanistycznych Śródmieście i Rynek) 15

1.2.4. Podobszar rewitalizacji III (w granicach jednostki urbanistycznej Barcice Dolne) 23

1.2.5. Podobszar rewitalizacji IV (w granicach jednostki urbanistycznej Barcice) 28

1.2.6. Podobszar rewitalizacji V (obszar pokolejowy – Dworzec w Starym Sączu) 32

1.3. Potrzeby w zakresie rewitalizacji 35

2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz na lata 2016-2020 z dokumentami o charakterze strategicznym i planistycznym gminy 36

2.1 Strategia Rozwoju Gminy Stary Sącz na lata 2013-2020 36

2.2 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stary Sącz na lata 2011-2017 37

2.3 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego 38

3. Opis wizji stanu obszaru, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań 39

3.1 Wizja stanu obszaru rewitalizacji 39

3.2 Cel główny procesu rewitalizacji 39

3.3 Cele strategiczne oraz kierunki działań 40

4. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych 41

4.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne 41

4.2 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne 61

5. Mechanizmy integrowania działań 65

5.1 Komplementarność przestrzenna 65

5.2 Komplementarność problemowa 65

5.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna 72

5.4 Komplementarność międzyokresowa 72

5.5 Komplementarność źródeł finansowania 74

6. Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz 2016-2020 75

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

7. Opis struktury zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz na lata 2016-2020 77

8. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz ..... .79

9. Proces partycypacji społecznej w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz 83

9.1. Partycypacja społeczna na etapie opracowania GPR 83

9.1.1 Konsultacje społeczne na etapie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. 83

9.1.2 Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz. 85

9.2. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitoringu GPR 92

10. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach..... 93

10.1 Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu cywilnego 93

10.2 Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 3 listopada 2015 r. o rewitalizacji..... 93

10.3 Specjalna Strefa Rewitalizacji 93

10.4 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego 93

10.4.1 Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego..... 93

10.4.2 Niezbędne zmiany w planach miejscowego zagospodarowania przestrzennego..... 93

10.4.3 Miejscowy plan rewitalizacji..... 93

Załącznik nr 1. Mapa zmian funkcjonalno-przestrzennych.

Załącznik nr 2. Aneks metodologiczny. Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

WPROWADZENIE DO PROCESU REWITALIZACJI

Rewitalizacja, zgodnie z założeniami *Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o Rewitalizacji* jest procesem, który ma na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych.

Obszar zdegradowany *to* obszar gminy, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu nagromadzenia negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, wysokiego wskaźnika bezrobocia, przestępczości, ubóstwa, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym i publicznym oraz co najmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych (np. niski stopień przedsiębiorczości), środowiskowych (np. przekroczenie standardów jakości środowiska), przestrzenno-funkcjonalnych (np. niewystarczający poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, niska jakość terenów publicznych) lub technicznych (np. degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych).

Art. 9. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o Rewitalizacji

Obszar rewitalizacji stanowi całość lub część obszaru zdegradowanego, cechuje się szczególną koncentracją negatywnych (wymienionych powyżej) zjawisk, na którym z uwagi na kluczowe znaczenie dla rozwoju gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Art. 10. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o Rewitalizacji

Warunkiem koniecznym do prowadzenia procesu rewitalizacji jest zaangażowanie na każdym etapie opracowania i wdrażania Programu interesariuszy rewitalizacji (m.in. organów władzy publicznej, mieszkańców obszaru rewitalizacji, przedsiębiorców, organizacji pozarządowe itp.). Warto podkreślić, że proces rewitalizacji powinien być prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki.

Program rewitalizacji powinien mieć zapewnioną również komplementarność źródeł finansowania. Stąd też źródłami finansowania projektów rewitalizacyjnych, znajdujących się w Programie będą zarówno środki pochodzące z programów unijnych, środki pochodzące z budżetu państwa, czy budżetu gminy, ale także środki prywatne.

Na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji gmina koordynować będzie wieloletnie działania prowadzone w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej w taki sposób, by minimalizować zdiagnozowane problemy społeczne i wzmacniać lokalne potencjały wskazanych obszarów.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz składa się z 10 rozdziałów. Poniżej pokrótce scharakteryzowano zawartość każdego z nich:

Rozdział 1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji obejmująca analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów – w tym rozdziale przedstawiono delimitację obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. W dalszej części przedstawiono pogłębioną analizę dotyczącą obszaru objętego rewitalizacją, według poszczególnych podobszarów.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Rozdział 2. Opis wizji obszaru rewitalizacji, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań – rozdział ten przedstawia pożądany efekt przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych (wizję), a także siatkę celów, za pomocą których cel stan ten będzie osiągany.

Rozdział 3. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz na lata 2016-2020 z dokumentami o charakterze strategicznym i planistycznym gminy – rozdział ten wykazuje zgodność programu rewitalizacji z najważniejszymi dokumentami określającymi kierunki rozwoju gminy.

Rozdział 4. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych – w rozdziale tym zawarto wykaz podstawowych projektów rewitalizacyjnych oraz pozostałych przedsięwzięć.

Rozdział 5. Mechanizmy integrowania działań – rozdział wykazuje wewnętrzną spójność całości dokumentu, pokazując powiązania pomiędzy założonymi celami rewitalizacji, przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi a zdiagnozowanymi problemami.

Rozdział 6. Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz 2016-2020 – w rozdziale określono nakłady finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych z listy podstawowej wraz z możliwymi źródłami finansowania oraz szacowany koszt przedsięwzięć dodatkowych.

Rozdział 7. Opis struktury zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz 2016-2020 – w tym rozdziale wskazano instytucje i komórki organizacyjne urzędu gminy odpowiedzialne za wdrażanie Programu.

Rozdział 8. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz 2016-2020 – rozdział ten określa sposób monitorowania i ewaluacji Programu, a także przedstawia wskaźniki na podstawie których prowadzone będą te procesy.

Rozdział 9. Proces Partycypacji Społecznej w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz 2016-2020 – omawia sposoby zaangażowania interesariuszy w cały proces rewitalizacji.

Rozdział 10. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach – w rozdziale wskazano jakich zmian wynikających z przedstawionego Programu Rewitalizacji należy dokonać w prawie lokalnym (uchwałach bądź dokumentach planistycznych).

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna
Unia Europejska
Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

1. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI OBEJMUJĄCA ANALIZĘ NEGATYWNYCH ZJAWISK ORAZ LOKALNYCH POTENCJAŁÓW

Ze względu na swoje cele społeczne, rewitalizacja stanowi proces prowadzony na terenach co do zasady zamieszkałych. Ustawa dopuszcza również włączenie do obszaru rewitalizacji niezamieszkałych terenów, cechujących się występowaniem negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej bądź przestrzenno-funkcjonalnej, pod warunkiem, że działania realizowane na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym na rewitalizowanym obszarze. Ponadto, obszar rewitalizacji (podobnie jak sam obszar zdegradowany) może zostać podzielony na podobszary, w tym również podobszary, które nie posiadają ze sobą wspólnych granic.

1.1. Procedura delimitacji obszaru rewitalizacji

Obszar zdegradowany i rewitalizacji został wyznaczony Uchwałą Nr XXX/430/2017 Rady Miejskiej w Starym Sączu z dnia 11 stycznia 2017 r. w sprawie zmiany Uchwały nr XXIII/335/2016 Rady Miejskiej w Starym Sączu z dnia 8 sierpnia 2016 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Stary Sącz.
W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Stary Sącz przeprowadzona została procedura delimitacji, która obejmowała pięć głównych etapów:

1. **Wyznaczenie zamieszkałych jednostek urbanistycznych (jednostek analitycznych).** Rewitalizacja to proces prowadzony na terenach co do zasady zamieszkałych. Identyfikacja obszarów kryzysowych w przestrzeni gminy (w szczególności zaś problemów o charakterze społecznym), wymaga prowadzenia pogłębionych analiz i badań w skali wewnątrzlokalnej. Tym samym, zasadny jest podział zamieszkałych obszarów gminy na mniejsze jednostki terytorialne. W związku
z powyższym, dla potrzeb delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji na terenie Starego Sącza, dokonano podziału gminy na 24 zamieszkałe jednostki urbanistyczne (w tym 10 w mieście Stary Sącz i 14 w obrębie sołectw). Jednostki są terenami homogenicznymi pod względem charakteru zagospodarowania przestrzennego oraz spełnianych funkcji. Wyznaczone jednostki stanowiły podstawowe pola dla których gromadzono i agregowano dane ilościowe i jakościowe obrazujące różne zjawiska i procesy społeczno-ekonomiczne.

2. **Identyfikacja negatywnych zjawisk społecznych w zamieszkałych jednostkach.** Z uwagi na konieczność prowadzenia analiz w wyznaczonych jednostkach, a także uwzględnienie obiektywnych oraz weryfikowalnych wskaźników i metod badawczych, w celu identyfikacji różnego rodzaju negatywnych zjawisk społecznych wykorzystano łącznie 7 wskaźników cząstkowych. Poszczególne wskaźniki konstruowane były poprzez przeliczenie danych bezwzględnych na liczbę ludności: liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców, liczba przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców, liczba osób w wieku poprodukcyjnym na

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

100 osób w wieku produkcyjnym oraz liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Dodatkowo, uwzględniono następujące mierniki: średnie wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty oraz frekwencja w wyborach parlamentarnych (2015). Wskaźniki wykorzystane podczas delimitacji dobrano tak, aby zidentyfikować obszary w przestrzeni gminy odznaczające się ponadprzeciętną koncentracją negatywnych zjawisk wskazanych w ustawie.

3. **Wyznaczenie obszaru zdegradowanego w sferze społecznej.** Przesłanką do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w przestrzeni gminy jest ponadprzeciętna koncentracja negatywnych zjawisk sfery społecznej. W związku z powyższym, dla każdej z uprzednio wyznaczonych zamieszkałych jednostek urbanistycznych został obliczony wskaźnik syntetyczny z uprzednio wskazanych mierników cząstkowych (metoda statystyczna Perkala, pozwalająca porównywać różne mierniki oraz umożliwiająca dokonanie typologii badanych jednostek). Jednostki urbanistyczne, w których odnotowana wartość wskaźnika była najniższa, wskazywały większe prawdopodobieństwo wystąpienia kryzysu w sferze społecznej. Z kolei dodatnie wartości wskaźnika syntetycznego wskazywały na stosunkowo pozytywny obraz zjawisk społecznych, a zatem na niższe prawdopodobieństwo wystąpienia degradacji społecznej.

4. **Identyfikacja negatywnych zjawisk w sferach: gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.** Obszar zdegradowany cechuje się zarówno koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, jak i problemów występujących w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej. Identyfikacja zjawisk kryzysowych w powyższych sferach została przeprowadzona w oparciu o następujące wskaźniki: liczba aktywnych przedsiębiorców na 100 mieszkańców oraz liczba wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców na 100 mieszkańców (sfera gospodarcza); poziom średniodobowego stężenia pyłu PM10, zanieczyszczenie hałasem – położenie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, występowanie osuwisk (sfera środowiskowa); dostępność do placówek edukacyjnych, dostępność placówek opiekuńczo-wychowawczych, dostępność placówek świadczących usługi zdrowotne, dostępność do punktów aptecznych, dostępność do obiektów kultury (sfera przestrzenno-funkcjonalna); ocena stanu technicznego dróg oraz ocena stanu technicznego budynków i przestrzeni publicznych (sfera techniczna).

5. **Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.** Identyfikacja jednostek urbanistycznych cechujących się ponadprzeciętną koncentracją problemów społecznych oraz negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z pozostałych sfer, stała się podstawą do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w przestrzeni gminy Stary Sącz. Z przeprowadzonej analizy wynikało, że całkowita liczba mieszkańców obszarów zdegradowanych przekroczyła wielkość określaną w ustawie (tj. nie więcej niż 30% ogółu ludności gminy). Dlatego też spośród obszarów zdegradowanych, odznaczających się szczególnym nasileniem problemów, a także stanowiących tereny istotne dla rozwoju gminy, wybrano obszar rewitalizacji, składający się z czterech podobszarów zamieszkałych oraz jednego podobszaru niezamieszkałego (pokolejowego):

– **Podobszar rewitalizacji I (w granicach jednostki urbanistycznej Gołkowice Dolne),**

- **Podobszar rewitalizacji II (w granicach jednostek urbanistycznych Śródmieście i Rynek),**
- **Podobszar rewitalizacji III (w granicach jednostki urbanistycznej Barcice Dolne),**
- **Podobszar rewitalizacji IV (w granicach jednostki urbanistycznej Barcice),**
- **Podobszar rewitalizacji V (obszar pokolejowy – Dworzec w Starym Sączu).**

Granice podobszarów rewitalizacji zostały uszczegółowione po przeprowadzonych konsultacjach społecznych (w tym wywiadów z pracownikami Urzędu Gminy Stary Sącz). Finalnie, podobszary objęte zadaniami naprawczymi zostały wyodrębnione w wyniku uwzględnienia degradacji i potencjału obszaru, przy jednoczesnym zachowaniu spójności przestrzenno-funkcjonalnej. Zapisy ustawy
o rewitalizacji, a także szczególna koncentracja negatywnych zjawisk w badanych jednostkach urbanistycznych stały się podstawą do wskazania części obszaru zdegradowanego jako obszaru rewitalizacji, wybierając tereny, które zgodnie z *art. 10 ust. 1 ustawy* mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, w których gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Na wybranych terenach gmina zamierza realizować zadania własne zgodnie z *art. 8 ust. 1 ustawy,* co wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców gminy Stary Sącz.

Obszar rewitalizacji **zajmuje powierzchniowo 82,31 ha (0,81% ogólnej powierzchni gminy), a zamieszkiwany jest przez 2237 osób (co stanowi 9,51% ogółu ludności gminy)**. Szczegółowy opis procedury delimitacji obszaru rewitalizacji w Starym Sączu wraz z wynikami poszczególnych etapów tego procesu zamieszony jest w Aneksie metodologicznym dołączonym do dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Stary Sącz na lata 2016-2020.

Tabela 1. Liczba ludności oraz powierzchnia obszaru rewitalizacji w gminie Stary Sącz

Jednostka terytorialna	Powierzchnia (ha)	Odsetek zajmowanej powierzchni Gminy Stary Sącz	Liczba ludności	Odsetek ludności zamieszkującej Gminę Stary Sącz
Podobszar I	8,5	0,1%	192	0,8%
Podobszar II	46,5	0,5%	1 445	6,1%
Podobszar III	8,9	0,1%	330	1,4%
Podobszar IV	18,5	0,2%	270	1,2%
Podobszar V (obszar pokolejowy)	1,0	0,01%	-	-
Łącznie obszar rewitalizacji	82,3	0,8%	2 237	9,5%
Gmina Stary Sącz	**9 888,8**	**100,0%**	**23 571**	**100,0%**

Źródło: opracowanie własne.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

1.2. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

1.2.1. Zasięg i charakterystyka obszaru rewitalizacji

Obszar wybrany do rewitalizacji jest spójny pod względem funkcjonalno-przestrzennym, gdzie różne funkcje terenu przenikają się i dopełniają wzajemnie. Charakterystyka poszczególnych podobszarów rewitalizacji dokonana została w oparciu o szczegółowe wyniki procedury delimitacji oraz na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych i badań terenowych (inwentaryzacja urbanistyczna). Takie podejście pozwoliło wyszczególnić problemy i zjawiska negatywne cechujące poszczególne podobszary rewitalizacji, a także wewnętrzny potencjał rozwojowy tych terenów. Mając na uwadze zarówno występowanie różnorodnych zjawisk kryzysowych na podobszarach rewitalizacji, jak również wewnętrzny potencjał tych podobszarów i znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, zdiagnozowane zostały potrzeby w zakresie rewitalizacji.

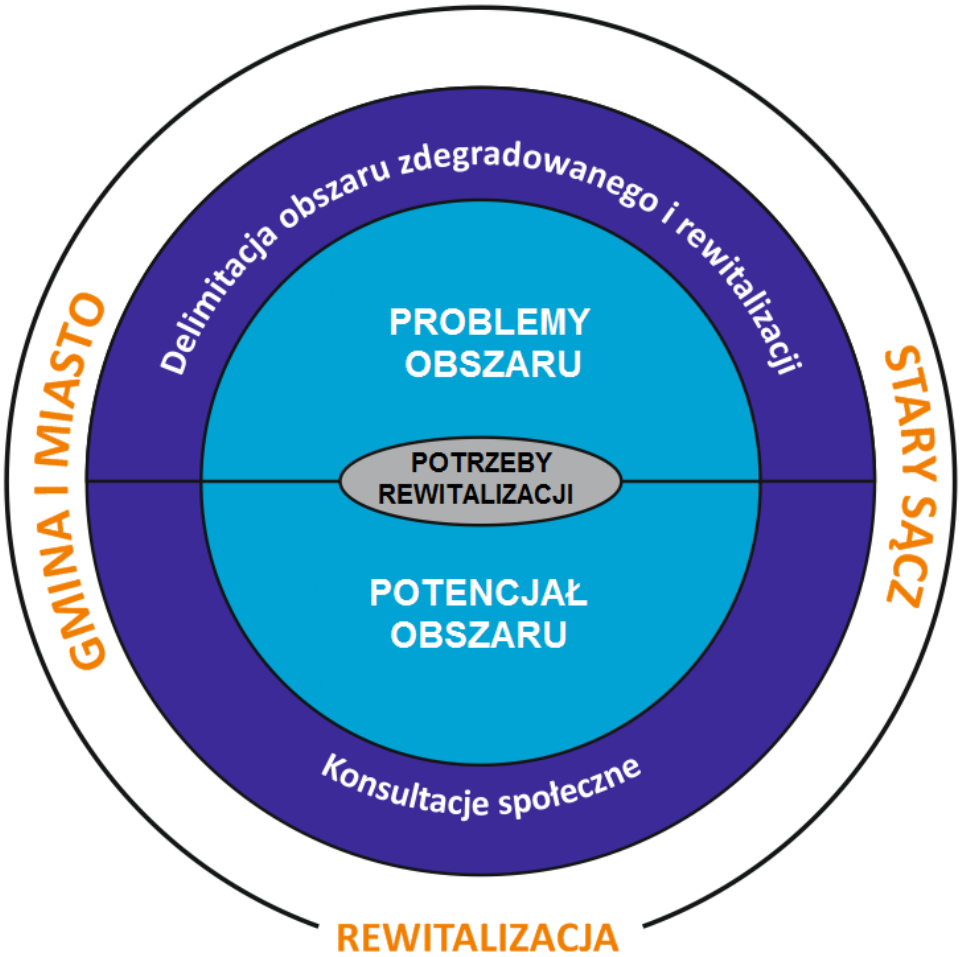

Rysunek 1. Procedura określenia potrzeb rewitalizacji na terenie Gminy Stary Sącz.
Źródło: opracowanie własne.

1.2.2. Podobszar rewitalizacji I (w granicy jednostki urbanistycznej Gołkowice Dolne)

Charakterystyka podobszaru

Podobszar rewitalizacji I zajmuje **powierzchniowo 8,47 ha** (co stanowi 0,08% powierzchni całej gminy). Teren ten **zamieszkują 192 osoby** (0,82 % ogólnej liczby mieszkańców). Podobszar rewitalizacji to centrum sołectwa Gołkowice Dolne. Analizowany teren położony jest przy trasie Stary Sącz - Krościenko - Nowy Targ - Zakopane. W granicy podobszaru znajdują się głównie tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w połączeniu z budynkami gospodarstw rolnych. Zabudowa centrum stanowi pozostałość osiedla kolonistów niemieckich z końca XVIII wieku. Charakterystyczną cechą powyższej zabudowy są domostwa zwrócone do jezdni szczytami, składające się z murowanego domu parterowego i spichlerza, połączonych murem z bramą wjazdową i wejściem dla mieszkańców. Poza terenami zamieszkałymi w skład podobszaru wchodzą również powiązane z nimi przestrzennie i funkcjonalnie tereny niezamieszkałe, jak chociażby tereny komunikacyjne, handlowe i usługowe, budynki magazynowe czy placówki edukacyjne (przedszkole niepubliczne). W związku z powyższym podobszar wybrany do rewitalizacji jest spójny pod względem przestrzenno-funkcjonalnym, gdzie różne funkcje wzajemnie się przenikają i dopełniają.

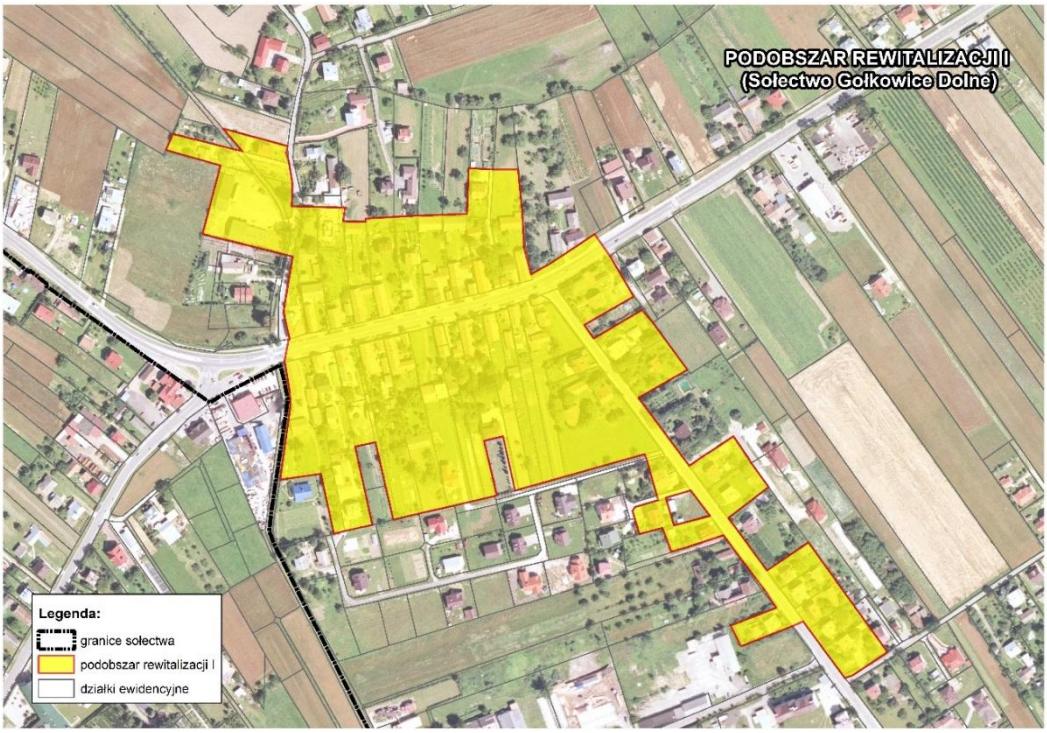

Rysunek 2. Podobszar rewitalizacji I (w granicach jednostki urbanistycznej Gołkowice Dolne).
Źródło: opracowanie własne.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna
Unia Europejska
Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Koncentracja zjawisk kryzysowych

Podobszar rewitalizacji I cechuje się natężeniem różnego rodzaju zjawisk kryzysowych, w tym zwłaszcza problemów o charakterze społecznym. Dane ilościowe, obrazujące kryzys podobszaru I, odnoszą się jedynie do całego sołectwa (Gołkowice Dolne), z uwagi na poziom szczegółowości otrzymanych
i zebranych materiałów. Uzupełnienie stanowią wskaźniki jakościowe (wywiady z przedstawicielami różnorodnych środowisk i grup społecznych, kwestionariusze ankiet, inwentaryzacja terenu, warsztaty strategiczne i debata publiczna), pozwalające na ukazanie wewnątrzlokalnego zróżnicowania zjawisk w obrębie sołectwa.

SFERA SPOŁECZNA

Odzwierciedleniem skali problemów jest wysoka liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (6,02 ogółu liczby rodzin na 100 mieszkańców korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej; średnia dla gminy wynosi 5,33%). Głównym powodem pobierania świadczeń jest problem bezrobocia, w szczególności wśród osób młodych. Niedostatecznie dobra sytuacja materialna części mieszkańców spowodowana jest specyfiką lokalnej gospodarki. Szukanie pracy na terenie sołectwa jest utrudnione, z uwagi na zbyt małą ilość małych i średnich przedsiębiorstw, które tworzyły by nowe miejsca pracy. Dodatkowo, sytuację utrudnia niewielkie zróżnicowanie branżowe, a także brak wykształcenia zawodowego obserwowany wśród mieszkańców. Kolejno, zdefiniowanym problemem społecznym występującym w szerszej skali jest wysoki poziom bezrobocia. Teren sołectwa Gołkowice Dolne zamieszkuje 7,78% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Wskaźnik ten w porównaniu do średniej otrzymanej dla gminy (5,03%) przyjmuje wyższą wartość. Bezrobocie stanowi kluczowy problem społeczny. Niekorzystne zjawisko kumuluje negatywne cechy położenia materialnego mieszkańców jak i prowadzi do marginalizacji oraz wykluczenia społecznego. Negatywne zjawiska (bezrobocie, ubóstwo) wpływają również na obniżanie aktywności i kreatywności społeczności lokalnej. Rozwiązaniem tej sytuacji jest stworzenie programów pomocowych skierowanych do ww. grupy mieszkańców, jak i promowanie postaw zaangażowania społeczno-zawodowego w środowisku.

Problemem sołectwa jest również wyższa niż przeciętnie w gminie liczba popełnionych przestępstw i wykroczeń. Na całkowitą liczbę 688 wykroczeń i przestępstw w gminie (tj. 2,92), aż 42 przypada na opisywany podobszar rewitalizacji (3,46). Niskie poczucie bezpieczeństwa indywidualnego wpływa na obniżenie jakości życia mieszkańców analizowanego podobszaru.

Istotnym problemem sołectwa jest również systematycznie postępujący proces starzenia się lokalnej społeczności, czego dowodem są niekorzystne wartości wskaźników obciążenia demograficznego. Na obszarze sołectwa, na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym przypada 118,46 osób w wieku poprodukcyjnym. Kolejno, na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypada 127,98 osób w wieku poprodukcyjnym. Skala zjawiska obserwowana na terenie sołectwa Gołkowice Dolne może świadczyć o tym, że obszar ten podlega intensywnym procesom emigracji ludności, co w efekcie może powodować negatywne skutki ekonomiczne oraz społeczne. Dodatkowo, seniorzy podobszaru

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

rewitalizacji nie mają zapewnionej odpowiedniej opieki, a oferta spędzania czasu wolnego skierowana do analizowanej grupy wiekowej jest niewystarczająca. Prowadzić to może do wykluczenia społecznego osób w podeszłym wieku oraz zrywania więzi międzypokoleniowych.

POZOSTAŁE SFERY

Oprócz problemów w sferze społecznej, charakterystyczne dla sołectwa Gołkowice Dolne, są również negatywne zjawiska w sferze gospodarczej – niższa niż przeciętna w gminie (5,13) liczba aktywnych przedsiębiorców w przeliczeniu na 100 mieszkańców (4,86). Kolejno, problemy zdiagnozowane w sferze technicznej dotyczą przede wszystkim niskiego stanu technicznego dróg gminnych (liczne i widoczne spękania w nawierzchni asfaltowej), budynków użyteczności publicznej (widoczna potrzeba w zakresie odnowienia elewacji i modernizacji budynków tj. przedszkole) czy braku miejsc parkingowych (a co za tym idzie, potrzeby w zakresie zmiany organizacji ruchu komunikacyjnego). W toku analizy jakościowej zidentyfikowano także problemy sfery przestrzenno-funkcjonalnej, w szczególności związane z: niewystarczającym wyposażeniem w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złym stanie technicznym, brakiem dostępu do podstawowych usług (placówek edukacyjnych i zdrowotnych) lub ich niskich jakości, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do osób starszych i niepełnosprawnych korzystających z podobszaru (w szczególności z budynków infrastruktury społecznej), niskim poziomem obsługi komunikacyjnej, niedoborem lub niską jakością terenów publicznych podobszaru rewitalizacji. Również położenie podobszaru przy trasie Stary Sącz - Krościenko - Nowy Targ - Zakopane, generuje niekorzystne zjawiska związane ze sferą środowiskową tj. zanieczyszczenie powietrze hałasem, czy pojedyncze epizody smogowe (zanieczyszczenia pyłem PM10 i PM2,5) obserwowane w szczególności w sezonie grzewczym (zimowym). Obserwowana, negatywna sytuacja przestrzenna wpływa na niepożądane zjawiska społeczne tj. marginalizacja i wykluczenie osób starszych z życia społecznego (oferta skierowana do seniorów nie jest wystarczająca), bezrobocie i ubóstwo, a także obniżenie aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców. Również brak oferty spędzania czasu wolnego nie sprzyja aktywności pozalekcyjnej dzieci i młodzieży.

KONSULTACJE Z MIESZKAŃCAMI

Kolejno, zgodnie z przeprowadzonymi konsultacjami społecznymi, podstawowym problemem w skali podobszaru jest kwestia statusu mieszkańców budynku w ciągu tzw. „kolonii józefińskiej". Kilkanaście budynków mieszkalnych, zlokalizowanych w zwartej zabudowie szeregowej, wymaga remontu oraz znacznych nakładów inwestycyjnych związanych z zapewnieniem minimalnego standardu mieszkalnego. Sołectwo cechuje się również wysokim natężeniem problemów społecznych, w tym zjawisk, takich jak alkoholizm, czy wzmożona emigracja ludzi młodych i wykształconych. Dodatkowo, walory sołectwa obniżane są poprzez problemy: gospodarcze (niski poziom przedsiębiorczości, niewystarczająca liczba miejsc pracy), przestrzenno-funkcjonalne (niska dostępność do usług publicznych, niska jakość usług publicznych, brak miejsc do wypoczynku i rekreacji), środowiskowe (zły stan środowiska naturalnego, w tym jakości powietrza) oraz techniczne (zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej i obiektów zabytkowych, a także infrastruktury technicznej).

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Wewnętrzny potencjał rozwojowy

Niezależnie od występowania opisanych powyżej zjawisk, podobszar wyznaczony do rewitalizacji wyróżnia się znacznym potencjałem wewnętrznym, związanym przede wszystkim z niezwykle bogatymi zasobami dziedzictwa kulturowego oraz pełnieniem funkcji historycznych. Centrum sołectwa Gołkowice Dolne cechuje się koncentracją wielu różnych obiektów zabytkowych, w tym budynków
z końca XVIII/XIX wieku (Zagrody nr 24-41) oraz Zagrody nr 23 (bez budynku mieszkalnego). Dodatkowo, na obszarze objętym działaniami naprawczymi znajduje się budynek nr 42 pełniący funkcję przedszkola (rok powstania – 1850). Ochroną objęty jest również zespół zabudowy ulicowej (koniec XVIII/XIX wieku). Pomimo problemu związanego z stanem technicznym budynków, kolonia józefińska cechuje się wysokimi walorami kulturowymi (ciekawa w skali gminy zwarta zabudowa historyczna). Domostwa są zwrócone do drogi szczytami, składające się z murowanego domu parterowego
i spichlerza, połączone murem z bramą wjazdową i wejściem dla mieszkańców. Potencjał turystyczno-kulturowy, obok licznych i cennych obiektów zabytkowych, wzmacnia również bogata historia podobszaru. Kolejno, w kontekście potencjału powinna być postrzegana lokalizacja obiektów handlowo-usługowych. Wskaźnik obrazujący liczbę wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców na 100 mieszkańców osiąga wartość 2,64, dla całego sołectwa, co stanowi niższy procent niż miernik obliczony dla gminy (3,92). Równocześnie ważna jest dobra lokalizacja podobszaru względem głównych traktów gminnych (drogi powiatowej). Potencjał podobszaru wskazany przez interesariuszy to również majątek gminny do zagospodarowania, stanowiący nieruchomość ze składem budowlanym zlokalizowana przy skrzyżowaniu drogi powiatowej.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

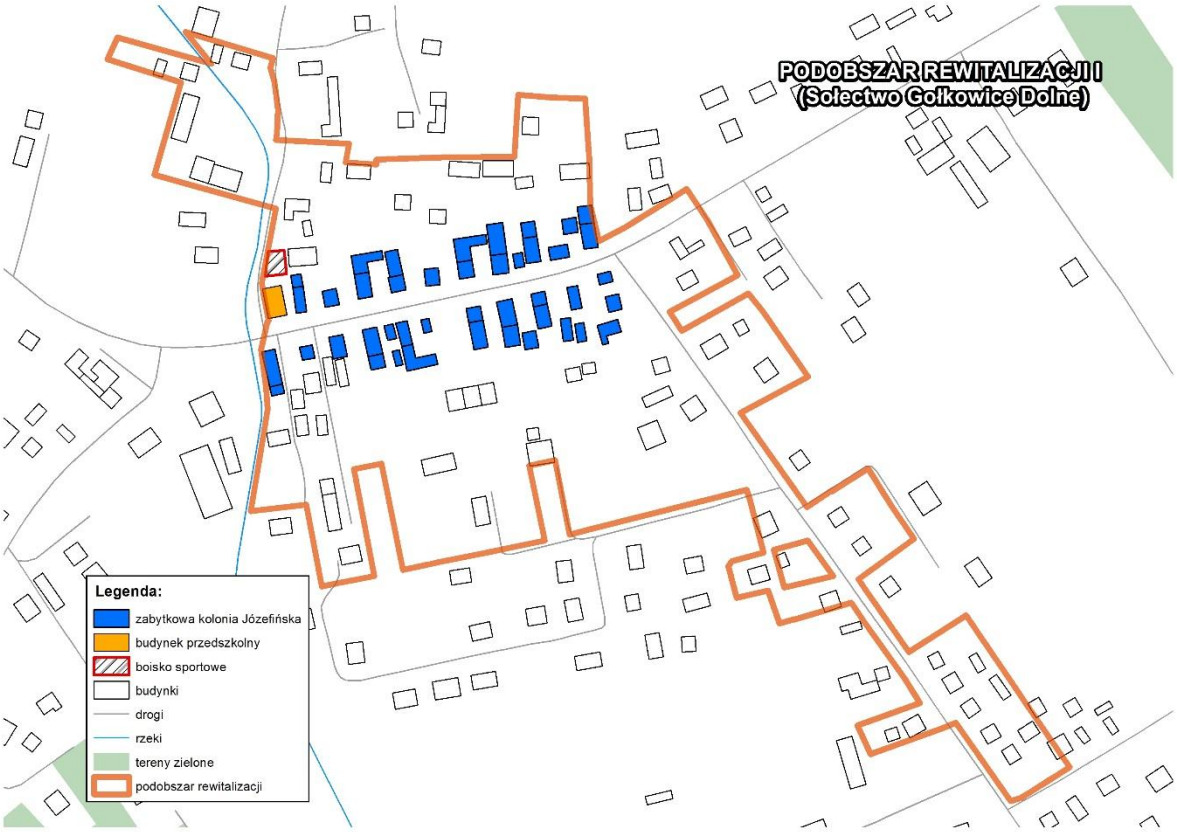

Rysunek 3. Lokalizacja obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów zabytkowych „kolonii józefińskiej"
Źródło: opracowanie własne.

Fotografia 1. Zabytkowa „kolonia józefińska.
Źródło: Google Street View.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna
Unia Europejska
Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Fotografia 2. Przedszkole niepubliczne Sióstr Karmelitanek.
Źródło: Urząd Miasta i Gminy Stary Sącz.

1.2.3. Podobszar rewitalizacji II (w granicach jednostek urbanistycznych Śródmieście i Rynek)

Charakterystyka podobszaru

Podobszar rewitalizacji II **powierzchniowo zajmuje 46,49 ha** (0,46% powierzchni gminy), a **zamieszkiwany jest przez 1445 osób** (6,14%). Teren ten stanowi centrum administracyjno-usługowe Starego Sącza. Północną granicę podobszaru II wyznacza ul. Krakowska oraz 11-go Listopada. Wschodnia granica jest równoległa do ul. Morawskiego, Daszyńskiego i Bandurskiego. Południowa granica nawiązuje do ulic: Jana Sobieskiego, Nowej i Adama Mickiewicza. Zachodnia granica przebiega wzdłuż ulicy Czarnieckiego, a kolejno jest równoległa do ul. Żwirki i Wigury oraz Stefana Batorego.

W granicach podobszaru znajdują się tereny mieszkaniowe zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej. Wybrany do rewitalizacji podobszar, poza funkcjami mieszkaniowymi spełnia pasmo innych, istotnych względem mieszkańców oraz użytkowników miasta, funkcji. W granicach analizowanego podobszaru zlokalizowanych jest wiele obiektów użyteczności publicznej: administracyjnych (Urząd Miejski), edukacyjnych (np. szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalne, przedszkola), kulturalnych (np. domy kultury, biblioteki), ochrony zdrowia i opieki medycznej (apteki, przychodnie) itp. Dodatkowo, przestrzeń podobszaru wzbogacona jest niezliczoną ilością obiektów handlowo-usługowych. Poza terenami zamieszkałymi, w skład podobszaru wchodzą

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

tereny niezamieszkałe tj. komunikacyjne, rekreacyjno-sportowe, place czy skwery. W związku z powyższym stwierdza się, że zagospodarowanie przestrzenne podobszaru jest spójne pod względem funkcjonalnym.

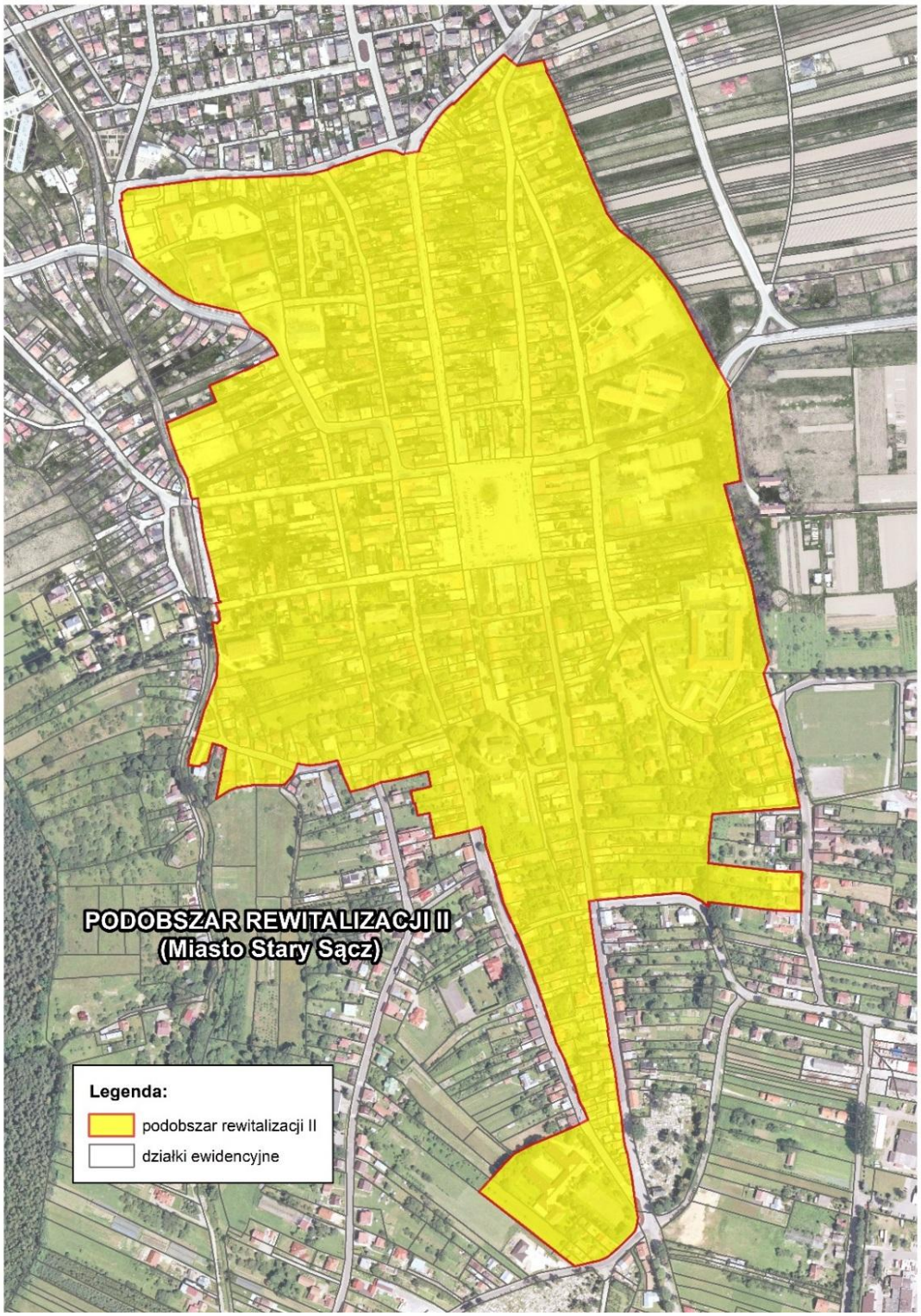

Rysunek 4. Podobszar rewitalizacji II (w granicach jednostek urbanistycznych Śródmieście i Rynek).
Źródło: opracowanie własne.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna
Unia Europejska
Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Koncentracja zjawisk kryzysowych

SFERA SPOŁECZNA

Podobszar rewitalizacji II cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (problemów) o charakterze społecznym. Istotnym zjawiskiem kryzysowym cechującym podobszar jest ponadprzeciętnie wysoki poziom zaawansowania procesów starzenia się lokalnej społeczności. Choć starzenie się ludności jest problemem występującymi w skali prawie całej gminy, to jednak należy podkreślić, że podobszar rewitalizacji II odznacza się szczególnym natężeniem tego procesu, czego dowodem są niekorzystne wartości wskaźników obciążenia demograficznego (relacja pomiędzy ludnością w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym). Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi 126,83. Problemy demograficzne, w kontekście analizowanego wskaźnika, mogą powodować negatywne zjawiska ekonomiczne i społeczne (wyludniane obszaru, spadek przedsiębiorczości, czy spadek aktywności społecznej i obywatelskiej seniorów). Brak placówek oferujących opiekę całodobową dla osób starszych, przyczyniać się może do zmniejszenia aktywności zawodowej osób młodych. Osoby w wieku produkcyjnym pozostając w domu by opiekować się najbliższymi, będą zmuszeni do rezygnacji z pracy. Z kolei osoby starsze narażone są na wykluczenie społeczne, brak kontaktu z innymi ludźmi, a w efekcie obniżenie integracji wewnątrzpokoleniowej.

Kolejno, podobszar rewitalizacji cechuje się koncentracją zjawiska tj. ubóstwo. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na 100 mieszkańców wynosi 4,24. W 2015 roku z pomocy społecznej korzystało 58 rodzin z całej gminy. Zjawisko ubóstwa wpływa na brak dostatecznych środków materialnych w celu zaspokajania podstawowych potrzeb, a w efekcie stanowić może zagrożenia dla realizacji celów lub zadań życiowych. Źródłem ubóstwa może być bezrobocie. Wskaźnik bezrobocia dla analizowanego podobszaru (tj. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym) przyjmuje wartość 5,47. W 2015 roku odnotowano 71 osób pozostających bez zatrudnienia, na analizowanym podobszarze, co stanowi 6,00% bezrobotnych całej gminy. Dodatkowo, osoby żyjące w niedostatku materialnym i wykluczone z aktywności gospodarczej, utrwalają model bierności i pogarszają sytuację ekonomiczną danej społeczności.

Odzwierciedleniem problemów społecznych jest również wysoka liczba popełnianych przestępstw oraz wykroczeń. Na całkowitą liczbę interwencji (116) zgłoszonych na terenie miasta, aż 37 (tj. 31,9 w przeliczeniu na 100 mieszkańców) przypada na opisany wyżej podobszar. Największe natężenie wykroczeń i zjawisk przestępczych odnotowano na ul. Rynek, Sobieskiego i 11-go Listopada. Najczęściej rejestrowane przestępstwa oraz wykroczenia posiadają charakter kradzieży i włamań. Niski poziom poczucia bezpieczeństwa (obawa przed wychodzeniem z domu po zmroku, rezygnacja z kontaktu z innymi osobami) może powodować ograniczenie aktywności społeczności lokalnej.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

POZOSTAŁE SFERY

Ponadto na podobszarze rewitalizacji II obserwowane są różne problemy i negatywne zjawiska sfery technicznej. Szczególną uwagę zwraca niezadowalający stan techniczny części budynków (w tym obiektów zabytkowych np. Kościół św. Elżbiety, Klasztor Klarysek) oraz jakość i stan techniczny ciągów komunikacyjnych czy ich niefunkcjonalność (brak miejsc parkingowych, wzmożony ruch w centrum, niedostosowane rozwiązania drogowe). Wpływa to na obniżenie estetyki, oraz walorów i potencjału turystycznego analizowanego podobszaru, co niekorzystnie oddziałuje na rozwój gospodarczy miasta. Również analiza przestrzenno-funkcjonalna wykazała, że miasto od kilku lat boryka się z małą liczbą miejsc w szkołach podstawowych i gimnazjach. Powoduje to tworzenie wielu oddziałów, a co za tym idzie nauka odbywa się w licznych klasach i w systemie zmianowym. Taki system nie sprzyja efektywnej edukacji oraz aktywności pozalekcyjnej dzieci i młodzieży (niska jakość oferty spędzania czasu wolnego). Niekorzystną sytuację wzmaga również brak odpowiedniego wyposażenia i dostosowania obiektów edukacyjnych do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży. Przyjazne placówki stworzą możliwość organizacji zajęć dla młodzieży, których celem będzie pomoc w kreowaniu przyszłości zawodowej oraz promowanie aktywności społecznej. Również obiekty pełniące funkcje kulturalno-edukacyjne nie mogą w pełni zaspokoić potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Sądeczczanie zrzeszeni w organizacjach pozarządowych (np. Starosądeckim Uniwersytecie Trzeciego Wieku oraz Uniwersytecie Dziecięcym) jednogłośnie wskazują problem związany z brakiem lub niedostosowaniem lokali do pełnienia funkcji kulturowo-edukacyjnych. W większości obiekty komunalne są niedostosowane do prowadzenia zajęć warsztatowych czy seminariów dla skierowanych do mniejszego grona osób. Brak dodatkowych lokali pełniących funkcje kulturalno-edukacyjne, nieformalnych i atrakcyjnych miejsc spotkań i integracji wewnątrzpokoleniowej i międzypokoleniowej, wpływa na obniżenie aktywności wśród mieszkańców, a także nie sprzyja kreacji nowych inicjatyw społecznych. W przestrzeni podobszaru, zauważalny jest również brak infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Mieszkańcy, w szczególności młodzież, zwraca uwagę na niedostatecznie rozwiniętą ofertę sportową, co w znacznym stopniu uniemożliwia aktywne spędzanie czasu wolnego. Brak zaplecza na rozwijanie aktywności fizycznej oraz pasji sportowych, może przyczyniać się do wzrostu procesów marginalizacji wśród osób młodych. Dopełnieniem problemów przestrzennych i technicznych, są negatywne zjawiska środowiskowe – tj. obniżenie walorów jakości powietrza (np. zanieczyszczenie hałasem), czy jakości przestrzeni zielonych (park św. Franciszka). Takie warunki nie zachęcają zarówno mieszkańców, jak i potencjalnych turystów, do korzystania z przestrzeni i oferty kulturowej miasta.

KONSULTACJE Z MIESZKAŃCAMI

Kolejno, zgodnie z przeprowadzonymi wywiadami z różnorodnymi przedstawicielami grup lokalnych, a także na podstawie ankiet, rozmów z mieszkańcami, warsztatów strategicznych i debaty, podobszar rewitalizacji II cechuje się natężeniem negatywnych zjawisk społecznych, w tym problemów alkoholowych, niskiej integracji lokalnej społeczności, jak i emigracji ludzi młodych z podobszaru. Zgodnie z wypowiedziami interesariuszy dodatkowo walory podobszaru obniżane są poprzez zjawiska kryzysowe sfery: gospodarczej (niski poziom przedsiębiorczości, niewystarczająca liczba miejsc pracy),

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

technicznej (zły stan infrastruktury technicznej i społecznej, zły stan budynków użyteczności publicznej), funkcjonalno-przestrzennej (niska dostępność i jakość usług publicznych, niezadowalająca dostępność transportowa, niewielka ilość wydzielonych ścieżek spacerowych i rowerowych, jak i niska jakość przestrzeni publicznych) oraz środowiskowej (zanieczyszczenie środowiska naturalnego, w tym w szczególności powietrza). Degradacja przestrzenna podobszaru wpływa negatywnie na rozwój turystyki regionu, a w efekcie generuje niekorzystne zjawiska ekonomiczne i społeczne.

Wewnętrzny potencjał rozwojowy

Podobszar II wskazany do rewitalizacji charakteryzuje się również znacznym potencjałem wewnątrzlokalnym, związanym przede wszystkim z niezwykle bogatym zasobem dziedzictwa kulturowego oraz pełnieniem szeregu rodzaju funkcji m.in.: administracyjnych, kulturalnych, turystycznych, handlowo-usługowych czy mieszkaniowych. W podobszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest 29 obiektów wpisanych do rejestru zabytków gminy Stary Sącz, do których zalicza się m.in. budynki z przełomu XVIII/XIX wieku (użytkowe, mieszkalne), a także stara synagoga pochodząca z początku XIX wieku, znajdująca się przy ulicy Staszica 10. Większość z wymienionych obiektów zlokalizowanych jest na terenie Rynku, który zaliczany jest do jednych z największych w Polsce. Zabudowa centrum to przede wszystkim urozmaicone stylowo, parterowe kamieniczki. Dachy większości budynków posiadają podcienia. Najbardziej wyróżniającym w przestrzeni obiektem jest dom mieszczański wybudowany w XVII wieku („Dom na Dołkach"), w którym od 1956 roku mieści się siedziba Muzeum Regionalnego. Kolejnym walorem podobszaru jest Zespół Klasztorny ss. Klarysek składający się z kościoła pw. Św. Trójcy (1332 rok) oraz budynków mieszkalnych i gospodarczych. Do zabytkowych obiektów można również zaliczyć: źródełko i kapliczkę św. Kingi (1779 rok), kościół parafialny pw. Św. Elżbiety (aktualna zabudowa pochodząca z XVII wieku), Bramę Szeklerską (dar Węgier z okazji kanonizacji św. Kingi). Na potencjał turystyczno-kulturowy podobszaru, obok licznych i cennych obiektów zabytkowych, składa się także bogata historia miasta oraz organizowane wydarzenia kulturalne (np. Starosądecki Festiwal Muzyki Dawnej, Starosądecki Jarmark Rzemiosła).

W kontekście procesu rewitalizacji, a dokładniej w kategorii potencjału, powinna być postrzegana obecność i aktywność instytucji publicznych (zwłaszcza kultury, placówek edukacyjnych, instytucji administracyjnych), które poprzez swoją działalność podejmują różne działania na rzecz mieszkańców podobszaru rewitalizacji, w szczególności grup i osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Oznacza to, że podobszar cechuje się znacznym potencjałem i kapitałem społecznym.

Równocześnie ważnym potencjałem podobszaru rewitalizacji są organizacje pozarządowe oraz podmioty gospodarcze prowadzące swoją działalność na obszarze centrum miasta i terenów przylegających (organizacje kulturalne, sportowe, kombatanckie, kościelne, rozwoju, pomocy społecznej itp.). Działalność organizacji stanowi nie tylko lokalny potencjał w kontekście podobszaru rewitalizacji, ale również czynnik rozwojowy całej gminy. Wzmożona aktywność organizacji umożliwia realizację różnych inicjatyw oddolnych, uwzględniających potrzeby mieszkańców, a także łatwiejszy

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

i efektywniejszy dialog na rzecz działań rozwojowych. Takie podejście oddziałuje pozytywnie na integrację wewnątrzpokoleniową i między pokoleniową mieszkańców podobszaru. Ciekawą inicjatywą na terenie miasta jest również prężnie działający Uniwersytet Trzeciego Wieku, zrzeszający seniorów, którego celem jest wzmożenie aktywności osób poprodukcyjnych a także przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna
Unia Europejska
Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

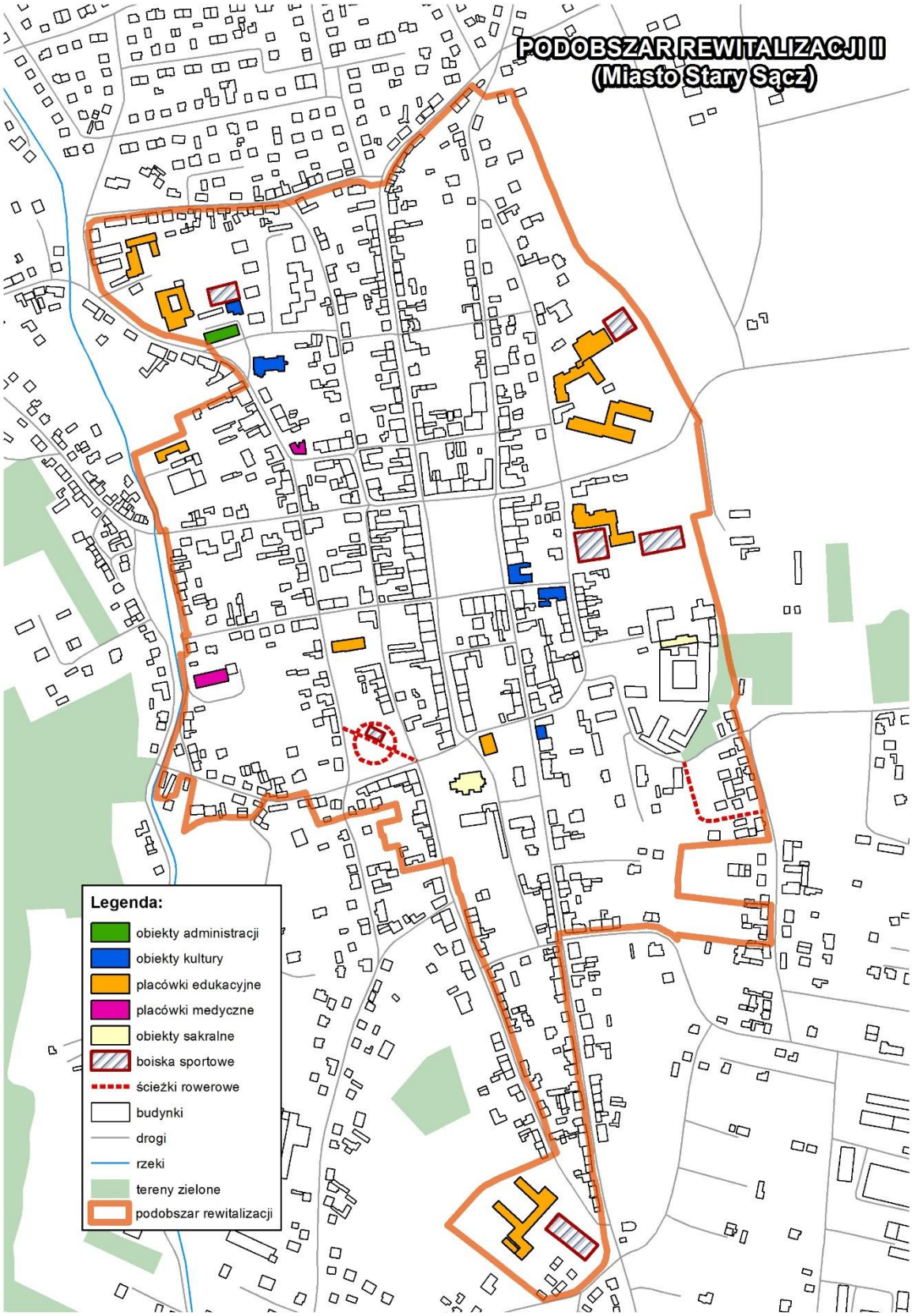

Rysunek 5. Lokalizacja obiektów użyteczności publicznej oraz ścieżek rowerowych na terenie podobszaru nr II
Źródło: opracowanie własne.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna
Unia Europejska
Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Fotografia 3. Centrum miasta Stary Sącz – Rynek.
Źródło: www.wstarymsaczu.pl

Fotografia 4. Widok na klasztor Sióstr Klarysek.
Źródło: www.wstarymsaczu.pl

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna
Unia Europejska
Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Fotografia 5. Parafia św. Elżbiety – Fara Stary Sącz.
Źródło: Urząd Miasta i Gminy Stary Sącz.

1.2.4. Podobszar rewitalizacji III (w granicach jednostki urbanistycznej Barcice Dolne)

Charakterystyka podobszaru

Podobszar rewitalizacji III **zajmuje powierzchnię 8,9 ha** (0,09% powierzchni gminy) i zamieszkiwany jest przez **330 osób** (1,4% ludności gminy). Położony jest m.in. wzdłuż drogi nr 87. Zagospodarowanie przestrzenne podobszaru zdominowane jest przez zabudowę jednorodzinną mieszkaniową w połączeniu z budynkami gospodarstw rolnych. Poza terenami zamieszkałymi w skład podobszaru wchodzą również powiązane z nimi przestrzennie i funkcjonalnie tereny niezamieszkałe, jak chociażby tereny komunikacyjne, handlowo-usługowe, czy placówki edukacyjne (szkoła). Barcice Dolne stanowią najmniejszą powierzchniowo wieś w gminie, będąc jednocześnie atrakcyjnym terenem dla rozwoju osadnictwa. Dominująca zabudowa jednorodzinna jest głównie pochodzenia germańskiego z przełomu XIX/XX wieku.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna
Unia Europejska
Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

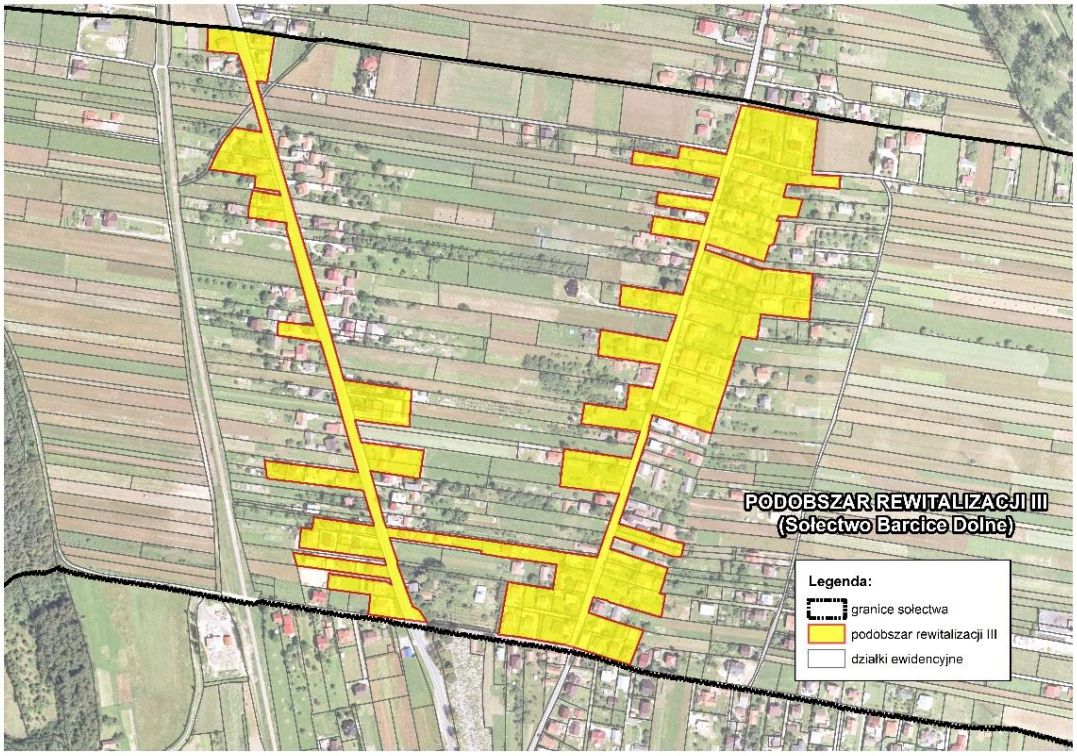

Rysunek 6. Podobszar rewitalizacji III (w granicach sołectwa Barcice Dolne).
Źródło: opracowanie własne.

Koncentracja zjawisk kryzysowych

Podobszar rewitalizacji III charakteryzuje się natężeniem różnego rodzaju zjawisk kryzysowych, w tym zwłaszcza problemów o charakterze społecznym. Dane ilościowe, obrazujące kryzys podobszaru III, odnoszą się jedynie do całego sołectwa (Barcice Dolne), z uwagi na poziom szczegółowości otrzymanych i zebranych materiałów. Dodatkowa analiza wskaźników jakościowych (wywiady z przedstawicielami różnorodnych środowisk i grup społecznych, kwestionariusze ankiet, warsztaty strategiczne i debata publiczna), pozwoliła na ukazanie wewnątrz lokalnego zróżnicowania zjawisk w obrębie analizowanego sołectwa.

SFERA SPOŁECZNA

Jednym z problemów występujących na terenie sołectwa jest wysoka liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (21,45 liczby rodzin na 100 mieszkańców korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej; średnia dla gminy wynosi 5,33). Jest to najwyższy wynik odnotowany pośród wszystkich analizowanych jednostek urbanistycznych. Kolejno, zdefiniowanym problemem społecznym jest wysoki poziom bezrobocia. Teren sołectwa Barcice Dolne zamieszkuje 7,74 zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców. Wskaźnik ten w porównaniu do średniej otrzymanej dla gminy (5,03%) przyjmuje wyższą wartość. Negatywne cechy położenia materialnego mieszkańców wpływają na wzrost zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, a także podwyższają koszty uzyskiwanych świadczeń społecznych. Wzrost osób dotkniętych problemem

bezrobocia i ubóstwa, powoduje efekt tzw. stygmatyzacji obserwowany wśród lokalnej społeczności (jednostki zaczynają działać zgodnie z przypisanymi im etykietami). Negatywne zjawiska (bezrobocie, ubóstwo) wpływają na obniżanie aktywności i kreatywności społeczności lokalnej. Rozwiązaniem tej sytuacji jest stworzenie programów pomocowych skierowanych do ww. grupy mieszkańców, jak i promowanie postaw zaangażowania społeczno-zawodowego w środowisku.

Problemem sołectwa jest również wyższa niż przeciętnie w gminie liczba popełnionych przestępstw i wykroczeń. Na całkowitą liczbę 688 wykroczeń i przestępstw w gminie (tj. 2,92 na 100 mieszkańców), aż 84 przypada na sołectwo Barcice Dolne (wskaźnik 10,66). Diagnoza poczucia bezpieczeństwa i poziomu przestępczości wykazała, że w przestrzeni obszaru obserwowane jest obniżanie jakości życia mieszkańców.

Istotnym problemem jest również systematycznie postępujący proces starzenia się lokalnej społeczności, czego dowodem są niekorzystne wartości wskaźników obciążenia demograficznego. Na obszarze sołectwa, na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym przypada 123,5 osób w wieku poprodukcyjnym. Wpływa to na zauważalny problem wyludniania obszaru. Brak polityki senioralnej wpływa zarówno niekorzystanie na osoby w wieku produkcyjnym (rezygnacja z pracy) oraz poprodukcyjnym (niska aktywność społeczne i obywatelska, zrywanie więzi międzypokoleniowych i wewnątrzpokoleniowych).

Kolejno, analizowany wskaźnik dotyczący frekwencji w wyborach parlamentarnych w stosunku do średniej otrzymanej dla gminy (54,56%) przyjmuje wartość 50,0%. Niższe niż przeciętne w gminie wyniki frekwencji w wyborach świadczyć mogą o obniżonym kapitale społecznym oraz konieczności realizacji działań aktywizująco-edukacyjnych wśród mieszkańców. Działania te miałyby na celu kształtowanie prospołecznych postaw obywatelskich oraz odpowiedzialności za wspólne dobro najbliższego otoczenia.

POZOSTAŁE SFERY

Oprócz problemów w sferze społecznej, na terenie Barcic Dolnych występują negatywne zjawiska w sferze środowiskowej tj. zanieczyszczenie hałasem, z uwagi na położenie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (nr 968, 87). Dodatkowo, inwentaryzacja terenu wykazała, że na terenie sołectwa zdiagnozowano problemy sfery przestrzenno-funkcjonalnej takie jak: ograniczony dostęp do placówek edukacyjnych (szkoły podstawowe, gimnazja), opiekuńczo-wychowawczych (przedszkola, żłobki), placówek świadczących usługi zdrowotne oraz do punków aptecznych. Na terenie analizowanego podobszaru występuje także degradacja sfery technicznej (niski stan techniczny dróg przejawiający się licznymi i widocznymi deformacjami w nawierzchni asfaltowej). Problemy techniczne wzmaga również brak miejsc parkingowych jak i niefunkcjonalność rozwiązań komunikacyjnych.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna
Unia Europejska
Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

KONSULTACJE Z MIESZKAŃCAMI

Zgodnie z przeprowadzonymi konsultacjami społecznymi, sołectwo Barcice Dolne cechuje wysokie natężenie problemów społecznych, w tym zjawisk, takich jak: przestępczość, niski poziom edukacji, niski poziom aktywności społecznej oraz integracji mieszkańców. Mieszkańcy zwrócili również uwagę na brak miejsc spotkań dla młodzieży, a w efekcie niską jakość oferty spędzania czasu wolnego skierowaną do ludzi młodych. Sale sportowe są przepełnione a ich obecne możliwości lokalowe nie są dostosowane do potrzeb mieszkańców. Także słaba dostępność placówek pełniących funkcje społeczne (zbyt krótkie godziny pracy Biblioteki), a także kwestia nieuporządkowania terenów wzdłuż brzegu Popradu oraz problem z odprowadzaniem wód opadowych w kierunki rzeki – stanowią wg interesariuszy podstawowe problemy podobszaru.

Wewnętrzny potencjał rozwojowy

Niezależnie od występowania opisanych powyżej zjawisk kryzysowych, podobszary rewitalizacji III wyznaczony na terenie sołectwa Barcice Dolne wyróżnia się znacznym potencjałem wewnętrznym, związanym przede wszystkim z niezwykle bogatymi zasobami usług. Na podobszarze rewitalizacji III znajdują się liczne obiekty handlowo-usługowe. Wskaźnik dotyczący liczby aktywnych przedsiębiorców na 100 mieszkańców osiąga wartość 5,84 dla Barcic Dolnych, co stanowi wyższy miernik od wskaźnika liczonego dla gminy (5,13). Kolejno, wskaźnik obrazujący liczbę wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców na 100 mieszkańców osiąga wartość 2,52, dla całego sołectwa, co stanowi niższy procent niż miernik obliczony dla gminy (3,92). Potencjał gospodarczy oraz wielofunkcyjność sołectwa i terenów przylegających, wpływa pozytywnie na rozwój społeczno-gospodarczy gminy Stary Sącz. Również prężnie działający budynek Filii Biblioteki (bogate wyposażenie) oraz przedszkolnego wpływa na podnoszenie walorów analizowanego terenu. Mieszkańcy Barcic Dolnych zwrócili uwagę na doskonałą lokalizacje podobszaru (bliskie położenie w stosunku do Popradu i przystani rowerowej) a także korzystne ukształtowanie terenu, w szczególności dla zabudowy jednorodzinnej.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

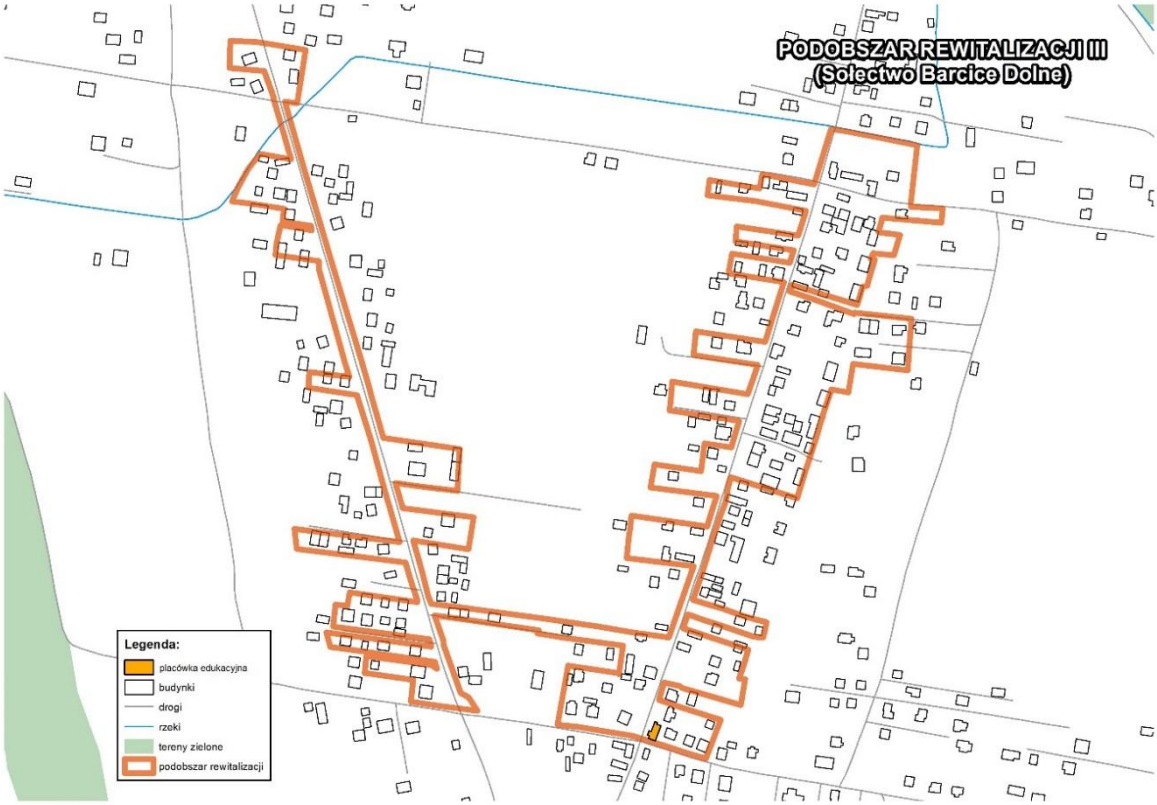

Rysunek 7. Lokalizacja obiektów użyteczności publicznej na podobszarze nr III

Źródło: opracowanie własne.

Fotografia 6. Oddział przedszkolny w Barcicach Dolnych.

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Stary Sącz.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

1.2.5. Podobszar rewitalizacji IV (w granicach jednostki urbanistycznej Barcice)

Charakterystyka podobszaru

Powierzchniowo, podobszar rewitalizacji IV **zajmuje teren 18,45 ha** (co stanowi 0,18% powierzchni gminy) oraz **zamieszkiwany jest przez 270 osób** (1,2% mieszkańców gminy). Analizowany podobszar położony jest wzdłuż drogi krajowej nr 87. Zagospodarowanie przestrzenne podobszaru rewitalizacji IV zdominowane jest poprzez funkcję mieszkaniowo-rolniczą. W przestrzeni obszaru znajdują się budynki mieszkalne jednorodzinne w połączeniu z obiektami pełniącymi funkcje gospodarstw rolnych. Kolejno, wybrany do rewitalizacji podobszar spełnia wiele istotnych funkcji względem mieszkańców oraz jego użytkowników np. usługowych, handlowych, rekreacyjnych (boisko), edukacyjnych (zespół szkół), czy ochrony zdrowia (niepubliczny zakład opieki zdrowotnej).

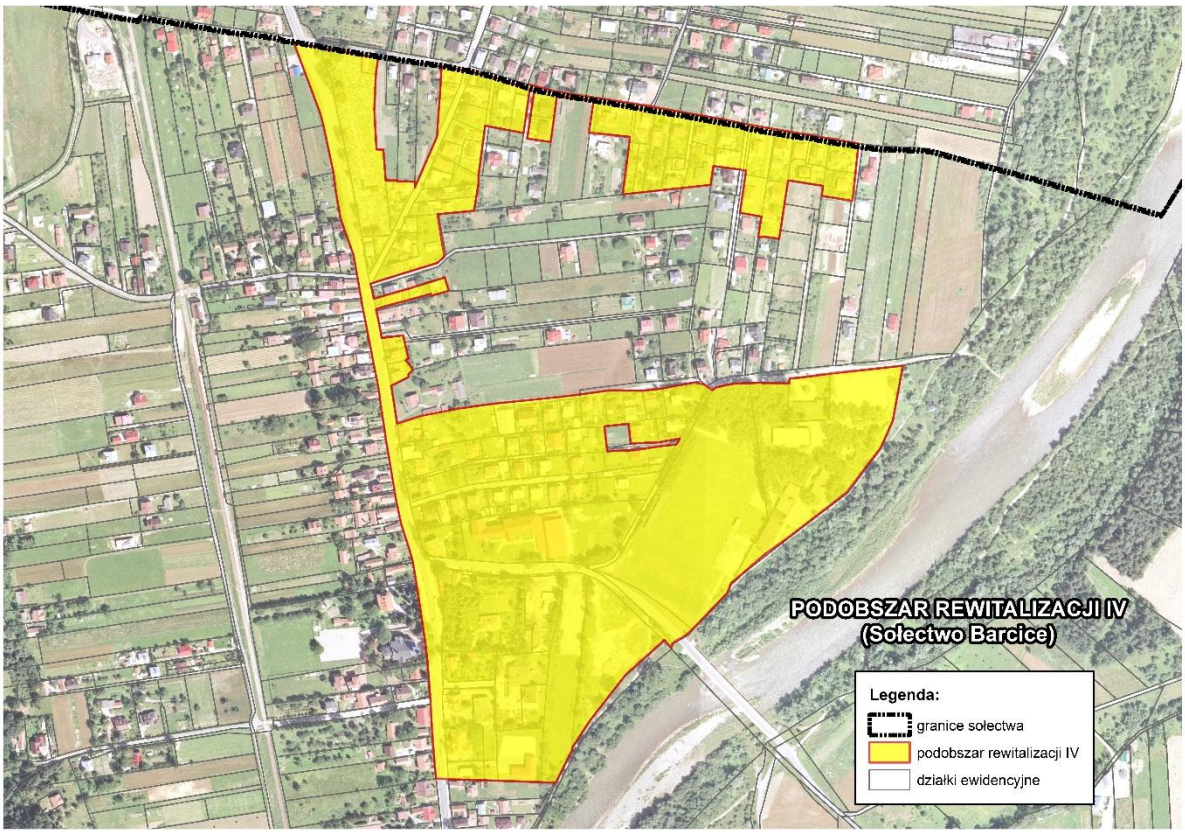

Rysunek 8. Podobszar rewitalizacji IV (w granicach jednostki urbanistycznej Barcice).
Źródło: opracowanie własne.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna
Unia Europejska
Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Koncentracja zjawisk kryzysowych

Podobszar rewitalizacji IV charakteryzuje się natężeniem różnego rodzaju zjawisk kryzysowych, w tym zwłaszcza problemów o charakterze społecznym. Dane ilościowe, obrazujące kryzys podobszaru IV, odnoszą się jedynie do całego sołectwa (Barcice), z uwagi na poziom szczegółowości otrzymanych i zebranych materiałów. Szczegółowa analiza wskaźników jakościowych (wywiady z przedstawicielami różnorodnych środowisk i grup społecznych, kwestionariusze ankiet, warsztaty strategiczne i debata publiczna), pozwoliła na ukazanie wewnątrzlokalnego zróżnicowania zjawisk w obrębie analizowanego sołectwa.

SFERA SPOŁECZNA

Odzwierciedleniem skali problemów jest wysoka liczba rodzina korzystających z pomocy społecznej (6,29 ogółu liczby rodzin na 100 mieszkańców korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej; średnia dla gminy wynosi 5,33). Następnie, zdefiniowanym problemem społecznym występującym
w szerszej skali jest wysoki poziom bezrobocia. Teren sołectwa Barcice zamieszkuje 8,06 zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców. Wskaźnik ten w porównaniu do średniej otrzymanej dla gminy (5,03) przyjmuje wyższą wartość. Ubóstwo oraz bezrobocie w kontekście występowania problemów społecznych generuje problemy związane z integracją i stygmatyzacją mieszkańców danego podobszaru. Obserwowany proces pauperyzacji obniża stopę życiową jednostek zamieszkujących obszar, a także ogranicza dostęp do usług niższego i wyższego rzędu.

Problemem sołectwa jest również wyższa niż przeciętnie w gminie liczba popełnionych przestępstw i wykroczeń. Na całkowitą liczbę 688 wykroczeń i przestępstw w gminie (tj. 2,92 na 100 mieszkańców), aż 84 przypada na opisywany podobszar rewitalizacji (3,13). Przestępczość generuje patologie społeczne jak i wpływa na obniżenie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

Na terenie analizowanego sołectwa zauważono systematycznie postępujący proces starzenia się lokalnej społeczności, czego dowodem są niekorzystne wartości wskaźników obciążenia demograficznego. Na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym przypada 27,4 osób w wieku poprodukcyjnym. Natomiast na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym przypada 138,89 osób w wieku poprodukcyjnym. Istotnym problemem jest brak wdrożonej polityki senioralnej.

Problemem sołectwa jest również niższa niż przeciętna w gminie frekwencja w wyborach parlamentarnych. Analizowany wskaźnik w porównaniu do średniej otrzymanej dla gminy (56,0%) przyjmuje wartość 50,0%. Aktywność obywatelska stanowi jeden z wymiarów kapitału społecznego. Na analizowanym terenie wskaźnik obrazujący poziom zaangażowania lokalnego świadczyć może o niechęci mieszkańców do podejmowania działań lokalnych.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

POZOSTAŁE SFERY

Oprócz problemów w sferze społecznej na terenie sołectwa Barcice koncentrują się również negatywne zjawiska w sferze gospodarczej – niższa niż przeciętna w gminie (5,13) liczba aktywnych przedsiębiorców w przeliczeniu na 100 mieszkańców (2,38). Degradację wykazano także w sferze środowiskowej (zanieczyszczenie hałasem, z uwagi na położenie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (nr 968, 87)). Na terenie analizowanego obszaru występuje także degradacja sfery technicznej – niski stan techniczny dróg (liczne deformacje i spękania nawierzchni asfaltowej), brak rozwiązań komunikacyjnych oraz zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej. Zaznacza się, że znacznym problemem jest również niedostosowana organizacja ruchu drogowego (brak miejsc parkingowych), która w efekcie zwiększa niebezpieczeństwo pieszych włączonych do ruchu (w szczególności dzieci w wieku szkolnym). Analiza przestrzenno-funkcjonalna wykazała również, znaczny problem podobszaru związany z niewystarczającą liczbą miejsc w placówkach edukacyjnych. Duża liczba oddziałów w szkole powoduje, że nauka odbywa się w licznych klasach i w systemie zmianowym. Taki system nie sprzyja efektywnej edukacji oraz aktywności pozalekcyjnej dzieci i młodzieży. Obiekt edukacyjny funkcjonujący w przestrzeni podobszaru cechuje się znaczną degradacją techniczną, a także przestrzenno-funkcjonalną (brak odpowiedniego sprzętu, niedostosowane zaplecze socjalne, brak rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych umożliwiających korzystanie z budynku osobom niepełnosprawnym). Brak lokali pełniących funkcje kulturalno-edukacyjne nie sprzyja integracji wewnątrzpokoleniowej i międzypokoleniowej mieszkańców, a także obniża jakość kapitału społecznego.

KONSULTACJE Z MIESZKAŃCAMI

Również, zgodnie z przeprowadzonymi wywiadami z różnorodnymi przedstawicielami grup lokalnych a także na podstawie ankiet i rozmów z mieszkańcami, sołectwo Barcice cechuje wysokie natężenie problemów społecznych, w tym zjawisk tj. alkoholizm i bezrobocie. Mieszkańcy zwrócili również uwagę na niską dostępność obiektów pełniących funkcje sportowo-rekreacyjne, a także zbyt mała liczbę spotkań w sołectwie (obniżany kapitał społeczny).

Wewnętrzny potencjał rozwojowy

Pomimo opisanych powyżej zjawisk kryzysowych, podobszar rewitalizacji IV wyznaczony na terenie sołectwa Barcice wyróżnia się znacznym potencjałem wewnętrznym, związanym przede wszystkim z niezwykle bogatymi zasobami dziedzictwa kulturowego (cmentarz wojenny 347 oraz Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej), a także pełnieniem szeregu istotnych funkcji (zwłaszcza związanych ze świadczeniem usług publicznych i społecznych). Wpływa to na jakość i atrakcyjność podobszaru pod względem turystycznym. W granicach podobszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest także wiele obiektów użyteczności publicznej, w których mieszczą się instytucje i podmioty publiczne (m.in. placówki edukacyjne, kościół, stowarzyszenia, ośrodek zdrowia, prywatna przychodnia, apteka, biblioteka itp.), które mogą podejmować różne działania na rzecz mieszkańców podobszaru rewitalizacji (prężnie działające zespoły sportowe dla dzieci i młodzieży). Potencjał kulturowy podnosi

również aktywnie działające Stowarzyszenie Przyjaciół Barcic. Dodatkowo, inwentaryzacja terenu wykazała, że bardzo duży potencjał stanowi sfera przestrzenno-funkcjonalna: placówek świadczących usługi zdrowotne, punktów aptecznych czy obiektów kultury.

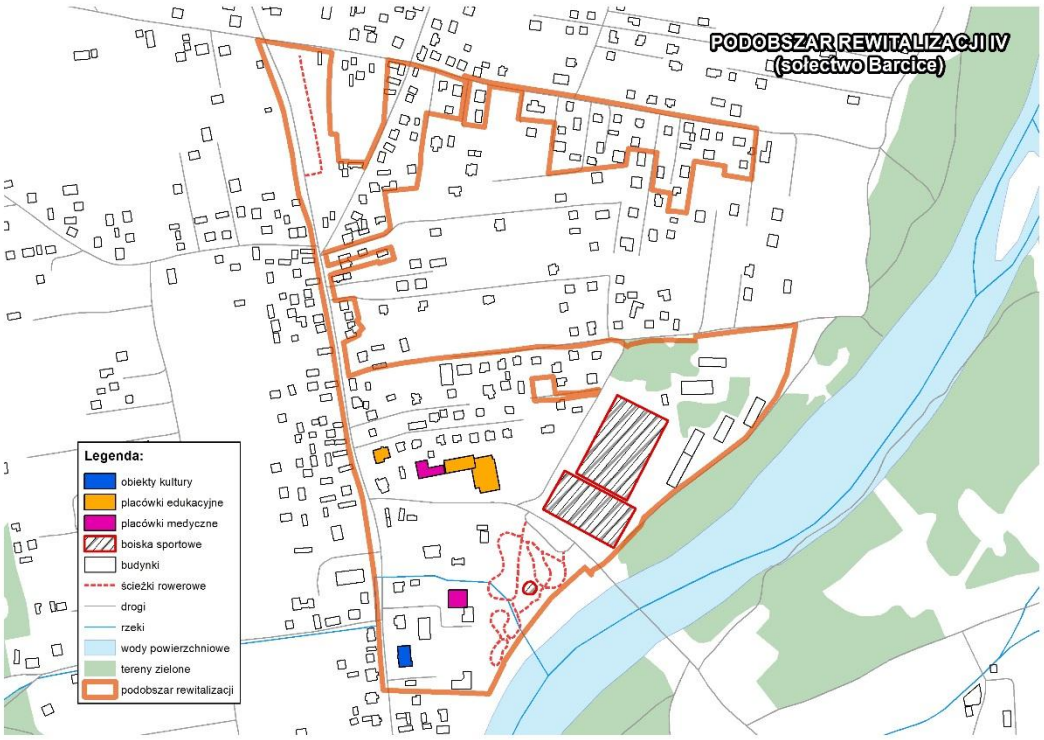

Rysunek 9. Lokalizacja obiektów użyteczności publicznej oraz ścieżek rowerowych na terenie podobszaru nr IV

Źródło: opracowanie własne.

Fotografia 7. Zespół Szkół w Barcicach.

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Stary Sącz.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

1.2.6. Podobszar rewitalizacji V (obszar pokolejowy – Dworzec w Starym Sączu)

Charakterystyka podobszaru

Niezamieszkały teren dworca położony jest wzdłuż wschodniej granicy jednostki zdegradowanej Śródmieście, przy ul. 22-go Stycznia. **Powierzchniowo zajmuje 0,96 ha**, co stanowi 0,010% całkowitej powierzchni gminy. Dawny budynek dworca kolejowego w Starym Sączu pochodzi z II połowy XX wieku. W czasach świetności powyższy obiekt pełnił funkcję centrum Starego Sącza oraz wizytówki miasta. Główna funkcja dworca związana była z obsługą wzmożonego ruchu pasażerskiego. Inwentaryzacja terenu oraz opinie mieszkańców wykazały, iż obecnie obiekt stał się niszczejącym budynkiem, miejscem nocnych spotkań młodzieży, chuligaństwa, niezagospodarowanym i niebezpiecznym obszarem miasta.

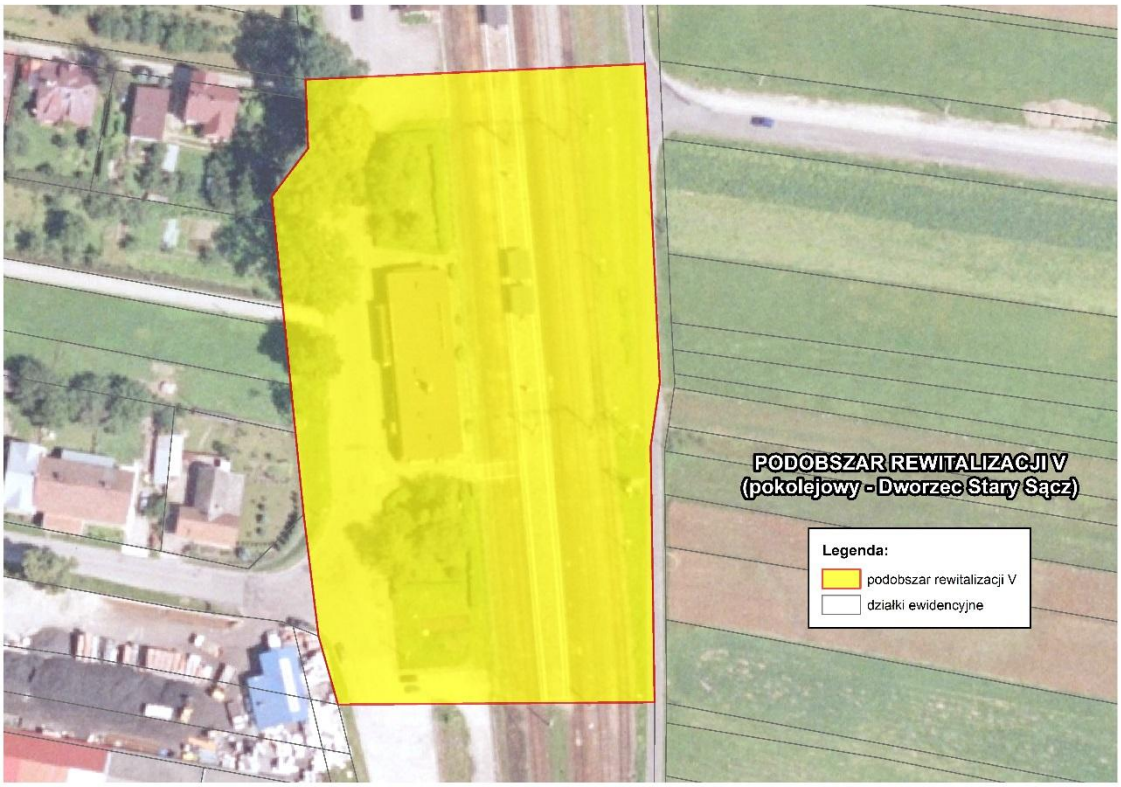

Rysunek 10. Podobszar rewitalizacji V (obszar pokolejowy – Dworzec w Starym Sączu).
Źródło: opracowanie własne.

Budynek cechuje się występowaniem kryzysu w sferze technicznej. Posiada bardzo niski standard techniczny i użytkowy, przez co tworzy w przestrzeni gminy obszar zdegradowany. Brak odpowiedniego wyposażenia oraz zniszczona elewacja uniemożliwiają efektywne korzystanie z obiektu. W celu podniesienia wskaźnika wartości użytkowej budynku, wymagana jest pilna modernizacja. Obszar niezamieszkały charakteryzuje się także degradacją funkcjonalno-przestrzenną. Najbliższa okolica budynku dworca (zabudowana i użytkowa), z uwagi na brak zagospodarowania wokół niezamieszkałego budynku, tworzy przestrzeń nieatrakcyjną i niedostępną dla mieszkańców.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

W związku z tym zainicjowane działania naprawcze mają na celu wprowadzenie na teren obiektu nowych funkcji, w tym kulturalnych, socjalnych oraz rekreacyjnych. Odrestaurowanie budynku dworca przyczyni się do zaadaptowania go do pełnienia nowych funkcji na rzecz lokalnej społeczności. W tym celu zostaną stworzone nowe propozycje projektowe dotyczące zagospodarowania budynku i terenu przy dworcu kolejowym. Priorytetem w działaniach jest pokazanie, że obiekt ten może pełnić nie tylko funkcję kolejową, ale również stanowić ważną przestrzeń dla mieszkańców. Realizacja przedsięwzięcia zapewni aktywizację lokalnej społeczności oraz wzmocni relacje sąsiedzkie (wewnątrzpokoleniowe i międzypokoleniowe), w szczególności osób zamieszkujących tereny zdegradowane.

Fotografia 8. Niszczejący budynek dworca w Starym Sączu.
Źródło: Urząd Miasta i Gminy Stary Sącz.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Fotografia 9. Niezamieszkały obszar pokolejowy – Dworzec w Starym Sączu.

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Stary Sącz.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

1.3. Potrzeby w zakresie rewitalizacji

Występowanie różnorodnych zjawisk kryzysowych na podobszarach rewitalizacji, jak i również wewnętrznego potencjału tych podobszarów, a także uwzględnienie znaczenia analizowanych terenów dla rozwoju społeczno-gospodarczego miasta, pozwoliło na zdiagnozowanie następujących potrzeb i celów działań w zakresie rewitalizacji:

- przeciwdziałanie występowaniu problemów społecznych (w szczególności zjawisk oraz procesów wykluczenia i marginalizacji społecznej, stanowiących efekt ubóstwa, bezrobocia, niekorzystnej demografii ludności, czy nierównomiernego dostępu do dóbr i usług),
- prowadzenie i wdrożenie polityki senioralnej (wzrost aktywności społecznej i obywatelskiej seniorów, całodzienne ośrodki opieki),
- poprawa poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego (ograniczenie skali występowania zjawiska przestępczości, popełnianych wykroczeń oraz aktów wandalizmu),
- poprawa stanu zagospodarowania i jakości istniejących przestrzeni publicznych a także rozwój nowych, służących zaspokajaniu różnych potrzeb społeczności lokalnej, a w efekcie wzrost integracji i aktywizacji mieszkańców w różnych dziedzinach życia społecznego,
- tworzenie i zagospodarowanie nowych miejsc służących rekreacji i wypoczynkowi, a także integracji wewnątrzpokoleniowej i międzypokoleniowej mieszkańców,
- poprawa warunków podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, a także wsparcie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, a w efekcie przeciwdziałanie obserwowanemu zjawisku emigracji ludzi młodych,
- rewaloryzacja obiektów zabytkowych, poprzez przystosowanie ich do pełnienia funkcji społecznych i gospodarczych,
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej (drogi), a w efekcie poprawa poziomu obsługi komunikacyjnej,
- rozbudowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej (placówki edukacyjne),
- adaptacja budynków użyteczności publicznej na obiekty pełniące funkcje kulturalne, socjalne i rekreacyjne,
- poprawa warunków i jakości środowiska przyrodniczego.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

2. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY STARY SĄCZ NA LATA 2016-2020 Z DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM I PLANISTYCZNYM GMINY

2.1 Strategia Rozwoju Gminy Stary Sącz na lata 2013-2020

Gminny Program Rewitalizacji jest spójny z wizją rozwoju i celami strategicznymi zawartymi w Strategii Rozwoju Gminy Stary Sącz na lata 2013-2020. Ten kluczowy dokument strategiczny gminy wyróżnia cztery obszary zasadnicze dla jej rozwoju w najbliższych latach, są to: Obszar I. Turystyka, rekreacja i dziedzictwo kulturowe; Obszar II Infrastruktura techniczna i ochrona środowiska naturalnego; Obszar III Efektywna gospodarka lokalna oraz Obszar IV Kapitał społeczny i samorządowy. Misją przyświecającą rozwojowi gminy w powyższych obszarach jest „osiągnięcie zrównoważonego i społecznie akceptowanego rozwoju przy optymalnym wykorzystaniu potencjału ludzkiego, przyrodniczo-kulturowego i gospodarczego gminy". Z kolei cel główny procesu rewitalizacji w Gminie Stary Sącz dotyczy polepszenia jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez poprawę aktywności społecznej i zawodowej. Już na szczeblu tych podstawowych zapisów widoczne jest powiązanie ze sobą tych obu dokumentów m.in. poprzez przykładanie szczególnej wagi do poprawy sytuacji ludności za pomocą rozwój kapitału społecznego (w tym przez promocję aktywnych form spędzania czasu wolnego czy rozwoju oferty kulturalnej dla mieszańców w różnym wieku) i wspierania przedsiębiorczości.

Powiązanie Programu Rewitalizacji ze Strategią zachodzi w szczególności na poziomie następujących celów strategicznych i odpowiadających im celów operacyjnych:

- Cel strategiczny 3. Wzrost atrakcyjności gospodarczej i dywersyfikacji oferty gospodarstw rolnych Gminy Stary Sącz w skali subregionu i kraju
    - Cel operacyjny 3.1 Wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i tworzenie nowych miejsc pracy na terenie gminy
- Cel strategiczny 4. Wysoki poziom kapitału społecznego i usług publicznych
    - Cel operacyjny 4.1 Poprawa dostępności do wysokiej jakości usług edukacyjnych na terenie gminy
    - Cel operacyjny 4.4 Aktywna integracja i pomoc społeczna mieszkańców Gminy Stary Sącz

Powyższe kierunki działań akcentują potrzebę stymulowania postaw przedsiębiorczych (m.in. zwłaszcza wśród osób po 50 r.ż.) i podnoszenie kwalifikacji mieszkańców w zakresie obsługi ruchu turystycznego, w kontekście rozwoju gospodarczego gminy. Zapisy Strategii podkreślają także konieczność działań prowadzących do wzmocnienia kapitału ludzkiego i społecznego, takich jak: zachęcanie do aktywności w obszarach wykluczenia społecznego gminy, promocja dobrych praktyk w zakresie integracji społecznej, rozbudowa i udoskonalenie bazy technicznej i dydaktycznej szkół – w tym bazy sportowej. Cele wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji są zbieżne z wyżej

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

opisanymi priorytetami rozwoju zawartymi w Strategii Rozwoju Gminy. Procesy rewitalizacji w Gminie Stary Sącz obejmować będą aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców obszaru rewitalizowanego m.in. poprzez działania doradczo-szkoleniowe, promowanie przedsiębiorczości, rozwój oferty kulturalno-rekreacyjnej w ukierunkowaniu na integrację mieszkańców. Wśród projektów Gminnego Programu Rewitalizacji znajdują się także przedsięwzięcia dotyczące rozwoju szkolnej bazy dydaktycznej i sportowej (Szkoła Podstawowa w Starym Sączu wraz z halą sportową, Zespół Szkół w Barcicach).

2.2 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stary Sącz na lata 2011-2017

Założenia i cele zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz wykazują spójność z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stary Sącz na lata 2011–2017. Już samo brzmienie misji wspomnianej strategii sformułowane jako „stworzenie zintegrowanego systemu pomocowego mającego na celu poprawę jakości życia mieszkańców, przeciwdziałanie patologiom, dysfunkcjom, wykluczeniu i marginalizacji społecznej mieszkańców Gminy Stary Sącz", jest spójne z założeniami celu głównego GPR, w zakresie jego oddziaływania na sferę społeczną, a zatem na polepszenie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Spójność obu dokumentów wyraża się także w określonych w nich celach strategicznych i operacyjnych, zwłaszcza w następujących zapisach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:

- Cel strategiczny 1. Rozwój kompleksowego systemu wsparcia ukierunkowanego w szczególności na rodziny i dzieci zagrożone wykluczeniem społecznych
    - Cel operacyjny 1. Ograniczenie liczby osób pozostających w obszarze ubóstwa, zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Cel strategiczny 3. Wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych, seniorów oraz pomoc osobom i rodzinom, które ucierpiały na skutek niekorzystnych zjawisk atmosferycznych
    - Cel operacyjny 1. Poprawa warunków życiowych osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych i seniorów (aktywizacja seniorów, kluby seniora, integracja)
- Cel strategiczny 4. Stworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez aktywizację zawodową i społeczną
    - Cel operacyjny 1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy
    - Cel operacyjny 2. Rozwój systemu wsparcia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz wśród priorytetów stawia poprawę sytuacji mieszkańców i zmniejszenie skali zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji problemów społecznych, takich jak bezrobocie, ubóstwo, niska aktywność społeczna, niewystarczająca integracja, niekorzystne zjawiska towarzyszące procesom demograficznego starzenia się. Dlatego też przewidziane w dokumencie przedsięwzięcia nastawione na aktywizację społeczno-zawodową oferujące wsparcie doradczo-szkoleniowe m.in. dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (osób bezrobotnych, osób powyżej 50 r.ż.) wpisują się w wyżej cytowane cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Także ukierunkowanie na przedsięwzięcia integracyjne i międzypokoleniowe, wzmacniające ofertę spędzania czasu wolnego skierowaną do seniorów mogą przyczynić się do poprawy warunków życiowych starszych mieszkańców gminy, a tym samym kierunek ten jest spójny z celem operacyjnym 3.1 ww. dokumentu strategicznego.

2.3 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

Studium to dokument określający politykę przestrzenną gminy, a także lokalne zasady gospodarowania przestrzenią: ogólne warunki i kierunki przyszłego przestrzennego rozwoju gminy. Dokument ten zakłada, że „proces przekształcania miasta i gminy Stary Sącz, przebiegający przy pełnym poszanowaniu wartości decydujących o tożsamości obszaru, będzie ukierunkowany na osiągnięcie ładu przestrzennego, przy jednoczesnym dążeniu do coraz wyższych standardów funkcjonalnych, infrastrukturalnych, estetycznych i środowiskowych”. Z założeniem tym korespondują kluczowe zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz, które przewidują wprowadzenie długofalowych działań nakierowanych na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez ograniczenie występowanie zdiagnozowanych problemów, przy jednoczesnym wyeksponowaniu lokalnych potencjałów: kulturowych, turystycznych.

Na podstawie analizy celów zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stary Sącz zawartych w Studium powiązania z celami Gminnego Programu Rewitalizacji zauważa się w następującym zakresie:

- Cel 1. Racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych, kulturowych, społecznych i gospodarczych dla rozwoju miasta i gminy, z uwzględnieniem zasad rozwoju zrównoważonego, gospodarki rynkowej i wymogów Unii Europejskiej;
- Cel 5. Zapewnienie warunków do zagospodarowania obszarów przewidywanych dla realizacji zróżnicowanych form turystyki i drobnej przedsiębiorczości, głównie dla obsługi tranzytowego ruchu turystycznego, wypoczynku świątecznego i agroturystyki;
- Cel 6. Stworzenie warunków dla rozwoju sfery związanej z wydarzeniami kulturowymi w mieście (Festiwal Muzyki Dawnej, Arii i Pieśni im. Ady Sari), promującymi Stary Sącz jako ośrodek kulturotwórczy;
- Cel 11. Poprawa warunków życia ludności, głównie w sferach dostępności do usług i poprawy jakości środowiska.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

3. OPIS WIZJI STANU OBSZARU, CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ

Na podstawie pogłębionej diagnozy przeprowadzonej dla obszaru rewitalizacji w pięciu sferach (społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej) sformułowano zapis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych. Wizja ta jest także planowanym i pożądanym efektem podjętych działań, który zostanie osiągnięty poprzez realizację wyznaczonych celów i kierunków.

3.1 Wizja stanu obszaru rewitalizacji

Proces rewitalizacji w Gminie Stary Sącz pozwolił na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Realizacja przedsięwzięć przyczyniła się do zmniejszenia skali zdiagnozowanych problemów sfery społecznej, ale także pozostałych obszarów: gospodarczego, technicznego, środowiskowego i przestrzenno-funkcjonalnego.

Wsparcie, którym objęto osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym przełożyło się na zredukowanie negatywnych zjawisk takich jak bezrobocie czy ubóstwo. Mieszkańcy i interesariusze obszaru chętnie uczestniczą i współtworzą inicjatywy na rzecz lokalnej społeczności. Dzięki solidarności społecznej poprawiła się sytuacja osób w najtrudniejszej sytuacji życiowej, a także bezpieczeństwo na obszarze rewitalizacji.

Osoby zamieszkujące rewitalizowane podobszary aktywnie korzystają z rozbudowanej oferty kulturalno-rekreacyjnej, a w wyniku realizacji przedsięwzięć o charakterze międzypokoleniowym nastąpiła integracja lokalnej społeczności oraz wzmocniły się więzi społeczne.

W efekcie zmian w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej mieszkańcy obszaru rewitalizacji, ale również mieszkańcy całej Gminy Stary Sącz, rozwijają swoje zainteresowania i aktywności, korzystając ze zmodernizowanych obiektów publicznych i atrakcyjnie zagospodarowanych terenów wokół nich.

3.2 Cel główny procesu rewitalizacji

Cel główny

Celem głównym rewitalizacji w Gminie Stary Sącz jest poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez aktywizację społeczną i zawodową. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych doprowadzi do rozwoju bazy edukacyjnej oraz oferty kulturalno-rekreacyjnej, a także do integracji – w tym integracji międzypokoleniowej mieszkańców obszaru.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

3.3 Cele strategiczne oraz kierunki działań

Osiągnięcie celu głównego będzie możliwe poprzez realizację następujących celów strategicznych i kierunków działań:

Cel strategiczny 1. Wsparcie aktywności edukacyjnej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

- 1.1. Wzmocnienie przedsiębiorczości i wydłużenie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji
- 1.2. Rozwój kształcenia ustawicznego.
- 1.3. Poprawa dostępności do placówek edukacyjnych i poprawa jakości kształcenia.

Cel strategiczny 2. Rozwój oferty społecznej, kulturalnej, sportowej, służący aktywizacji i integracji lokalnej społeczności.

- 2.1. Poprawa dostępności do oferty kulturalnej i rekreacyjnej, służącej aktywizacji mieszkańców.
- 2.2. Organizacja działań integracji międzypokoleniowej.
- 2.3. Modernizacja i dostosowanie obiektów zabytkowych oraz obiektów użyteczności publicznej do funkcji społecznych (kulturalnych, socjalnych itp).
- 2.4. Kompleksowe wsparcie skierowane do osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel strategiczny 3. Atrakcyjne, dostępne i bezpieczne przestrzenie publiczne.

- 3.1. Podejmowanie działań służących poprawie bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa środowiskowego na obszarze rewitalizacji.
- 3.2. Zwiększenie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji, służące integracji mieszkańców.
- 3.3. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej (drogowej).

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

4. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Przedsięwzięcia te stanowią odpowiedź na zdiagnozowane problemy, a ich realizacja ma przyczynić się do przeciwdziałania przede wszystkim zdiagnozowanym kryzysom społecznym.

4.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poniżej zamieszczono charakterystykę przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wpisanych na tzw. listę podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Przedsięwzięcie 1.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Przebudowa i rozbudowa budynku szkoły podstawowej im. Ks. Prof. J. Tischnera w Starym Sączu** **Etap 1: Rozbudowa o salę gimnastyczną z zapleczem** **Etap 2: Rozbudowa części dydaktycznej**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Gmina od kilku lat boryka się z małą liczbą miejsc w szkołach podstawowych i gimnazjach. Powoduje to tworzenie wielu oddziałów, a co za tym idzie nauka odbywa się w licznych klasach i w systemie zmianowym. Dodatkowo szkoła dysponuje starą i niefunkcjonalną salą gimnastyczną. Taki system nie sprzyja efektywnej edukacji oraz aktywności pozalekcyjnej dzieci i młodzieży. Dodatkowo mała sala gimnastyczna nie pozwala na realizację podstawy programowej dla szkoły podstawowej w zakresie wychowania fizycznego. W efekcie organizacja zajęć odbywać się musi na dwóch zmianach. Rozbudowa szkoły – utworzenie nowych sal lekcyjnych wraz z zapleczem socjalnym. Wyposażenie obiektu w konieczne meble i pozostałe wyposażenie techniczne.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Gmina Stary Sącz – Urząd Gminy Stary Sącz, ul. Stefana Batorego 25, 33-340 Stary Sącz
Lokalizacja	Stary Sącz, ul. Mickiewicza 59, Szkoła Podstawowa nr 1
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak - Podobszar II
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Głównym celem projektu jest poprawa stanu bazy dydaktycznej w miejscowości Stary Sącz poprzez przebudowę i rozbudowę budynku Szkoły Podstawowej nr 1 W wyniku inwestycji nastąpi poszerzenie istniejącego programu szkoły podstawowej o 8 sal lekcyjnych wraz z zapleczem socjalnym a także o przebudowę Sali gimnastycznej. Zestawienie powierzchni rozbudowywanej części : • Powierzchnia użytkowa: 1200 m^2 • Wysokość budynku: 17 m Zestawienie powierzchni rozbudowywanej części sportowej • Powierzchnia użytkowa: 1500 m2 • Wysokość budynku: 17 m Uzupełnieniem inwestycji powinno być wyposażenie obiektu w meble i pozostałe wyposażenie techniczne. W rezultacie realizacji projektu zostanie powiększona powierzchnia sal

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	dydaktycznych (powstaną nowe sale do nauki), co przyczyni się do uzyskania wyższego standardu nauczenia w szkole podstawowej w Starym Sączu. Podniesie to zarówno warunki, a co za tym idzie jakość nauczania. W budynku i nowych przestrzeniach będzie prowadzona działalność edukacyjna, ale także pozalekcyjna. Nowe sale pozwolą na wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych, tym samym dając uczniom możliwość spędzania czasu wolnego na rozwijanie swoich zainteresowań i poszerzanie wiedzy. Realizacja projektu przyczyni się także do lepszego animowania aktywności uczniów, a w rezultacie podniesienia aktywności społecznej i wzmocnienia kapitału ludzkiego na terenie obszaru rewitalizacji. Przebudowa sali gimnastycznej przede wszystkim umożliwi pełną realizację podstawy programowej z wychowania fizycznego dla szkoły podstawowej , zapewniając tym samym właściwy rozwój fizyczny uczniów. Ponadto spowoduje rozwój działalności sportowej i kulturalnej przez szkołę, poprawi jej ofertę edukacyjną i warunki organizacji zajęć. Da też możliwość organizacji zawodów międzyszkolnych. Rozbudowa infrastruktury sportowej posłuży mieszkańcom, osobom niepełnosprawnym oraz działającym organizacjom społecznym.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	• liczba nowych sal edukacyjnych • nowo powstała powierzchnia użytkowa [m^2] • liczba uczniów • liczba godzin udostępniania obiektu dla użytkowników / liczba godzin nowych zajęć pozalekcyjnych • liczba zaangażowanych uczniów • liczba nowych inicjatyw uczniowskich
Szacunkowy koszt	9 500 000,00 zł
Termin realizacji	2017-2020

Przedsięwzięcie 2.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Modernizacja i rozbudowa Centrum Kultury i Sztuki im. Ady Sari w Starym Sączu na potrzeby działalności i edukacji kulturalnej oraz aktywności społecznej mieszkańców**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Centrum Kultury i Sztuki im. Ady Sari prowadzi działalność w oparciu o salę widowiskowo-kinową w Budynku Kina Sokół, nie dysponuje natomiast zapleczem do realizacji działań w zakresie animacji kultury i edukacji kulturalnej i artystycznej. Z tego względu działalność w zakresie organizacji kursów i zajęć ma charakter szczątkowy. Zawiązane w ostatnim czasie inicjatywy, takie jak Starosądecki Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Uniwersytet Dziecięcy borykają się z problemami lokalowymi. Sala kinowa Sokoła bardzo dobrze sprawdza się jako sala na wykłady audytoryjne, natomiast nie nadaje się do prowadzenia w niej zajęć warsztatowych czy seminariów dla mniejszego grona osób. W Starym Sączu, który promuje się jako „miasteczko z klimatem dla Kultury", nie ma galerii sztuki z prawdziwego zdarzenia. Istniejąca Galeria pod Piątką prowadzi działalność w ograniczonym zakresie, umożliwiając jedynie podstawowe warunki do eksponowania prac plastycznych, nie posiada jednak należytego zabezpieczenia, co uniemożliwia organizowanie ekspozycji sztuki o wysokiej wartości artystycznej i materialnej. Tworzona od 10 lat kolekcja prac uczestników Międzynarodowego Pleneru Malarskiego w Starym Sączu nie ma warunków do należytej ekspozycji. W podobszarze rewitalizacji II, jak i w całym Starym Sączu brakuje nieformalnego miejsca spotkań, miejsca do wymiany poglądów oraz kooperacji, kreacji nowych inicjatyw a także idei w dziedzinie kultury i sztuki oraz zmiany społecznej. Zmodernizowane i rozbudowane Centrum Kultury ma szanse by stać się takim miejscem. Ponadto w Podobszarze rewitalizacji II zdiagnozowano

problemy dotyczące niewystarczającej integracji mieszkańców, a także postępującego starzenia się społeczeństwa. W związku z tym rośnie zapotrzebowanie na miejsce spotkań i atrakcyjną ofertę wspólnego spędzania czasu wolnego dla seniorów, ale także wydarzenia międzypokoleniowe.
Celem projektu jest poprawa stanu technicznego istniejącego zabytkowego budynku, umożliwiającego przywrócenie funkcji kulturalnych na wszystkich kondygnacjach (obecnie budynek jest częściowo wyłączony z użytkowania ze względu na stan techniczny). Konieczna jest także rozbudowa kompleksu kulturalnego poprzez powiększenie powierzchni i kubatury uraz uruchomienie dodatkowych funkcji.
W ramach przedsięwzięcia planuje się przebudowę istniejącej kamienicy przy rynku (ul. Rynek 5) polegającą między innymi na:

- wymianie stropów budynku
- niezbędnych wyburzeń i uzupełnień w ścianach (wymuszonych przez program funkcjonalny i wymagania konstrukcyjne)
- renowacji elewacji i przejścia (sieni)
- budowie ścian wewnętrznych
- wymianie i modernizacji instalacji w obiekcie
- wymianie konstrukcji dachu
- niezbędnych podbić, wzmocnień elementów konstrukcji
- wykonaniu niezbędnych instalacji i przyłączy
- pracach wykończeniowych
- oraz innych powiązanych pracach renowacyjnych.

Integralną częścią inwestycji powinna być rozbudowa budynku w kierunku wschodnim i południowym. Na działce 1854 powstanie nowo-dobudowana część kompleksu wraz z łącznikiem komunikacyjnym, umożliwiającym połączenie istniejącej i projektowanej części. Ważnym elementem kompleksu będzie budynek galeryjny mogący pełnić także inne funkcje (sala balowo-konferencyjna) wybudowany pod ziemią.
Uzupełnieniem inwestycji powinno być wyposażenie obiektu w meble i pozostałe wyposażenie techniczne.
Program funkcjonalny obejmuje m.in.
Na parterze:

- informacja turystyczna (funkcja istniejąca)
- sale warsztatowe zastosowania
- zaplecze socjalne, porządkowe
- hol i komunikacja pionowa
- recepcja i szatnia
- kawiarenka artystyczna
- toalety

W piwnicach:

- sala galerii z magazynami i tarasem (także do wykorzystania jako sala balowa)
- toalety
- pomieszczenie magazynowo - porządkowe
- siedziba bractwa rycerskiego oraz ekspozycja muzealna (pracowania mistrza Sędziwoja).

Na piętrze:

- zaplecze sanitarne
- sala warsztatowe i ogólnego zastosowania
- sala prób i sala konferencyjna
- mediateka (sala spotkań i nowych mediów).

Na poddaszu:

- zaplecze biurowo - administracyjne z salką spotkań i gabinetem

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	dyrektora • zaplecze socjalne (wspólna przestrzeń dla posiłków i odpoczynku) • archiwum
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Centrum Kultury i Sztuki im. Ady Sari w Starym Sączu Samorządowa instytucja kultury z siedzibą: ul. Rynek 5, 33-340 Stary Sącz
Lokalizacja	Rynek 5, 33-340 Stary Sącz Działki ewid. nr 1854, 1855, 1856,obr. Stary Sącz, gm. Stary Sącz
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak – Podobszar II
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	W zmodernizowanym i rozbudowanym budynku Centrum Kultury będzie prowadzona własna działalność kulturalna i artystyczna, m.in. nastąpi uruchomienie szkoły rzemiosł tradycyjnych oraz stałych kursów z obszaru nowych mediów. Budynek będzie także siedzibą Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Uniwersytetu Dziecięcego, tutaj zostanie skupiona działalność w zakresie warsztatów i wykładów specjalistycznych. Budynek będzie zatem klasterem kooperujących z sobą podmiotów i nieformalnych inicjatyw w dziedzinie kultury i sztuki oraz inkubatorem kreatywności różnych podmiotów. W ramach projektu w zabytkowym historycznym centrum miasta powstanie nowa atrakcja turystyczna uzupełniająca dotychczasową ofertę – galeria sztuki. Ponadto galeria sztuki wraz z ekspozycją muzealną będzie uzupełnieniem i wzbogaceniem istniejącego w sąsiednim budynku Muzeum Regionalnego im. Seweryna Udzieli, i Muzeum Księdza Józefa Tischnera. W efekcie realizacji projektu na terenie obszaru rewitalizacji powstanie nowa powierzchnia wystawiennicza, a także będzie prowadzona nowa działalność – zarówno oferta kulturalna, jak i edukacja artystyczna. Tym samym poszerzeniu ulegnie lokalna oferta spędzania czasu wolnego, a mieszkańcy będą mieli lepsze warunki i możliwości do podejmowania różnego rodzaju aktywności społecznej i kulturalnej. Zmodernizowane i rozbudowane Centrum Kultury ma szanse stać się miejscem spotkań i wymiany poglądów, oraz kooperacji i tworzenia nowych inicjatyw, zarówno w dziedzinie kultury i sztuki, jak i szeroko rozumianych kwestii społecznych (prowadzących do zmiany społecznej).
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	1. Nowa działalność kulturalna i w zakresie edukacji artystycznej • liczba nowych zajęć i kursów • liczba uczestników zajęć i kursów 2. Bogatsza oferta zagospodarowania wolnego czasu • liczba nowych wydarzeń kulturalnych • liczba stałych wystaw i ekspozycji • godziny udostępnienia obiektu dla użytkowników 3. Nowa powierzchnia wystawiennicza • powstała powierzchnia wystawiennicza [m^2] • liczba zorganizowanych wystaw • liczba odwiedzających wystawy 4. Lepsze animowanie aktywności społecznej mieszkańców • liczba zaangażowanych podmiotów • liczba nowych inicjatyw partnerskich
Szacunkowy koszt	8 500 000,**00** zł
Termin realizacji	2017-2020

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Przedsięwzięcie 3.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Dzienny Dom Opieki dla seniorów.**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Utworzenie dziennego domu opieki dla seniorów. Dzienny Dom Opieki dla seniorów. Celem projektu jest utworzenie placówki zapewniającej dzienną opiekę i aktywizację osób starszych oferującej oddziaływania terapeutyczne i inne zapewniające utrzymanie optymalnego stanu psychofizycznego, samodzielności i aktywności uczestników i niedopuszczanie do pogłębiania się dysfunkcji. Zakres usług świadczonych w placówce obejmował będzie: – usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne m.in dowóz uczestników, możliwość pobytu w miejscu spełniającym odpowiednie warunki lokalowe, ciepły posiłek, – pomoc w podstawowych czynnościach życiowych - usługi aktywizująco-usprawniające obejmujące m.in. organizację czasu wolnego, udział w zajęciach terapeutycznych, udział w zajęciach podnoszących sprawność psychiczną i fizyczną i aktywizujących do uczestnictwa w życiu społecznym.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	LGD Brama Beskidu - stowarzyszenie
Lokalizacja	Stary Sącz
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	tak, działania realizowane na całym obszarze rewitalizacji. Ewentualnie rozszerzane na osoby mieszkające poza obszarem rewitalizacji. Ograniczenie oferty jedynie do mieszkańców obszaru rewitalizacji mogłoby przyczynić się do pogłębiania się kryzysów w innych częściach gminy, czego w Programie Rewitalizacji gmina chce uniknąć
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Zadanie przyczyni się do poprawy jakości życia seniorów. Zapewniona zostanie odpowiednia oferta opiekuńcza i pielęgnacyjna dla tej grupy mieszkańców.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	Liczba osób korzystających z usług Dziennego Domu Opieki dla seniorów w ciągu roku.
Szacunkowy koszt	2 800 560,00 zł
Termin realizacji	2018

Przedsięwzięcie 4.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Przebudowa i rozbudowa budynku szkoły podstawowej w Barcicach wraz z infrastrukturą techniczną**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Gmina Stary Sącz, a szczególnie miejscowości wiejskie od kilku lat borykają się z małą liczbą miejsc w szkołach podstawowych i gimnazjach. Duża liczba oddziałów powoduje, że nauka odbywa się w licznych klasach i w systemie zmianowym. Taki system nie sprzyja efektywnej edukacji oraz aktywności pozalekcyjnej dzieci i młodzieży. Rozbudowa Zespołu Szkół – utworzenie nowych sal lekcyjnych wraz z zapleczem socjalnym. Wyposażenie obiektu w konieczne meble i pozostałe wyposażenie

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	techniczne. Dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Gmina Stary Sącz – Urząd Gminy Stary Sącz, ul. Stefana Batorego 25, 33-340 Stary Sącz
Lokalizacja	Barcice dz. Nr 289 , Zespół Szkół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Barcicach.
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak – Podobszar IV
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Głównym celem projektu jest poprawa stanu bazy dydaktycznej w miejscowości Barcice poprzez przebudowę i rozbudowę budynku Zespołu Szkół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Barcicach. W wyniku inwestycji nastąpi poszerzenie istniejącego programu szkoły podstawowej o cztery sale lekcyjne wraz z zapleczem socjalnym, po dwie na każdej kondygnacji. Aby zapewnić dostępność osobom niepełnosprawnym na wszystkie poziomy szkoły, projektuje się dźwig osobowy usytuowany przy głównym wejściu do budynku. Dodatkowo nastąpi dostosowanie całego obiektu do obowiązujących przepisów PPOŻ. Zestawienie powierzchni rozbudowywanej części dydaktycznej: • Powierzchnia użytkowa : 688 m2 • Kubatura: 3 226 m3 • Powierzchnia zabudowy: 289 m2 • Wysokość budynku: 11.2 m Zestawienie powierzchni rozbudowywanej części dydaktycznej: • Powierzchnia użytkowa : 28 m2 • Kubatura: 77,25 m3 • Powierzchnia zabudowy: 5 m2 • Wysokość budynku: 13,75 m Uzupełnieniem inwestycji powinno być wyposażenie obiektu w meble i pozostałe wyposażenie techniczne. W rezultacie realizacji projektu zwiększy się powierzchnia do prowadzenia działalności edukacyjnej (powstaną nowe sale szkolne). Budynek szkoły zostanie dostosowany do obowiązujących przepisów BHP, a także do potrzeb osób niepełnosprawnych – co przyczyni się do zwiększenia dostępności całej szkoły dla osób niepełnosprawnych. Wyższy standard bazy dydaktycznej w Barcicach przełoży się na wyższy standard nauczania i lepsze animowanie aktywności społecznej uczniów m.in. poprzez możliwość zwiększenia oferty zajęć pozalekcyjnych. Tym samym realizacja projektu przyczyni się do podniesienia aktywności społecznej oraz wzmocnienia kapitału ludzkiego na terenie obszaru rewitalizacji.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	• liczba nowych sal edukacyjnych • nowo powstała powierzchnia użytkowa [m^2] • liczba uczniów • liczba godzin udostępniania obiektu dla użytkowników / liczba godzin nowych zajęć pozalekcyjnych • liczba zaangażowanych uczniów • liczba nowych inicjatyw uczniowskich
Szacunkowy koszt	2 950 000,00 zł
Termin realizacji	2017-2020

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Przedsięwzięcie 5.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Na terenie podobszarów rewitalizacji obserwuje się zintensyfikowany problem bezrobocia i ubóstwa. Wielu z mieszkańców korzysta także z pomocy społecznej. Jednocześnie odnotowany został stosunkowo niski poziom przedsiębiorczości. W związku z tym, konieczne jest prowadzenie działań związanych z aktywizacją społeczną i zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji. Aby odpowiedzieć na zaistniały problem, planuje się stworzenie programu pomocowego, który będzie budował postawy przedsiębiorcze wśród mieszkańców oraz promował aktywność społeczną. W ramach projektu planuje się stworzenie systemu mikro-grantów dla lokalnych grup nieformalnych, które będą mogły być wykorzystywane na cele animacji społeczności lokalnej. Ponadto planuje się warsztaty i szkolenia na temat zakładania własnej przedsiębiorczości/ możliwości wykorzystania lokalnych potencjałów Starego Sącza – np. walorów turystycznych gminy. Projekt zakłada realizacje następujących zadań: – Promocja idei społeczności lokalnych i grup nieformalnych; – Stworzenie programu mikro-grantów do wykorzystania na realizację działań społecznych i integracyjnych dla różnych grup społecznych; – Organizacja szkoleń z podstaw przedsiębiorczości dla mieszkańców obszaru rewitalizacji (zwłaszcza dla grup wykluczonych/ zagrożonych wykluczeniem); – Dyżury doradcze dla osób zainteresowanych założeniem własnej działalności.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Gmina Stary Sącz – Urząd Gminy Stary Sącz, ul. Stefana Batorego 25, 33-340 Stary Sącz
Lokalizacja	Wszystkie podobszary rewitalizacji w gminie Stary Sącz / Podobszary 1-4
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak – Podobszary 1-4
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Projekt składa się z serii działań doradczo-szkoleniowych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Działania te mają na celu rozwój ich postaw przedsiębiorczych i wsparcie w założeniu własnej działalności gospodarczej, opartej o lokalne potencjały kulturowo-turystyczne. Ponadto, aby dodatkowo pobudzić kreatywność i sprawczość mieszkańców, zostanie opracowany programu mikro-grantów, do wykorzystania na realizację działań społecznych i integracyjnych dla różnych grup społecznych. Realizacja projektu pomoże rozbudzić aktywność społeczną i zawodową wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji i będzie przeciwdziałać problemowi bezrobocia. Równocześnie przyczyni się do zwiększenia potencjału turystycznego w gminie.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Liczba przyznanych mikro-grantów na działania społeczne; – Liczba godzin szkoleniowych i doradczych; – Liczba osób przeszkolonych w ramach projektu.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Szacunkowy koszt	50 000,**00** zł / rocznie
Termin realizacji	2017-2020

Przedsięwzięcie 6.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Zagospodarowanie terenu pokolejowego na cele kulturalne, społeczne i rekreacyjne**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Dawny budynek dworca kolejowego w Starym Sączu pochodzi z II połowy XX wieku. Obecnie jest w złym stanie technicznym (zniszczona elewacja, brak odpowiedniego wyposażenia), co uniemożliwia efektywne korzystanie z obiektu. Ponadto, budynek i jego okolica stały się miejscem nocnych spotkań młodzieży, którym często towarzyszy agresywne zachowanie, spożywanie alkoholu w przestrzeni publicznej oraz akty wandalizmu. Najbliższa okolica budynku dworca (zabudowana i użytkowa) to teren nieatrakcyjny wizualnie i niedostępny dla mieszkańców. Tym samym jest to przestrzeń niezagospodarowana, niefunkcjonalna i niebezpieczna. W celu podniesienia wskaźnika wartości użytkowej budynku, wymagana jest pilna modernizacja. Konieczne jest podjęcie prac remontowych, uwzględniających wprowadzenie nowych funkcji w odrestaurowanym budynku dworca. Pracami porządkowymi i infrastrukturalnymi powinna zostać objęta także najbliższa okolica budynku.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Gmina Stary Sącz – Urząd Gminy Stary Sącz, ul. Stefana Batorego 25, 33-340 Stary Sącz
Lokalizacja	Stary Sącz, budynek dawnego dworca kolejowego
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak – Podobszar V
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	W ramach projektu przewiduje się modernizację budynku – prace remontowe, a także prace porządkowe i infrastrukturalne dotyczące najbliższej okolicy budynku dworca. W efekcie, budynek zostanie zaadaptowany do pełnienia nowych funkcji na rzecz lokalnej społeczności, w tym funkcji kulturalnych, społecznych oraz rekreacyjnych. Budynek, ma stanowić ważną przestrzeń dla mieszkańców o potencjale integrującym. Realizacja przedsięwzięcia zapewni aktywizację lokalnej społeczności oraz wzmocni relacje sąsiedzkie (wewnątrzpokoleniowe i międzypokoleniowe), w szczególności osób zamieszkujących tereny zdegradowane. Realizacja zadania przyczyni się do: • poprawy estetycznej przestrzeni terenu pokolejowego • zagospodarowania miejsca na aktywność kulturalną i społeczną mieszkańców Starego Sącza, obszaru rewitalizacji, i innych okolicznych terenów • umożliwienia prowadzenia działalności usługowej wokół w/w terenów – wzrost aktywności gospodarczej.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	• wyremontowana powierzchnia użytkowa [m^2] • liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń o charakterze kulturalnym
Szacunkowy koszt	8 500 000,**00** zł
Termin realizacji	2017-2020

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Przedsięwzięcie 7.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Integracja przez interakcje – rozwój oferty kulturalno-rekreacyjnej mającej na celu integrację międzypokoleniową mieszkańców obszaru rewitalizacji**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Na obszarze rewitalizacji występuje niższa niż przeciętnie w gminie aktywność społeczna mieszkańców, która przejawia się m.in. niską frekwencją wyborczą na tych terenach. Ponadto, obszar rewitalizacji charakteryzuje się niekorzystną strukturą demograficzną mieszkańców, a także niekorzystnymi trendami demograficznymi (w tym postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej). Wśród zdiagnozowanych kryzysów dotyczących sfery społecznej, znajduje się także problem niewystarczającej integracji mieszkańców oraz zanikania więzi społecznych. Zadanie polegać będzie na stwarzaniu mieszkańcom okazji do wspólnego spędzania czasu, poprzez wzbogacenie istniejącej oferty kulturalno-rekreacyjnej (usług prowadzonych zarówno przez jednostki gminne – domy kultury, świetlice wiejskie, biblioteki, jak również we współpracy z innymi podmiotami, w tym stowarzyszeniami).
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Gmina Stary Sącz – Urząd Gminy Stary Sącz, ul. Stefana Batorego 25, 33-340 Stary Sącz
Lokalizacja	Wszystkie podobszary rewitalizacji w gminie Stary Sącz / Podobszary 1-4
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak – Podobszary 1-4
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Celem projektu jest wzmocnienie więzi społecznych oraz integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także poprawa aktywności społecznej mieszkańców, zwłaszcza seniorów. Zakres projektu obejmował będzie zestaw różnorodnych wydarzeń edukacyjnych, aktywizacyjnych oraz animujących społeczność. Założeniem projektu będzie prowadzenie działań międzypokoleniowych np. wspólne warsztaty seniorów z dziećmi, czy młodzieżą (warsztaty tematyczne, warsztaty kulinarne, warsztaty teatralne/plastyczne), międzypokoleniową wymianę wiedzy, umiejętności oraz doświadczeń, np. wspólne gotowanie, nauka obsługi komputerów, przekazywanie historii i wspomnień, międzyrodzinne/międzypokoleniowe/sąsiedzkie turnieje gier np. szachy, karty, gry planszowe. W ramach przedsięwzięcia przewidziany został także międzypokoleniowy projekt typu *oral history,* w ramach którego uczniowie szkół podstawowych/gimnazjów zbierali i dokumentowaliby wspomnienia swoich dziadków, a także innych starszych mieszkańców (nagrania audio i wideo, do tego zbiórka pamiątek-eksponatów) dotyczące przeszłości gminy. Zwieńczeniem projektu byłaby niewielka wystawa – najpierw prezentowana w formule objazdowej w każdym sołectwie, później w formule wystawy stacjonarnej. Mogłaby ona stanowić stały element wzbogaconej oferty rozbudowanego Centrum Kultury i Sztuki w Starym Sączu (zob. Przedsięwzięcie 2). Wystawę dopełniałaby strona internetowa zbierająca i prezentująca pozyskane materiały. Dzięki realizacji projektu rozbudowana zostanie oferta dotycząca spędzania czasu wolnego w Gminie Stary Sącz. Zadanie przyczyni się do aktywizacji społecznej

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	różnych grup mieszkańców, co wpłynie na poprawę jakości kapitału ludzkiego i społecznego obszaru rewitalizacji. Realizacja projektu umożliwi wzajemne poznanie się przez mieszkańców (integracja, poznanie potrzeb przedstawicieli różnych pokoleń) oraz wspomoże proces zacieśniania więzi społecznych, ograniczając/zapobiegając osamotnieniu i izolacji, która często spotyka osoby starsze, samotne.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Liczba zorganizowanych imprez / wydarzeń w ciągu roku; – Liczba uczestników zorganizowanych wydarzeń w ciągu roku; – Liczba godzin warsztatów międzypokoleniowych.
Szacunkowy koszt	70 000,00 zł
Termin realizacji	2017-2020

Przedsięwzięcie 8.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Wiek bez barier – wsparcie na rzecz wydłużania aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	W kontekście przemian demograficznych, jakie zauważalne są także na obszarze rewitalizacji i lokalnym rynku pracy. W Gminie Stary Sącz konieczne staje się podejmowanie działań prewencyjnych skoncentrowanych na utrzymaniu zatrudnienia, szczególnie przez pracowników dojrzałych, wśród których ryzyko zaprzestania aktywności zawodowej jest wysokie. Z tego względu kluczowe staje się nie tylko podejmowanie inicjatyw umożliwiających pracownikom przekwalifikowanie w sytuacji, w której z różnych przyczyn nie będą mogli kontynuować pracy na dotychczasowych stanowiskach, ale także szerokie wspieranie inicjatyw na rzecz pracodawców, którzy planują zapoznać się (poprzez udział w szkoleniach i/lub doradztwie), a następnie wdrożyć w praktyce prowadzonej działalności – narzędzia zarządzania wiekiem. Starzenie się społeczeństwa i niekorzystne zmiany wśród ekonomicznych grup wieku zauważalne są na obszarze rewitalizacji Gminy Stary Sącz, a pewne ograniczenie skutków tego zjawiska jest możliwe przez wydłużenie aktywności zawodowej pracowników dojrzałych/starszych. Ponadto obszar rewitalizacji charakteryzuje się dość wysokim odsetkiem osób bezrobotnych oraz stosunkową niską przedsiębiorczością. Projekt zakłada realizację wsparcia na rzecz wydłużania aktywności zawodowej poprzez opracowanie strategii zarządzania wiekiem u pracodawców, w tym realizację szkoleń i doradztwa w tym zakresie oraz wdrożenie opracowanego programu. Przedsięwzięcie w ramach REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO, 8 Oś Priorytetowa RYNEK PRACY, Działanie 8.6 WSPARCIE NA RZECZ WYDŁUŻANIA AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ, Poddziałanie 8.6.1 REALIZACJA PROGRAMÓW PRZEKWALIFIKOWANIA PRACOWNIKÓW I WSPARCIE DLA PRACODAWCÓW – TYP B. Opracowanie strategii zarządzania wiekiem u pracodawcy, w tym możliwość realizacji szkoleń i doradztwa w tym zakresie oraz wdrożenie opracowanego programu (jego elementu).
Podmioty realizujące (zgłaszający)	**1. MAŁGORZATA SANECKA MAESTRA – FIRMA SZKOLENIOWA** Ul. Nowy Świat 18, 32-020 Wieliczka Status: przedsiębiorca (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą) NIP: 683 185 91 88 REGON: 120807758 **2. FUNDACJA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I INICJATYW SPOŁECZNYCH**

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	PROELIO Szczygłów 47, 32-020 Wieliczka Status: fundacja NIP: 6832089864 REGON: 364436729 KRS: 0000617526 **3. Firma Doradczo Szkoleniowa Michał Krempa** Ul. Mickiewicza 20, 39-300 Mielec Status: przedsiębiorca (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą) NIP: 8171027197 REGON: 690554480 **4. Podkarpacka Fundacja Rozwoju Regionalnego** Ul. Krakowska 1, 39-300 Mielec Status: fundacja NIP: 8172178432 REGON: 362854457 KRS: 0000581701 **5. Fundacja im. Józefa Becka** Biczyce Dolne 6, 35-395 Chełmiec NIP: 7343538949 REGON: 364208968 KRS: 0000611904
Lokalizacja	Wszystkie podobszary rewitalizacji w gminie Stary Sącz / Podobszary 1-4
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak – Podobszary 1-4
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Projekt zakłada realizację działań polegających na opracowaniu strategii zarządzania wiekiem u pracodawców, w tym realizację szkoleń i doradztwa w tym zakresie oraz wdrożenie opracowanego programu. Odbiorcami wsparcia będą pracodawcy (z wyłączeniem dużych przedsiębiorstw) oraz ich pracownicy (w szczególności Ci powyżej 50 roku życia). Wsparcie będzie kierowane do pracodawców, którzy pragną wdrażać rozwiązania przyjazne dla dojrzałych pracowników, dotyczące systemu zarządzania wiekiem. W uzasadnionych przypadkach możliwe będzie także doposażenie/wyposażenie stanowisk pracy zgodnie z potrzebami zgłaszanymi przez uczestników/pracodawców, mające na celu zapewnienie ergonomii stanowiska pracy oraz utrzymanie zatrudnienia, szczególnie przez pracowników dojrzałych (powyżej 50 roku życia). Mając na uwadze, że najlepsze efekty zapewnia wdrażanie w danej organizacji strategii zarządzania wiekiem, nie zaś fragmentaryczne stosowanie pojedynczych narzędzi, wsparcie będzie bazować na opracowanym już dokumencie lub tego typu strategii, która powstanie w wyniku realizacji przedsięwzięcia oraz będzie zakładać elementy jej wdrożenia. Realizacja celu projektu przyczyni się do wydłużenia aktywności zawodowej, szczególnie wśród pracowników powyżej 50 roku życia, dzięki wdrożeniu skutecznych narzędzi zarządzania wiekiem w danym przedsiębiorstwie. Narzędzia te pozwolą nie tylko trafnie dostosować wymagania, zakresy obowiązków czy organizację pracy do potrzeb pracowników z określonych grup wiekowych, ale również w efektywny sposób rozpocząć proces wymiany wiedzy i doświadczenia pomiędzy tymi grupami. Dzięki udziałowi w szkoleniach i doradztwie, pracodawcy i ich pracownicy zdobędą niezbędną i praktyczną

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	wiedzę w zakresie wykorzystywania narzędzi zarządzania wiekiem oraz wdrażania poszczególnych etapów strategii zarządzania. Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na zwiększenie wydajności i efektywności działań zarówno pracodawców jak i pracowników, co z kolei przełoży się na ich satysfakcję zawodową, zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw objętych wsparciem i przyspieszenie ich rozwoju biznesowego. Tym samym wartością dodaną planowanych działań będzie zwiększenie dynamiki rozwoju gospodarczego na obszarze rewitalizacji, dzięki wsparciu lokalnych pracodawców w skuteczniejszym wykorzystaniu możliwości ich pracowników.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Liczba opracowanych strategii zarządzania wiekiem, – Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie, – Liczba pracodawców wspartych z zakresu zarządzania wiekiem. Rezultaty będą mierzone na bieżąco oraz po zakończeniu przedsięwzięcia, przy wykorzystaniu raportów, ankiet i innych adekwatnych dokumentów oraz narzędzi.
Szacunkowy koszt	Wartość całkowita przedsięwzięcia: ok. 2 000 000,00 – 5 000 000,00 PLN Wartość wkładu własnego podmiotu (wnioskodawcy): ok. 5 % wartości projektu = ok. 100 000 – 250 000 PLN
Termin realizacji	2017-2020

Przedsięwzięcie 9.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Zagospodarowanie przestrzenne terenu Internatu Międzyszkolnego w Starym Sączu, wraz z remontem pomieszczeń wewnątrz budynku na cele edukacyjno-społeczne, kulturalne i rekreacyjne.**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	W ramach zadania planuje się następujące prace remontowo-budowlane: – Remont pokoi w zakresie podniesienia standardu tj. łazienka przy pokoju. – Remont muru od strony ul. Daszyńskiego z poszerzeniem bramy wjazdowej – Ogrodzenie terenu od ul Jana Pawła II. – Doposażenie pokoi. – Wyposażenie kuchni w windę towarową oraz nowoczesny sprzęt kuchenny. – Remont pomieszczeń magazynowych w suterynach – Wymiana okien w pokojach mieszkalnych i suterynach budynku. – Wyposażenie świetlicy w stół bilardowy. – Dźwig osobowy przy schodach wew. budynku –wejście na poziom jadalni. – Budowa sali konferencyjnej - parter Pawilon B. – Malowanie elewacji budynku wraz z malowaniem konstrukcji dachowej. Na terenie wokół budynku zostaną wykonane następujące prace: – Położenie asfaltu lub kostki brukowej na drodze dojazdowej do budynku. – Remont parkingu-zwiększenie ilości miejsc przed budynkiem internatu(kostka brukowa). – Budowa zadaszenia na śmieci.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	– Budowa zadaszonego kręgu ogniskowy (wiata z miejscem grillowym + ławeczki + stół). – Mini siłownia pod chmurką. – Zagospodarowanie całego terenu zielenią i kostką brukową.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Powiat Nowosądecki Ul. Jagiellońska 33 33-300 Nowy Sącz NIP 734-35-44-080 INTERNAT MIĘDZYSZKOLNY Ul. Daszyńskiego 19 33-340 Stary Sącz
Lokalizacja	Ul. Daszyńskiego 19 33-340 Stary Sącz INTERNAT MIĘDZYSZKOLNY Nr działki : 1647/6 – 1.0392 ha obr. Stary Sącz, gm. Stary Sącz
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak. Podobszar 2.
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Zagospodarowanie terenu wokół placówki umożliwi aktywne spędzanie wolnego czasu młodzieży, która w znacznej części wywodzi się z rodzin o negatywnych zjawiskach społecznych m.in. problem alkoholowy oraz pozwoli na integrację z lokalną społecznością. Realizacja projektu przyczyni się do podniesienia aktywności uczniów i aktywności społecznej oraz do wzmocnienia kapitału ludzkiego na obszarze rewitalizacji.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Powierzchnia wyremontowanego budynku; – Powierzchnia zagospodarowanego terenu rekreacyjnego przed budynkiem; – Liczba osób korzystających z wyremontowanego budynku w ciągu roku.
Szacunkowy koszt	2 700 000,00 zł
Termin realizacji	2018

Przedsięwzięcie 10.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Piesza kładka – łącząca Park & Ride z centrum miasta**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Zadanie polegać będzie na połączeniu istniejącego parkingu Park&Ride z centrum miasta poprzez budowę pieszej kładki.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Gmina Stary Sącz
Lokalizacja	działka nr 1825, 1647/6, 1847 obr. Stary Sącz, gm. Stary Sącz
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak. Podobszar 2.
Opis wraz z prognozowanymi	Zadanie przyczyni się przede wszystkim do zmniejszenia ruchu kołowego w centrum miasta, poprzez zwiększenie dostępności komunikacyjnej. Możliwość

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

rezultatami realizacji projektu	sprawnego przejścia z parkingu do centrum miasta pozwoli także na zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza, powodowanego przez ruch samochodowy w mieście.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Długość wybudowanej kładki. – Liczba osób korzystających z kładki w ciągu roku.
Szacunkowy koszt	1 000 000,00 zł
Termin realizacji	2019

Przedsięwzięcie 11.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Modernizacja przedszkola w Gołkowicach**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Zadanie polega na modernizacji budynku przedszkola oraz zwiększeniu dostępności miejsc w tej placówce.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Gmina Stary Sącz
Lokalizacja	działka nr 162 - obr. Stary Sącz, gm. Stary Sącz
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak. Podobszar 1.
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Modernizacja budynku przedszkola pozwoli z jednej strony na rozbudowanie placówki oraz dostosowanie jej do potrzeb różnych grup osób np. niepełnosprawnych. Z drugiej strony poprawione zostanie bezpieczeństwo najmłodszych.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Powierzchnia zmodernizowanego budynku; – Liczba dzieci korzystających z przedszkola w ciągu roku.
Szacunkowy koszt	1 000 000,00 zł
Termin realizacji	2020

Przedsięwzięcie 12.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Barcice - zmiana układu komunikacyjnego przy Szkole podstawowej w Barcicach**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Zadanie polegać będzie na zmianie układu komunikacyjnego oraz organizacji ruchu przy szkole podstawowej w Barcicach oraz budowie parkingu.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Gmina Stary Sącz
Lokalizacja	działka nr 300/5, 300/6, 294, obr. Barcice, gm. Stary Sącz
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak. Podobszar 4.
Opis wraz z	Zmiana układu komunikacyjnego, przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

prognozowanymi rezultatami realizacji projektu.	komunikacyjnego, w tym przede wszystkim poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży uczęszczających do szkoły. Dodatkowo poprawie ulegnie dostępność komunikacyjna w centrum miejscowości.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Powierzchnia powstałego parkingu; – Liczba osób korzystających z parkingu w ciągu roku.
Szacunkowy koszt	500 000,00 zł
Termin realizacji	2019

Przedsięwzięcie 13.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Gołkowice - parking przy Szkole Podstawowej w Gołkowicach**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Zadanie polegać będzie na zmianie układu komunikacyjnego oraz organizacji ruchu przy szkole podstawowej Gołkowicach oraz budowie parkingu.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Gmina Stary Sącz
Lokalizacja	działka nr 89 obr. Gołkowice, gm. Stary Sącz
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak. Podobszar 1.
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Zmiana układu komunikacyjnego, przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego, w tym przede wszystkim poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży uczęszczających do szkoły. Dodatkowo poprawie ulegnie dostępność komunikacyjna w miejscowościach Gołkowic Dolnych i Gołkowic Górnych
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Powierzchnia powstałego parkingu; – Liczba osób korzystających z parkingu w ciągu roku.
Szacunkowy koszt	500 000,00 zł
Termin realizacji	2019

Przedsięwzięcie 14.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Restauracja murów i otoczenia kościoła św. Elżbiety w Starym Sącz**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	restauracja murów dziedzińca, odwodnienie i remont dziedzińca, restauracja otoczenia kościoła wraz z przyległymi ciągami pieszymi
Podmioty realizujące	Parafia Rzymskokatolicka Św. Elżbiety w Starym Sączu

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

(zgłaszający)	
Lokalizacja	działka nr 2198 obr. Stary Sącz, gm. Stary Sącz
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak. Podobszar 2.
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Zadanie przyczyni się do poprawy estetyki przestrzeni. Restauracja i zabezpieczenie zabytkowego kościoła wzmocni potencjał turystyczny Starego Sącza. Dzięki zwiększeniu ruchu turystycznego w mieście możliwy będzie rozwój mikro przedsiębiorczości mieszkańców, poprzez możliwość prowadzenia przedsięwzięć związanych z obsługą turystów, np. kawiarni, sklepów z pamiątkami, usługi przewodnickie, wypożyczalnie np. rowerów.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Powierzchnia wyremontowanego obiektu.
Szacunkowy koszt	2 500 000,00 zł
Termin realizacji	2020

Przedsięwzięcie 15.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Stary Sącz – budowa parkingu przy kościele św. Elżbiety**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	W ramach projektu zakłada się zmianę układu komunikacyjnego i organizacji ruchu drogowego wraz z budową parkingu.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Gmina Stary Sącz
Lokalizacja	działka nr 2195 obr. Stary Sącz, gm. Stary Sącz
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak. Podobszar 2.
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Zmiana układu komunikacyjnego przyczyni się do zwiększenia funkcjonalności i dostępności komunikacyjnej tej części miasta.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Powierzchnia powstałego parkingu. – Spadek liczby kolizji drogowych.
Szacunkowy koszt	300 000,00 zł
Termin realizacji	2019

Przedsięwzięcie 16.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Nazwa przedsięwzięcia	**Ośrodek zdrowia w Gołkowicach**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Zwiększenie funkcjonalności Budynku ośrodka zdrowia w Gołkowicach poprzez dobudowanie skrzydła, przystosowanie dla osób niepełnosprawnych oraz podniesienie standardu.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Gmina Stary Sącz.
Lokalizacja	81, obr. Gołkowice, gm. Stary Sącz
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak. Podobszar 1.
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Zadanie przyczyni się do poprawy dostępności opieki zdrowotnej dla mieszkańców Gołkowic Dolnych i Gołkowic Górnych oraz okolicznych sołectw, w tym poszerzenie zakresu opieki o gabinety specjalistyczne. Zauważalne są procesy starzenia się społeczeństwa, dlatego też niezwykle ważne jest zapewnienie opieki opiekuńczej i zdrowotnej na podobszarze rewitalizacji.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Powierzchnia nowo powstałego skrzydła. – Liczba osób korzystających z ośrodka zdrowia w ciągu roku.
Szacunkowy koszt	2 150 000,00 zł
Termin realizacji	2018

Przedsięwzięcie 17.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Kompleks sportowy dla mieszkańców Barcic Dolnych i Barcic**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Budowa kompleksu sportowego obejmującego boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne oraz siłownię na wolnym powietrzu, rozbudowę istniejącego placu zabaw. Całość ogrodzona, zabezpieczona, zamontowane oświetlenie boisk i pozostałe części kompleksu. Utwardzona droga wewnętrzna, ławki, alejki, utwardzony parking, odwodnienie terenu, itp.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	Gmina Stary Sącz
Lokalizacja	działka 173, obr. Stary Sącz, gm. Stary Sącz
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak. Podobszar 3 oraz 4.
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Budowa kompleksu wpłynie na integrację mieszkańców Barcic Dolnych i Barcic, pozwoli zdrowo, bezpiecznie spędzić czas mieszkańcom w każdym wieku oraz turystom poruszającym się trasą rowerową Eurovello 11.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Powierzchnia zagospodarowanego terenu sportowego. – Liczba mieszkańców korzystających z powstałego kompleksu sportowego w ciągu roku.
Szacunkowy koszt	1 000 000,00 zł

Termin realizacji	2020

Przedsięwzięcie 18.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Klub Integracji Społecznej - Nowa szansa**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Realizacja programu na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia. Projekt zakłada wzrost aktywności społecznej i zawodowej 80 mieszkańców powiatu nowosądeckiego zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez uczestnictwo w działaniach nowoutworzonego Klubu Integracji Społecznej do 2019 roku. Działania przewidziane w ramach projektu: ustalenie i monitorowanie indywidualnej ścieżki (IPD), indywidualne doradztwo psychologiczne/społeczne/ zawodowe, warsztaty terapeutyczne/edukacyjne, pośrednictwo pracy, szkolenia/kursy zawodowe zakończone egzaminem poświadczającym uprawnienia, staże zawodowe, subsydiowane zatrudnienie. W wyniku działań projektowych min. 18 UP znajdzie stałe zatrudnienie/założy DG/założy lub przystąpi do spółdzielni socjalnej.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	LGD Brama Beskidu - stowarzyszenie
Lokalizacja	Gmina Stary Sącz, ul. Kazimierza Wielkiego 2
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak – cały obszar rewitalizacji.
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Zadanie przyczyni się do poprawy sytuacji grup osób wymagających wsparcia i znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej – osób bezrobotnych czy zagrożonych ubóstwem itp. Kompleksowe działania aktywizacyjne, w tym aktywizacja społeczna oraz zawodowa pozwolą na reintegrację społeczną, wprowadzą ponownie na rynek pracy, dzięki czemu poprawi się sytuacja osób objętych wsparciem oraz ich rodzin.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Liczba osób uczestniczących w działaniach aktywizacyjnych. – Liczba godzin przeprowadzonych zajęć aktywizujących w ramach programu.
Szacunkowy koszt	3 863 816,00 zł
Termin realizacji	2017

Przedsięwzięcie 19.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Nowoczesna szkoła - przepustką do kariery**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Zadanie polega na realizacji dodatkowych zajęć edukacyjnych w szkołach kształcenia ogólnego na terenie gminy.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	Celem projektu jest podniesienie u uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Stary Sącz kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy w obszarach TIK oraz matematyczno-przyrodniczych poprzez organizację zajęć z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych z wykorzystaniem metody eksperymentu, narzędzi TIK oraz e-learningu przeprowadzenie zajęć z programowania w okresie 05.2017 – 04.2019. Ponadto w ramach projektu przewidziano wsparcie dla nauczycieli w postaci podniesienia ich kompetencji w zakresie wykorzystywania nowoczesnych metod nauczania (metoda eksperymentu) oraz narzędzi TIK. Oraz utworzenie pracowni przedmiotów przyrodniczych (biologiczna, chemiczna, fizyczna, geograficzna), doposażenie szkolnej pracowni matematycznej oraz wyposażenie szkół w narzędzia TIK.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	LGD Brama Beskidu - stowarzyszenie
Lokalizacja	Szkoły w gminie Stary Sącz.
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Częściowo. Zadanie będzie realizowane we wszystkich szkołach na terenie gminy, jednak pierwszeństwo korzystania z oferty będzie miała młodzież mieszkająca na podobszarach rewitalizacji. Uczniowie, którzy znajdują sie w trudnej sytuacji powinni bowiem czerpać dobre wzorce od innych. Dodatkowo nie powinno się realizować działań, skierowanych jedynie do dzieci znajdujących się w gorszej sytuacji rodzinnej, gdyż może powodować to poczucie stygmatyzacji, a działania rewitalizacyjne powinny unikać tego typu podziałów.
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Zadanie przyczyni się do rozwoju kompetencji kluczowych uczniów, dzięki czemu łatwiej będzie im odnaleźć się później na rynku pracy. Ponadto rozwinięte zostaną kompetencje nauczycieli, którzy będą potrafili korzystać w nowych metod i technik nauczania. Dzięki czemu możliwa będzie bardziej efektywna i skuteczna nauka w szkołach, także po zakończeniu Programu.
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Liczba uczniów biorących udział w Programie. – Liczba godzin zajęć przeprowadzonych w ramach Programu.
Szacunkowy koszt	3 326 120,86 zł
Termin realizacji	2018

Przedsięwzięcie 20.	
Nazwa przedsięwzięcia	**Centrum Integracji Społecznej**
Zakres realizowanych zadań (projekty)	Zadanie polegać będzie na utworzeniu Centrum Integracji Społecznej - programu na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia. Centrum Integracji Społecznej. Celem projektu jest zwiększenie szans na zatrudnienie na otwartym rynku pracy mieszkańców obszaru działania LGD Brama Beskidu poprzez zatrudnienie socjalne. Uczestnik projektu będzie

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	realizował Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego, który stanowi swoistą umowę, pomiędzy CIS a Uczestnikiem. Na jego podstawie Uczestnik przez okres 12 miesięcy realizuje program integracji społecznej i zawodowej, w oparciu o zajęcia indywidualne i grupowe, które stanowią warsztaty psychologiczno – motywacyjne, samopomocowe grupy wsparcia, poradnictwo psychologiczne i socjalne oraz nauka racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi a także nauka planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem.
Podmioty realizujące (zgłaszający)	LGD Brama Beskidu
Lokalizacja	Stary Sącz
Przedsięwzięcie w obszarze rewitalizacji	Tak – działania realizowane na całym obszarze rewitalizacji. Ewentualnie rozszerzane na osoby mieszkające na terenie gminy, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej. Oferta Centrum Integracji Społecznej będzie skierowana do osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej, a więc przede wszystkim mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy są wykluczeniu bądź zagrożeni wykluczeniem społecznym. Jednakże zakłada się także możliwość uczestnictwa w programie także osób mieszkających poza obszarem rewitalizacji, którzy takiego wsparcia potrzebują. Ograniczenie oferty jedynie do obszaru rewitalizacji mogłoby przyczynić się do pogłębiania się kryzysów w innych częściach gminy, czego w Programie Rewitalizacji gmina chce uniknąć.
Opis wraz z prognozowanymi rezultatami realizacji projektu	Zadanie przyczyni się do poprawy sytuacji grup osób wymagających wsparcia i znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej – osób bezrobotnych czy zagrożonych ubóstwem itp. Kompleksowe działania aktywizacyjne, w tym aktywizacja społeczna oraz zawodowa pozwolą na reintegrację społeczną, wprowadzą ponownie na rynek pracy, dzięki czemu poprawi się sytuacja osób objętych wsparciem oraz ich rodzin
Wskaźniki monitorujące realizację celów rewitalizacji	– Liczba osób uczestniczących w działaniach aktywizacyjnych. – Liczba godzin przeprowadzonych zajęć aktywizujących w ramach programu.
Szacunkowy koszt	3 313 560,00 zł
Termin realizacji	2018

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

4.2 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Uwzględniają fakt, że Gminny Program Rewitalizacji Gminy Stary Sącz powinien odpowiadać na zdiagnozowano problemy i spełniać pozostałe ważne potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji, poniżej wyszczególniono kierunki/zakres tematyczny projektów, które będą mogły być podejmowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacyjnego (tzw. pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne):

- realizacja działań służących przeciwdziałaniu i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu mieszkańców, w szczególności ubóstwa i bezrobocia;
- przeciwdziałanie i profilaktyka uzależnień;
- rozwój kapitału ludzkiego - wzmocnienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców;
- wsparcie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości lokalnej poprzez realizację działań doradczych i szkoleniowych;
- realizacja działań służących poprawie poziomu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji;
- zagospodarowanie i poprawa jakości istniejących przestrzeni publicznych służących integracji i rozwojowi społecznemu różnych grup społecznych;
- rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej służących rozwojowi kapitału ludzkiego i społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- poprawa dostępności do usług opiekuńczych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalnych dla seniorów;
- tworzenie nowych miejsc i oferty służącej rekreacji i wypoczynkowi, a także integracji wewnątrzpokoleniowej i międzypokoleniowej mieszkańców,
- poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej;
- poprawa dostępności komunikacyjnej oraz poprawa jakości infrastruktury drogowej;
- poprawa jakości środowiska przyrodniczego;
- rewaloryzacja obiektów zabytkowych, poprzez przystosowanie ich do pełnienia funkcji społecznych i gospodarczych;
- adaptacja budynków użyteczności publicznej na obiekty pełniące funkcje kulturalne, socjalne i rekreacyjne.

Ponadto w trakcie procesu opracowywania dokumentu wraz z różnymi interesariuszami rewitalizacji (mieszkańcami, instytucjami społecznymi, publicznymi, przedsiębiorcami itp.) zgłoszono następujące przedsięwzięcia do realizacji. Zadania te wpisują się w cele założonego programu, jednak nie zostały uznane za najpilniejsze i będą realizowane w dalszej kolejności.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Tabela 2. Lista dodatkowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych w trakcie spotkań z interesariuszami procesu.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Miejsce realizacji przedsięwzięcia	Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Opis przedsięwzięcia	Szacowana wartość	Rezultaty realizacji przedsięwzięcia oraz wskazanie negatywnego zjawiska jakiego dotyczy:
1.	Stary Sącz – adaptacja na parking placu przy ulicy Odziomka	działka nr 2197, obr. Stary Sącz, gm. Stary Sącz	Gmina Stary Sącz	Zmiana układu komunikacyjnego i organizacji ruchu, budowa parkingu.	150 000,00	Zmiana układu komunikacyjnego oraz stworzenie dodatkowych miejsc parkingowych pozwoli na poprawę funkcjonalności przestrzeni oraz dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców.
2.	Klasztor Klarysek – rewaloryzacja klasztoru i otoczenia.	działka nr 2076 i 2077 obr. Stary Sącz, gm. Stary Sącz	Klasztor S. Klarysek w Starym Sączu Gmina Stary Sącz	Restauracja otoczenia klasztoru wraz z przyległymi ciągami pieszymi	1 000 000,00	Modernizacja klasztoru przyczyni się nie tylko do zwiększenia estetyki otoczenia, ale także pozwoli na rozwój potencjału społecznego i kulturowego tego miejsca.
3.	Budowa ciągu komunikacyjnego pomiędzy Rynkiem a Centrum Aktywnego Wypoczynku na Górze Miejskiej w Starym Sączu (ul. Królowej Jadwigi)	działka nr 1858, 1756, obr. Stary Sącz, gm. Stary Sącz	Gmina Stary Sącz	Poprawa dostępności do zaplecza rekreacyjnego na Miejskiej Górze w Starym Sączu, przebudowa ciągu komunikacyjnego, zwiększenie estetyki miejsca.	1 500 000,00	Realizacja zadania przyczyni się do poprawy dostępności do oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru. Ponadto zróżnicowanie oferty może przyciągać większą liczbę turystów, co równocześnie pozwoli na rozwój przedsiębiorczości mieszkańców (np. powstawanie nowych działalności gospodarczych związanych z obsługą turystów).
4.	Adaptacja na potrzeby lokalnych stowarzyszeń budynku „zerówki" w Barcicach Dolnych	407 obr. Barcice, gm. Stary Sącz	Gmina Stary Sącz	Modernizacja i przystosowanie budynku dla potrzeb społeczności lokalnej w Barcicach Dolnych	150 000,00	Utworzenie miejsca spotkań dla mieszkańców Barcic Dolnych, udostępnienie bazy lokalowej dla działających formalnych i nieformalnych grup mieszkańców, co pozwoli na rozwój społeczny i integrację mieszkańców.
5.	Restauracja Parku św. Franciszka w Starym Saczu	3993/1, obr. Stary Sącz, gm. Stary Sącz	Gmina Stary Sącz	Modernizacja parku, ciągów pieszych, mała architektura.	250 000,00	Zadanie, jakim jest odnowa parku ma na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, a także zapewnienie dostępu do odpowiedniej infrastruktury i terenów rekreacyjnych.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

6.	Rozszerzenie zakresu funkcjonowania obiektu ,,Przystań na Karpackim Szlaku Rowerowym''	300/8, 301, obr. Stary Sącz, gm. Stary Sącz	Gmina Stary Sącz Stowarzyszenie Mieszkańców Barcic	Doposażenie placu zabaw w dodatkowe elementy zabawowo - sprawnościowe na nawierzchni trawiastej. Zamontowanie siłowni zewnętrznej, urządzeń fitness. Pokrycie istniejących alejek materiałem umożliwiającym dzieciom jazdę na rowerkach czy rolkach.	60 000,00	Realizacja przedsięwzięcia zwiększy dostępność mieszkańców do infrastruktury spędzania czasu wolnego oraz rekreacji, przyczyniając się do integracji mieszkańców oraz aktywnego wypoczynku.
7.	Utworzenie świetlicy środowiskowej na os. Cyganowice.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Cyganowicach. Działka 3443, obr. Stary Sącz, gm. Stary Sącz	Gmina Stary Sącz, mieszkańcy osiedla.	Na terenie Osiedla Cyganowice nie działa żadne stowarzyszenie czy też nieformalna grupa osób, która miałaby za zadanie integrację jej mieszkańców. Dlatego też proponuje się utworzenie świetlicy środowiskowej ulokowanej w Środowiskowym Domu Samopomocy w Cyganowicach (ŚDS). Obiekt posiada odpowiednią i wyposażoną salę na spotkania mieszkańców (odbywają się tam spotkania przedstawicieli władz lokalnych z mieszkańcami, spotkania okolicznościowe np. "spotkanie noworoczne dla seniorów"). Świetlica działałaby codziennie, tj. od poniedziałku do piątku w godzinach od 16.00 do 19.00. Na spotkaniach organizowane byłyby kursy np. decoupage, koronkarskie, itp. Młodsi uczestnicy spędzaliby czas na zabawach czy też odrabianiu lekcji.	50 000,00	Rezultatem będzie integracja mieszkańców Osiedla oraz konstruktywne zapełnienie czasu dzieciom podczas zajęć świetlicowych.
8.	Adaptacja budynku przy ulicy I. Daszyńskiego 18 w Starym Sączu na potrzeby Dziennego Domu Opieki dla Seniorów	Ul. I. Daszyńskiego 18, 33-340 Stary Sącz	Gmina Stary Sącz	Adaptacja (remont / przebudowa / budowa) budynku w celu przystosowania go do wymagań związanych z utworzeniem placówki zapewniającej dzienną opiekę i	2.000 000,00	Realizacja zadania umożliwi wykorzystanie budynku do utworzenia w nim Dziennego Domu Opieki dla Seniorów, co przyczyni się do poprawy dostępności oferty aktywizującej i opiekuńczej dla mieszkańców obszaru.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

				aktywizację osób starszych, oferującą oddziaływania terapeutyczne i inne zapewniające utrzymanie optymalnego stanu psychofizycznego, samodzielności i aktywności uczestników i niedopuszczanie do pogłębiania się dysfunkcji		Ponadto zróżnicowanie oferty może przyciągać większą liczbę osób z różnych grup co pozwoli na rozwój społeczny i integrację mieszkańców .

Źródło: zgłoszenia interesariuszy w trakcie spotkań konsultacyjnych.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

5. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ

5.1 Komplementarność przestrzenna

Obszar rewitalizacji, do którego odnosi się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Stary Sącz został wyznaczony w oparciu o wielowątkową diagnozę, przeprowadzoną dla całej gminy. Dzięki temu możliwe było wytypowanie terenów, na których działania rewitalizacyjne są najbardziej pożądane i potrzebne dla rozwoju lokalnej społeczności. Projekty rewitalizacyjne będą realizowane zatem na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji i bezpośrednio związane ze zdiagnozowanymi nań problemami. Dzięki tak przeprowadzonej interwencji będzie ona skuteczna i efektywna, przyczyniając się do wyprowadzenia podobszarów rewitalizacji z kryzysu.

5.2 Komplementarność problemowa

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Stary Sącz odznacza się komplementarnością problemową. Wpisane do Programu zadania, wyznaczone do realizacji są pokłosiem zdiagnozowanych problemów i odpowiadają na potrzeby zgłaszane przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także zwiększają potencjały podobszarów. W tabeli poniżej zaprezentowano powiązania pomiędzy problemami wynikającymi z diagnozy, a przedsięwzięciami.

Tabela 3. Zintegrowanie na poziomie problemów i przedsięwzięć

l.p.	Przedsięwzięcie	Problem, na jaki przedsięwzięcie odpowiada	Kierunki działań
1.	Przebudowa i rozbudowa budynku szkoły podstawowej w Starym Sączu Etap 1 rozbudowa o salę gimnastyczną z zapleczem Etap 2 rozbudowa części dydaktycznej	– Ograniczony dostęp do placówek edukacyjnych. – Niedostateczna jakość terenów rekreacji przeznaczonych dla dzieci, młodzieży i osób starszych. – Konieczność zapewnienia młodym mieszkańcom miejscowości możliwego aktywnego wypoczynku i spędzania czasu wolnego w sposób konstruktywny.	1.3. Poprawa dostępności do placówek edukacyjnych i poprawa jakości kształcenia.
2.	Modernizacja i rozbudowa Centrum Kultury i Sztuki im. Ady Sari w Starym Sączu na potrzeby działalności i edukacji kulturalnej oraz animowania aktywności społecznej mieszkańców	– Brak instytucji, które zajmują się aktywizacją różnych grup społecznych, brak przestrzeni do wspólnego spędzania czasu wolnego i integracji „starszych" i „młodych" . – Niewykorzystany potencjał turystyczny, związany z obiektami wpisanymi do rejestru zabytków – budynki z XVIII/XIX w., synagoga, „Dom na Dołkach" (siedziba Muzeum	1.3.Poprawa dostępności do placówek edukacyjnych i poprawa jakości kształcenia. 2.1. Poprawa dostępności do oferty kulturalnej i

		Regionalnego), zespół klasztorny ss. Klarysek, Brama Szeklerska. – Wyższa niż przeciętnie w gminie liczba popełnionych przestępstw i wykroczeń (3,46%) Gołkowice Dolne, (31,9%) Śródmieście i Rynek, (10,66) Barcice Dolne, (3,13%) Barcice.	rekreacyjnej, służącej aktywizacji mieszkańców. 2.3. Modernizacja i dostosowanie obiektów zabytkowych oraz obiektów użyteczności publicznej do funkcji społecznych (kulturalnych, socjalnych itp). 3.2. Zwiększenie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji, służące integracji mieszkańców.
3.	Dzienny Dom Opieki dla seniorów	– Wysoki wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej dla poszczególnych podobszarów, w tym Gołkowice Dolne (6,02%), Śródmieście i Rynek 6,00%, Barcice Dolne (21,45% rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej), Barcice (6,29%). – Niekorzystne wartości wskaźników obciążenia demograficznego dla poszczególnych podobszarów w tym Gołkowice Dolne 127,98 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 w wieku przedprodukcyjnym, Śródmieście i Rynek 126,83, Barcice 138,89; - Barcice Dolne 123,5 na 100 osób w wieku produkcyjnym. – Brak instytucji, które zajmują się aktywizacją różnych grup społecznych, niewystarczająca oferta kierowana do seniorów.	2.2.Organizacja działań integracji międzypokoleniowej. 2.4. Kompleksowe wsparcie skierowane do osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4.	Przebudowa i rozbudowa budynku szkoły	– Ograniczony dostęp do placówek edukacyjnych, oraz niewystarczająca	1.3.Poprawa

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	podstawowej w Barcicach wraz z infrastrukturą techniczną	liczba miejsc, a przez to nieodpowiedni i mało efektywny proces nauczania. – Niska aktywność pozalekcyjna, niemożność rozwoju pasji i pogłębiania zainteresowań dzieci i młodzieży. – Słabe wyposażenie techniczne, brak odpowiedniego sprzętu wpływającego na jakość i poziom nauczania. – Nieprzystosowane miejsca dla osób niepełnosprawnych.	dostępności do placówek edukacyjnych i poprawa jakości kształcenia.
5.	Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji	– Niski poziom aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców – niższa niż przeciętna w gminie (5,13%) liczba aktywnych przedsiębiorców w przeliczeniu na 100 mieszkańców (2,38) Barcice, (4,86) Gołkowice Dolne. – Duży odsetek osób bezrobotnych – (7,78% ogółu bezrobotnych) Gołkowice Dolne, (6,00%) Śródmieście i Rynek, (7,74%) Barcice Dolne, (8,06%) Barcice. – Wysoki wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej dla poszczególnych podobszarów, w tym Gołkowice Dolne (6,02%), Śródmieście i Rynek (6,00%), Barcice Dolne (21,45% rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej), Barcice (6,29%). – Niski wskaźnik frekwencji w wyborach w stosunku do średniej dla gminy 50%.	1.1.Wzmocnienie przedsiębiorczości i wydłużenie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji. 1.2.Rozwój kształcenia ustawicznego. 2.4.Kompleksowe wsparcie skierowane do osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.
6.	Zagospodarowanie terenu pokolejowego na cele kulturalne, społeczne i rekreacyjne	– Brak miejsc do spotkań, przestrzeni do wspólnego spędzania czasu wolnego i integracji. Niedostateczna jakość terenów rekreacji przeznaczonych dla dzieci i osób starszych. – Niewykorzystanie potencjału obiektu starego dworca (dawniej centrum miasta i obsługi ruchu pasażerskiego). Obecnie nieatrakcyjne i niebezpieczne dla mieszkańców miejsce nocnych spotkań młodzieży i chuligaństwa. – Niewykorzystany potencjał turystyczny, związany z obiektami wpisanymi do rejestru zabytków – budynki z XVIII/XIX w., synagoga, „Dom na Dołkach" (siedziba Muzeum Regionalnego), zespół klasztorny ss. Klarysek, Brama Szeklerska. – Niski poziom aktywności społecznej	2.1.Poprawa dostępności do oferty kulturalnej i rekreacyjnej, służącej aktywizacji mieszkańców. 2.4.Modernizacja i dostosowanie obiektów zabytkowych oraz obiektów użyteczności publicznej do funkcji społecznych (kulturalnych, socjalnych itp).

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

		i obywatelskiej mieszkańców. Konieczność pobudzenia kapitału społecznego w miejscowości. – Niski stan techniczny dróg (liczne i widoczne spękania w nawierzchni asfaltowej) i budynków w sołectwie.	
7.	Integracja przez interakcje – rozwój oferty kulturalno-rekreacyjnej mającej na celu integrację międzypokoleniową mieszkańców obszaru rewitalizacji	– Niekorzystne wartości wskaźników obciążenia demograficznego dla poszczególnych podobszarów w tym Gołkowice Dolne 127,98 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 w wieku przedprodukcyjnym, Śródmieście i Rynek 126,83, Barcice 138,89; - Barcice Dolne 123,5 na 100 osób w wieku produkcyjnym. – Niedostateczna jakość terenów rekreacji przeznaczonych dla dzieci i osób starszych. – Brak miejsc do spotkań, przestrzeni do wspólnego spędzania czasu wolnego i integracji. – Konieczność zapewnienia młodym mieszkańcom miejscowości możliwości aktywnego wypoczynku i spędzania czasu wolnego w sposób konstruktywny.	2.1.Poprawa dostępności do oferty kulturalnej i rekreacyjnej, służącej aktywizacji mieszkańców. 2.2.Organizacja działań integracji międzypokoleniowej.
8.	Wiek bez barier – wsparcie na rzecz wydłużania aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji	– Niekorzystne wartości wskaźników obciążenia demograficznego dla poszczególnych podobszarów w tym Gołkowice Dolne 127,98 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 w wieku przedprodukcyjnym, Śródmieście i Rynek 126,83, Barcice 138,89; - Barcice Dolne 123,5 na 100 osób w wieku produkcyjnym. – Wysoki wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej dla poszczególnych podobszarów, w tym Gołkowice Dolne (6,02%), Śródmieście i Rynek 6,00%, Barcice Dolne (21,45% rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej), Barcice (6,29%).	1.1.Wzmocnienie przedsiębiorczości i wydłużenie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji. 1.2.Rozwój kształcenia ustawicznego.
9,	Zagospodarowanie przestrzenne terenu Internatu Międzyszkolnego w Starym Sączu, wraz z remontem pomieszczeń wewnątrz budynku na cele edukacyjno-społeczne,	– Niedostateczna ilość terenów przeznaczonych do rozwoju aktywności fizycznej oraz pasji sportowych wśród młodzieży. – Konieczność zapewnienia młodym mieszkańcom miejscowości możliwego aktywnego wypoczynku i spędzania czasu	1.3.Poprawa dostępności do placówek edukacyjnych i poprawa jakości kształcenia.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	kulturalne i rekreacyjne	wolnego. – Negatywne zachowania młodzieży – chuligaństwo, brak aktywności i integracji społecznej, pomiędzy różnymi grupami. – Brak odpowiedniego sprzętu sprzyjającego rozwojowi, nieodpowiednie zaplecze socjalne. – Niski stan techniczny budynków, co wiąże się z niezdolnością do pełnienia funkcji kulturalnej oraz rekreacyjno-sportowej	3.2. Zwiększenie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji, służące integracji mieszkańców.
10,	Piesza kładka – łącząca Park & Ride z centrum miasta	– Hałas oraz duży ruch samochodowy w centrum miasta. – Niska dostępność komunikacyjna, słabe połączenie z centrum miasta. – Zanieczyszczenie oraz niska jakość powietrza, wpływająca negatywnie na środowisko i mieszkańców.	3.3.Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej (drogowej).
11,	Modernizacja przedszkola w Gołkowicach	– Brak modernizacji budynków, nieodpowiedni stan techniczny, oraz brak rozwiązań sprzyjających poruszaniu i funkcjonowaniu w społeczeństwie osób niepełnosprawnych. – Niewystarczająca ilość miejsc w przedszkolach, słaba dostępność do placówek edukacyjnych. – Konieczność zapewnienia najmłodszym mieszkańcom bezpieczeństwa oraz możliwości rozwoju i edukacji.	2.3.Modernizacja i dostosowanie obiektów zabytkowych oraz obiektów użyteczności publicznej do funkcji społecznych (kulturalnych, socjalnych itp).
12,	Barcice - zmiana układu komunikacyjnego przy Szkole podstawowej w Barcicach	– Niezadowalająca dostępność transportowa w centrum miejscowości. – Zagrożenie hałasem związane z nieodpowiednim przebiegiem ciągów komunikacyjnych oraz brakiem wystarczającej liczby miejsc parkingowych. – Niebezpieczeństwo dla dzieci i młodzieży, związane z nieodpowiednim przeprowadzeniem ciągów komunikacyjnych.	3.1.Podejmowanie działań służących poprawie bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa środowiskowego na obszarze rewitalizacji. 3.3.Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej (drogowej).
13,	Gołkowice - parking przy Szkole Podstawowej w Gołkowicach	– Słaba dostępność komunikacyjna w miejscowościach Gołkowic Dolnych i Gołkowic Górnych. – Niebezpieczeństwo dzieci i młodzieży, związane z nieodpowiednim	3.1.Podejmowanie działań służących poprawie bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

		przeprowadzeniem ciągów komunikacyjnych	środowiskowego na obszarze rewitalizacji. 3.3.Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej (drogowej).
14,	Restauracja murów i otoczenia kościoła św. Elżbiety w Starym Sącz	– Brak ścieżek spacerowych dla mieszkańców i turystów, – Obniżona estetyka i niewykorzystanie potencjału, i walorów otoczenia. – Niski stan techniczny, niezmodernizowane obiekty zabytkowe. – Brak odpowiedniego zabezpieczenia zabytkowych form architektonicznych.	2.3.Modernizacja i dostosowanie obiektów zabytkowych oraz obiektów użyteczności publicznej do funkcji społecznych (kulturalnych, socjalnych itp).
15,	Stary Sącz – budowa parkingu przy kościele św. Elżbiety	– Niezadowalająca liczba miejsc parkingowych, a przez to niższa funkcjonalność i dostępność komunikacyjna obszaru.	3.2.Zwiększenie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji, służące integracji mieszkańców. 3.3.Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej (drogowej).
16,	Ośrodek zdrowia w Gołkowicach	– Miejsca niedostosowane dla osób niepełnosprawnych. – Niewystarczająca ilość placówek zdrowotnych oraz niska dostępność miejsc przeznaczonych dla mieszkańców. – Niska jakość, oraz mała liczba gabinetów specjalistycznych. – Niski standard, jakość oraz stan techniczny budynków. – Niekorzystne wartości wskaźników obciążenia demograficznego dla poszczególnych podobszarów w tym Gołkowice Dolne 127,98 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 w wieku przedprodukcyjnym, Śródmieście i Rynek	2.3.Modernizacja i dostosowanie obiektów zabytkowych oraz obiektów użyteczności publicznej do funkcji społecznych (kulturalnych, socjalnych itp.). 2.4.Kompleksowe wsparcie skierowane do osób wykluczonych bądź

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

		126,83, Barcice 138,89; - Barcice Dolne 123,5 na 100 osób w wieku produkcyjnym, związana z koniecznością rozwoju usług zdrowotnych i opiekuńczych dla osób starszych.	zagrożonych wykluczeniem społecznym.
17,	Kompleks sportowy dla mieszkańców Barcic Dolnych i Barcic	– Brak placówek sprzyjających rozwojowi pasji sportowych, oraz miejsc przeznaczonych do spędzania wolnego czasu, oraz aktywności fizycznej. – Nieodpowiednie warunki, niezabezpieczone, nieogrodzone obiekty, obniżające poziom bezpieczeństwa mieszkańców. – Brak miejsc do wypoczynku oraz do integracji różnych grup społecznych. – Niski stan techniczny dróg, deformacja asfaltu. – Wysoka liczba przestępstw, oraz szerzenie się chuligaństwa, związane z nieodpowiednim zabezpieczeniem obiektów użytkowych.	2.1.Poprawa dostępności do oferty kulturalnej i rekreacyjnej, służącej aktywizacji mieszkańców. 3.2. Zwiększenie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji, służące integracji mieszkańców.
18,	Klub Integracji Społecznej - Nowa szansa	– Niski poziom aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców. Konieczność pobudzenia kapitału społecznego w miejscowości. – Negatywne procesy społeczne takie jak: marginalizacja, ubóstwo, bezrobocie. – Wysoki wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej dla poszczególnych podobszarów, w tym Gołkowice Dolne (6,02%), Śródmieście i Rynek 6,00%, Barcice Dolne (21,45% rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej), Barcice (6,29%).	2.1.Poprawa dostępności do oferty kulturalnej i rekreacyjnej, służącej aktywizacji mieszkańców. 2.2.Organizacja działań integracji międzypokoleniowej. 2.4.Kompleksowe wsparcie skierowane do osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.
19,	Nowoczesna szkoła - przepustką do kariery	– Marginalizacja dzieci znajdujących się w gorszej sytuacji życiowej. – Chuligaństwo, włamania, przestępstwa oraz wykroczenia popełniane przez młodzież. – Niska aktywność społeczna dzieci i młodzieży.	2.1.Poprawa dostępności do placówek edukacyjnych i poprawa jakości kształcenia. 2.4.Kompleksowe wsparcie skierowane do osób wykluczonych bądź

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

			zagrożonych wykluczeniem społecznym.
20,	Centrum Integracji Społecznej	– Niska aktywność społeczna i zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. – Wysoki wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej dla poszczególnych podobszarów, w tym Gołkowice Dolne (6,02%), Śródmieście i Rynek 6,00%, Barcice Dolne (21,45% rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej), Barcice (6,29%). – Występowanie negatywnych procesów społecznych: bezrobocie, zagrożenie ubóstwem, marginalizacja, alkoholizm.	2.1.Poprawa dostępności do oferty kulturalnej i rekreacyjnej, służącej aktywizacji mieszkańców. 2.2.Organizacja działań integracji międzypokoleniowej.

Źródło: opracowanie własne.

5.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz w zakresie proceduralno-instytucjonalnym zostanie zapewniona poprzez współpracę różnych interesariuszy procesu rewitalizacji. W ramach Urzędu Miasta i Gminy Stary Sącz wyłoniony został Zespół Zadaniowy oraz Operator ds. Rewitalizacji, które to podmioty będą zajmować się koordynacją całości Programu. Umiejscowienie Operatora ds. Rewitalizacji przyczyni się do sprawnego i efektywnego zarządzania Programem.

Dodatkowo, zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o Rewitalizacji, powołany zostanie Komitet Rewitalizacji, który będzie pełnił funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza. Komitet Rewitalizacji pozwoli na aktywne włączenie się różnych organizacji i społeczności lokalnej, a także społeczną kontrolę nad realizacją Programu.

5.4 Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz jest wynikiem kontynuacji działań rewitalizacyjnych, wynikających z dokumentu Lokalnego Programu Rewitalizacji Starego Sącza na lata 2008 – 2023. W ramach wspomnianego dokumentu rewitalizacją objęte zostało miasto Stary Sącz, a zaplanowane zadania dotyczyły m.in. rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowej, m.in.:

- Realizacja Zespołu boisk sportowych dla potrzeb szkół na terenie projektowanego „Parku Miejskiego";
- Modernizacja stadionu i realizacja TRYBUN- stadion „Sokół";
- Obiekt byłego klasztoru OO. Franciszkanów, teren i obiekt usług oświaty;
- Budynek administracji samorządowej, budynek Powiatowej i Gminnej Biblioteki Publicznej;
- Remont, modernizacja i wyposażenie obiektu, urządzenie terenu – Kino Sokół;

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

– Remont konserwatorski budynku Muzeum Regionalnego.

Przedsięwzięcia wpisane do niniejszego Programu Rewitalizacji stanowią kontynuację działań związanych z rozwojem obiektów kultury i rekreacji dla mieszkańców. Dodatkowo zadania zapisane w niniejszym Programie są spójne z przedsięwzięciami społecznymi realizowanymi w poprzednim okresie programowania. Powiązania przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 4. Powiązania przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji w ramach GPR Stary Sącz oraz przedsięwzięć realizowanych w lata 2007 – 2013.

Nazwa przedsięwzięcia realizowanego w latach 2007-2013	Nazwa przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji w ramach GPR Gminy Stary Sącz
Nauka jest najlepszą przygodą fundusz: Europejski Fundusz Społeczny program: Program Operacyjny Kapitał Ludzki działanie: 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty. **Lepszy start** fundusz: Europejski Fundusz Społeczny program: Program Operacyjny Kapitał Ludzki działanie: 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty. **WzW - Wakacje z Wiedzą** fundusz: Europejski Fundusz Społeczny program: Program Operacyjny Kapitał Ludzki działanie: 9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich. **W nowe jutro idziemy** fundusz: Europejski Fundusz Społeczny program: Program Operacyjny Kapitał Ludzki działanie: 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty.	- Przebudowa i rozbudowa budynku szkoły podstawowej im. Ks. Prof. J. Tischnera w Starym Sączu Etap 1 rozbudowa o salę gimnastyczną z zapleczem Etap 2 rozbudowa części dydaktycznej – Modernizacja i rozbudowa Centrum Kultury i Sztuki im. Ady Sari w Starym Sączu na potrzeby działalności i edukacji kulturalnej oraz animowania aktywności społecznej mieszkańców – Przebudowa i rozbudowa budynku szkoły podstawowej w Barcicach wraz z infrastrukturą techniczną – Zagospodarowanie przestrzenne terenu Internatu Międzyszkolnego w Starym Sączu, wraz z remontem pomieszczeń wewnątrz budynku na cele edukacyjno-społeczne, kulturalne i rekreacyjne. – Nowoczesna szkoła - przepustką do kariery
Modernizacja oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych w Gminie Stary Sącz fundusz: Europejski Fundusz Społeczny program: Program Operacyjny Kapitał Ludzki działanie: 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty.	– Modernizacja przedszkola w Gołkowicach
Program aktywizacji społecznej i zawodowej-Czas na aktywność w "Grodzie Kingi" fundusz: Europejski Fundusz Społeczny program: Program Operacyjny Kapitał Ludzki działanie: 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji	– Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji. – Zagospodarowanie terenu pokolejowego na cele kulturalne, społeczne i rekreacyjne. – Integracja przez interakcje – rozwój oferty kulturalno-rekreacyjnej mającej na celu

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

	integrację międzypokoleniową mieszkańców obszaru rewitalizacji. – Wiek bez barier – wsparcie na rzecz wydłużania aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji. – Klub Integracji Społecznej - Nowa szansa. – Centrum Integracji Społecznej.

Źródło: opracowanie własne

5.5 Komplementarność źródeł finansowania

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Stary Sącz została zapewniona komplementarność źródeł finansowania. Zakłada się, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne finansowane będą z różnych dostępnych źródeł, w tym środków zewnętrznych, takich jak fundusze europejskie (EFRR, EFS), czy fundusze krajowe oraz środków własnych gminy. Dodatkowo w ramach Programu Rewitalizacji zakłada się możliwość realizacji zadań przez różne podmioty, także prywatne (przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, spółdzielnie itp.). Dywersyfikacja źródeł finansowania przyczyni się do zwiększenia szans na realizację wszystkich zaprogramowanych przedsięwzięć.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

6. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY STARY SĄCZ 2016-2020

W tym rozdziale zawarto informacje na temat wartości nakładów finansowych potrzebnych do przeprowadzenia podstawowych działań rewitalizacyjnych na terenie Gminy Stary Sącz. Należy mieć na uwadze, iż zgodnie z *Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o Rewitalizacji* oraz *Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju z dnia 2.08.2016 r. w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, konieczne jest zapewnienie komplementarności źródeł finansowania, w związku z powyższym, tam gdzie była taka możliwość starano się wskazywać więcej niż jedno potencjalne źródło finansowania wyznaczonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 5. Wykaz przedsięwzięć wraz z potencjalnymi źródłami finansowania

l.p.	Przedsięwzięcie	Wartość [zł]	Potencjalne źródła finansowania	Termin realizacji
1.	**Przebudowa i rozbudowa budynku szkoły podstawowej im. Ks. Prof. J. Tischnera w Starym Sączu** Etap 1 rozbudowa o salę gimnastyczną z zapleczem Etap 2 rozbudowa części dydaktycznej	9 500 000,00	EFRR, środki własne gminy, krajowe środki publiczne	2017 - 2020
2.	**Modernizacja i rozbudowa Centrum Kultury i Sztuki im. Ady Sari w Starym Sączu na potrzeby działalności i edukacji kulturalnej oraz animowania aktywności społecznej mieszkańców**	8 500 000,00	EFRR, środki własne gminy, krajowe środki publiczne	2017 - 2020
3.	**Dzienny Dom Opieki dla seniorów**	2 800 560,00	EFS, środki własne gminy, środki prywatne	2018
4.	**Przebudowa i rozbudowa budynku szkoły podstawowej w Barcicach wraz z infrastrukturą techniczną**	2 950 000,00	EFRR, środki własne gminy, krajowe środki publiczne	2017 - 2020
5.	**Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji**	200 000,00 (50 000,00 / rocznie)	EFS, środki własne gminy, krajowe środki publiczne	2017 - 2020
6.	**Zagospodarowanie terenu pokolejowego na cele kulturalne, społeczne i rekreacyjne**	8 500 000,00	EFRR, środki własne gminy, krajowe środki publiczne, środki prywatne, środki z innych źródeł	2017 - 2020
7.	**Integracja przez interakcje – rozwój oferty kulturalno-rekreacyjnej mającej na celu integrację międzypokoleniową mieszkańców obszaru rewitalizacji**	70 000,00	EFS, środki własne gminy, krajowe środki publiczne, środki prywatne, środki z innych źródeł	2017-2020
8.	**Wiek bez barier – wsparcie na rzecz wydłużania aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji**	5 000 000,00	EFS, środki własne gminy, środki prywatne	2017-2020

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

9.	**Zagospodarowanie przestrzenne terenu Internatu Międzyszkolnego w Starym Sączu, wraz z remontem pomieszczeń wewnątrz budynku na cele edukacyjno-społeczne, kulturalne i rekreacyjne**	2 700 000,00	EFRR, środki własne gminy, krajowe środki publiczne	2018
10.	**Piesza kładka – łącząca Park & Ride z centrum miasta**	1 000 000,00	EFRR, środki własne gminy, krajowe środki publiczne	2019
11.	**Modernizacja przedszkola w Gołkowicach**	1 000 000,00	EFRR, środki własne gminy, krajowe środki publiczne	2020
12.	**Barcice - zmiana układu komunikacyjnego przy Szkole podstawowej w Barcicach**	500 000,00	EFRR, środki własne gminy, krajowe środki publiczne	2019
13.	**Gołkowice - parking przy Szkole Podstawowej w Gołkowicach**	500 000,00	EFRR, środki własne gminy, krajowe środki publiczne	2019
14.	**Restauracja murów i otoczenia kościoła św. Elżbiety w Starym Sącz**	2 500 000,00	EFRR, środki własne gminy, krajowe środki publiczne	2020
15.	**Stary Sącz – budowa parkingu przy kościele św. Elżbiety**	300 000,00	EFRR, środki własne gminy, krajowe środki publiczne	2019
16.	**Ośrodek zdrowia w Gołkowicach**	2 150 000,00	EFRR, środki własne gminy, krajowe środki publiczne	2018
17.	**Kompleks sportowy dla mieszkańców Barcic Dolnych i Barcic**	1 000 000,00	EFRR, środki własne gminy, krajowe środki publiczne	2020
18.	**Klub Integracji Społecznej - Nowa szansa**	3 863 816,00	EFS, środki własne gminy, środki prywatne	2017
19.	**Nowoczesna szkoła - przepustką do kariery**	3 326 120,86	EFS, środki własne gminy, środki prywatne	2018
20.	**Centrum Integracji Społecznej**	3 313 560,00	EFS, środki własne gminy, środki prywatne	2018
	SUMA	58 374 056,86	EFS, EFRR, środki własne gminy	2017-2020

Źródło: opracowanie własne.

Suma podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych została ustalona na poziomie 58 374 056,86 zł. Natomiast pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne wyceniono na kwotę 8 000 000,00 zł.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

7. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY STARY SĄCZ NA LATA 2016-2020

Efektywne zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji stanowi istotny czynnik wpływający na skuteczność podejmowanych działań rewitalizacyjnych. W strukturze zarządzania ważne jest nie tylko struktura organizacyjna zapewniająca integralność działań, ale także odpowiednie i przemyślane dopasowanie harmonogramu poszczególnych działań do specyfiki, i trybu funkcjonowania gminy. Struktura zarządzania powinna również precyzyjnie definiować odpowiedzialność i być dostosowana do działania zintegrowanego – współpracy w poprzek struktury wydziałów. Poniżej znajduje się szczegółowy opis struktury zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz na lata 2016-2020:

- Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz powierza się Burmistrzowi Gminy Stary Sącz poprzez istniejące struktury Urzędu Gminy Stary Sącz, w szczególności Referat Rozwoju Lokalnego i Promocji, Referat Przygotowania Inwestycji, Referat Organizacji i Spraw Społecznych, zwanych Zespołem Zadaniowym. Zadania odnoszące się do zarządzania programem rewitalizacji odbywać się będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur Urzędu Gminy Stary Sącz, dzięki czemu nie szacuje się dodatkowych kosztów ponoszonych z tego tytułu. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się oraz spójności realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych (twardych) oraz społecznych (miękkich). Dodatkowo przewiduje się, iż w zależności od realizowanego przedsięwzięcia w skład zespołu zadaniowego wejdą również przedstawiciele mieszkańców, organizacji samorządowych, przedsiębiorcy oraz inni interesariusze biorący udział w realizacji GPR na zasadzie partnerstwa publiczno-prywatnego.
- Ze struktur zespołu Zadaniowego Zostanie wyłoniony Operator ds. Rewitalizacji, który będzie pełnił rolę koordynatora całości procesu rewitalizacji. Operator będzie czuwał nad przebiegiem realizacji poszczególnych zadań, poprzez realizację monitoringu Programu (opis w rozdziale 8).
- Na podstawie wytycznych *Ustawy o rewitalizacji z dn. 9 października 2015 roku*, powołany zostanie Komitet Rewitalizacji. Komitet rewitalizacji stanowił będzie forum współpracy interesariuszy z organami gminy, w tym z Zespołem Zadaniowym ds. Rewitalizacji. Komitet będzie pełnić także rolę opiniodawczą i doradczą Burmistrza. W skład Komitetu Rewitalizacji będą wchodzić przedstawiciele różnych interesariuszy procesu rewitalizacji reprezentujący sektor społeczny (np. mieszkańcy, organizacje społeczne) oraz gospodarczy. Komitet Rewitalizacji zostanie powołany do 3 miesięcy od uchwalenia GPR, a zasady jego działania zostaną określone osobną uchwałą Rady Gminy.
- Celem usprawnienia podejmowanych działań w zakresie zarządzania programem rewitalizacji zostanie opracowany ramowy harmonogram wraz ze strukturą organizacyjną, zapewniającą ich integralność. Ramowy harmonogram działań będzie uzupełniany upoważnieniem Burmistrza do wprowadzania zarządzeniami szczegółowymi harmonogramów rocznych.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

- Przedsięwzięcia rewitalizacyjne wpisane do programu rewitalizacji będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań. W razie realizacji projektów, której finansowanie planowane jest z funduszy Unii Europejskiej, właściwa jednostka przygotowuje dokumentację techniczną, harmonogram finansowo-rzeczowy, kosztorys, a następnie przekazuje jednostce przygotowującej wniosek o dofinansowanie projektu (Referat Rozwoju Lokalnego i Promocji).
- W zakresie zarządzania funduszami potrzebnymi do realizacji projektów rewitalizacyjnych zostaje włączony Skarbnik Gminy Stary Sącz oraz Referat Finansowo-Budżetowy.

Schemat poniżej przedstawia strukturę zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji:

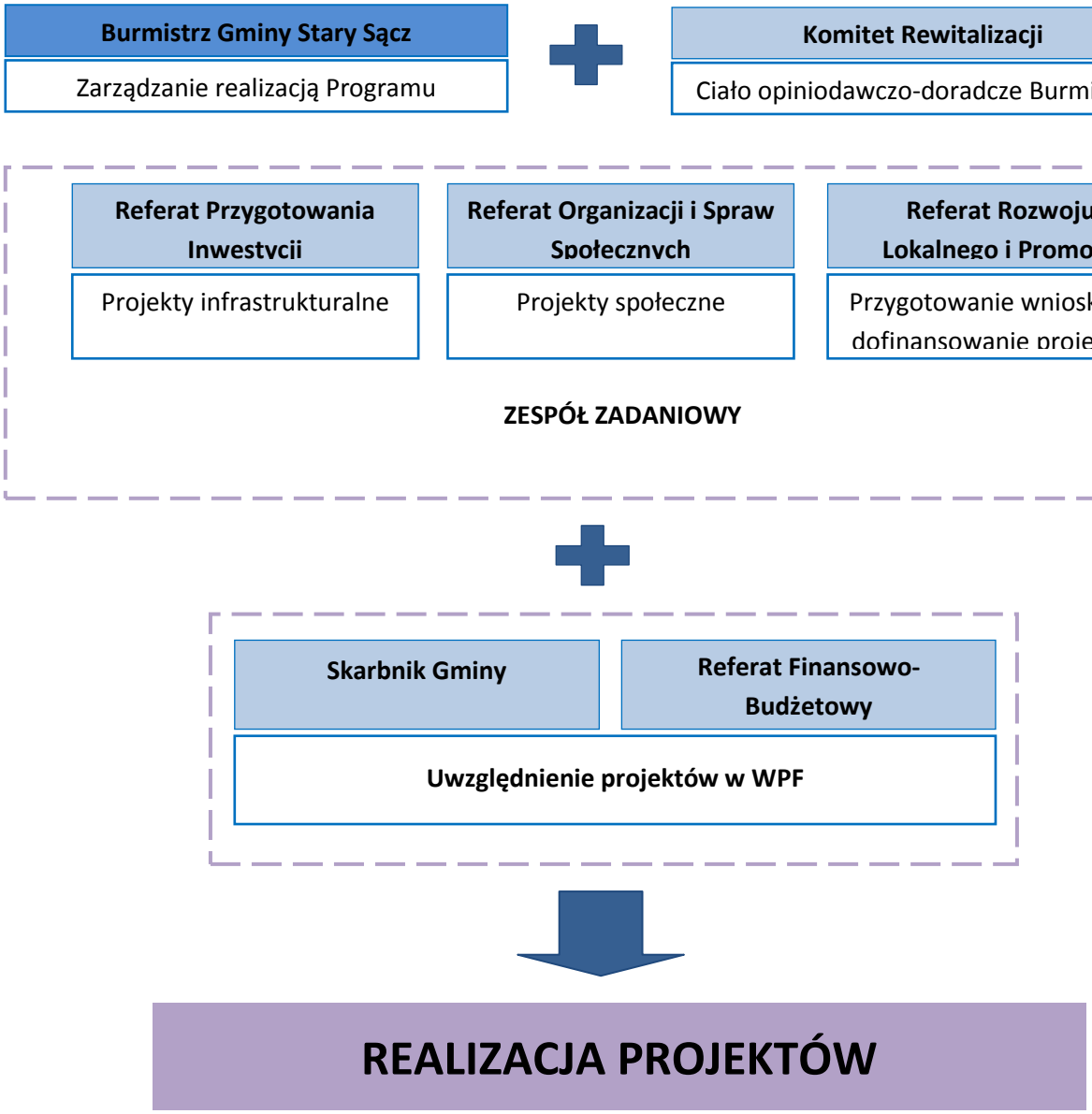

Rysunek 11. Struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Stary Sącz.

Źródło: opracowanie własne

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

8. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY STARY SĄCZ

Celem właściwego i efektywnego zarządzania programem rewitalizacji, a także weryfikacji skuteczności podejmowanych działań należy opracować system monitorowania i ewaluacji. System ten ocenia skuteczność osiągania założonych celów zawartych w programie rewitalizacji. Z tego względu ewaluacja koncentrować się będzie na analizie wskaźników realizacji poszczególnych celów.

Ze względu na złożoność procesu ewaluacji, będzie ona prowadzona na trzech poziomach, które zobrazowano na schemacie poniżej:

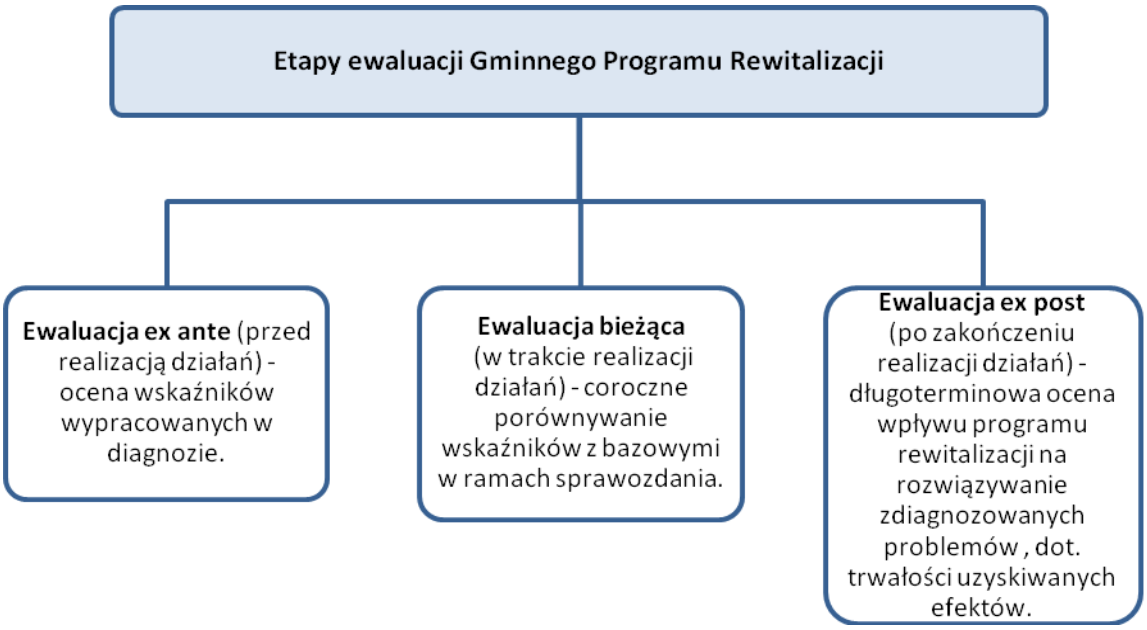

Rysunek 12. Etapy ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

W ramach monitorowania realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji przez Burmistrza zostanie wskazany Operator ds. Rewitalizacji. Zadaniem Operatora będzie sporządzanie corocznych sprawozdań z postępów w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w GPR.

Operator ds. Rewitalizacji będzie pozyskiwał informacje dotyczące stopnia wykonywania programu od jednostek odpowiedzialnych za ich realizację (instytucji publicznych, wydziałów UMiG, organizacji pozarządowych). Informacje będą porządkowane w formie protokołów podsumowujących, zawierających takie dane jak m. in.: realizacja harmonogramu, wskaźników, zidentyfikowane problemy, niezbędne zasoby, nadchodzące działania niezbędne do realizacji.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Następnie Operator ds. Rewitalizacji odpowiedzialny za sporządzanie protokołów, przekazuje je Komitetowi Rewitalizacji, który podczas zwołanego spotkania przez Burmistrza konsultuje ujęty w sprawozdaniu stan realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz.

Na kolejnej sesji Rady Gminy następującej po spotkaniu Komitetu Rewitalizacji, Burmistrz przedstawia wyniki sprawozdania z realizacji założeń GPR wraz z listą zadań proponowanych do uwzględnienia w budżecie Gminy Stary Sącz oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej na kolejny rok.

W końcowym etapie realizacji Programu, sporządzony zostanie dokument podsumowujący tzw. Raport z monitoringu i oceny Gminnego Programu rewitalizacji. Za przygotowanie raportu odpowiedzialny będzie ww. Podmiot. Dokument będzie zawierał najważniejsze wnioski z corocznych protokołów oraz ewaluację realizacji wskaźników przyjętych w diagnozie. Będzie to podsumowanie pozwalające na wykazanie uzyskanych efektów oraz skuteczności założeń dotyczących prowadzonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Końcowy Raport zostanie przekazany Burmistrzowi oraz Radzie Gminy. Zostanie również zamieszczony do publicznego wglądu na stronie internetowej Urzędu Gminy i wyłożony w formie papierowej.

W poniższej tabeli znajduje się wykaz wskaźników pozwalających na pomiar celów Programu Rewitalizacji.

Tabela 6. Wskaźniki monitorowania osiągania celów Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz

l.p.	Wskaźniki	Źródła	Częstotliwość oceny	Tendencja
Cel strategiczny 1. **Wsparcie aktywności edukacyjnej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji**.				
1.	Liczba odbiorców działań doradczo-szkoleniowych z zakresu przedsiębiorczości skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji	Sprawozdania z realizacji działań, obliczenia własne w oparciu o dane podmiotu realizującego działania np. listy obecności	Raz w roku	Wzrost
2.	Odsetek osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji w stosunku do 2015 roku	Obliczenia własne w oparciu o dane z GOPS	Raz w roku	Spadek
3.	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji w stosunku do 2015 roku	Obliczenia własne w oparciu o dane z GOPS	Raz w roku	Spadek
4.	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w stosunku do 2015 roku	Obliczenia własne w oparciu o dostępne statystyki	Raz w roku	Wzrost

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Cel strategiczny 2. Rozwój oferty społecznej, kulturalnej, sportowej, służący aktywizacji i integracji lokalnej społeczności.				
1.	Powierzchnia przebudowanych obiektów pełniących funkcje kulturalno-rekreacyjne	Sprawozdania z realizacji zadań	Raz w roku	Wzrost
2.	Liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach o charakterze integracyjnym i animującym lokalną społeczność w ciągu roku.	Sprawozdania z realizacji zadań	Raz w roku	Wzrost
3.	Liczba seniorów uczestniczących w przedsięwzięciach o charakterze integracyjnym i animującym lokalną społeczność w ciągu roku.	Sprawozdania z realizacji zadań	Raz w roku	Wzrost
4.	Liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach organizowanych na pełnowymiarowej hali sportowej w Starym Sączu w ciągu roku.	Sprawozdania z realizacji zadań	Raz w roku	Wzrost
Cel strategiczny 3. Atrakcyjne, dostępne i bezpieczne przestrzenie publiczne.				
1.	Liczba wypadków drogowych w danym roku.	Obliczenia własne na podstawie danych policji	Raz w roku	Spadek
2.	Badanie zmiany poczucia bezpieczeństwa mieszkańców obszarów rewitalizacji	badania ankietowe	raz na 3 lata	wzrost
	Badanie zmiany jakości przestrzeni publicznej mieszkańców obszarów rewitalizacji	badania ankietowe	raz na 3 lata	wzrost

Źródło: opracowanie własne.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Schemat poniżej prezentuje przebieg monitorowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz.

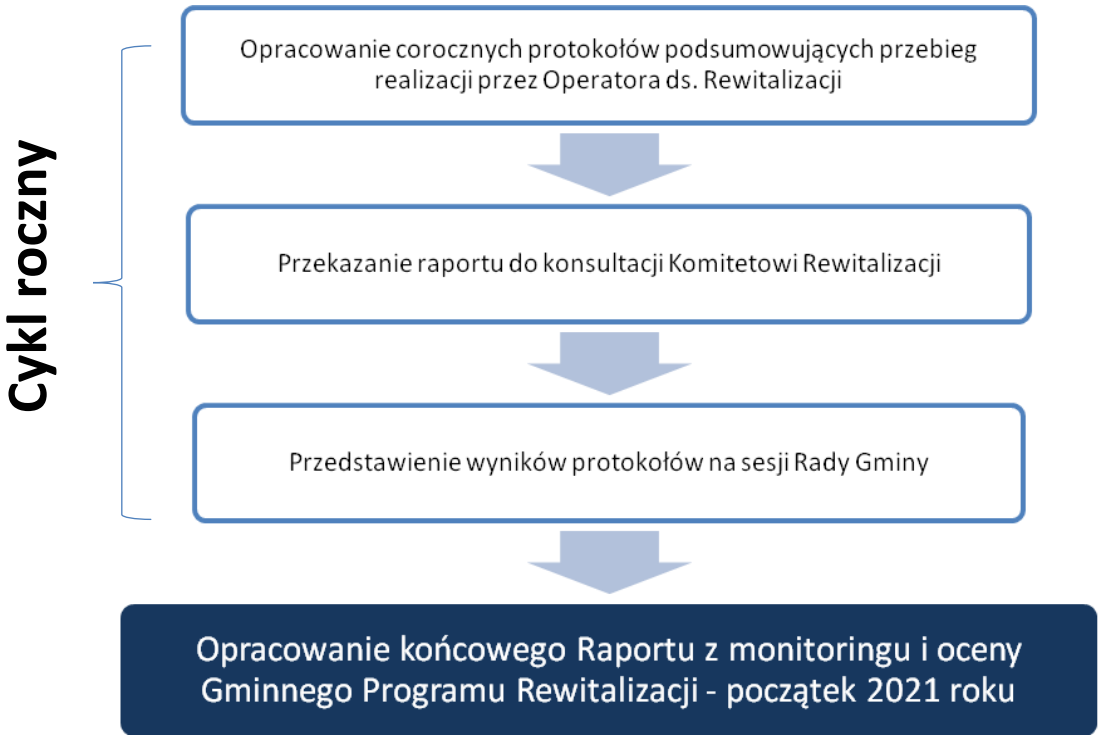

Rysunek 13. Przebieg monitorowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz

Źródło: opracowanie własne.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

9. PROCES PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY STARY SĄCZ

Wśród głównych założeń procesu rewitalizacji znajduje się prowadzenie działań partycypacyjnych i konsultacyjnych na etapie opracowywania, i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji. Tym samym działania partycypacyjne pozwalają na lepsze dopasowanie założeń dokumentu do potrzeb i oczekiwań interesariuszy procesu rewitalizacji.

O przebiegu prac nad przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji mieszkańcy i interesariusze, byli informowani na bieżąco m.in. poprzez stronę internetową Urzędu Gminy Stary Sącz.

9.1. Partycypacja społeczna na etapie opracowania GPR

9.1.1 Konsultacje społeczne na etapie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz na lata 2016-2020 konsultacje społeczne zostały przeprowadzone na etapie opracowywania Diagnozy, służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Stary Sącz. Konsultacje miały na celu zebranie uwag, opinii na temat przestrzeni koncentracji negatywnych zjawisk ze sfery społecznej oraz uzupełniająco ze sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej, co wsparło proces wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W proces rewitalizacji starano się włączyć jak najszersze grono interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych, w szczególności mieszkańców obszaru rewitalizacji (w tym właścicieli nieruchomości oraz podmiotów zarządzających nimi), pozostałych mieszkańców gminy, podmioty prowadzące działalność gospodarczą (w tym potencjalnych inwestorów), organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, jednostki samorządu terytorialnego, a także miejskie jednostki organizacyjne. Zaangażowanie mieszkańców w prace rewitalizacyjne na samym początku procesu przyczyniło się m.in. do sporządzenia wnikliwej diagnozy potrzeb i oczekiwań interesariuszy.

Konsultacje społeczne projektu *Uchwały Rady Miejskiej w Starym Sączu w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Stary Sącz* prowadzono od dnia 27.06.2016 r. do dnia 3.08.2016 r. Przedmiotem konsultacji były wyniki dotychczasowych prac diagnostycznych (m.in. analiz wskaźnikowych, które zostały naniesione na mapę Gminy, w sposób graficzny określając obszary występowania negatywnych zjawisk i wykazujące obszary zdegradowane). Konsultacje prowadzono w formie:

- Ankiety skierowanej do mieszkańców i interesariuszy Gminy Stary Sącz – ankieta zawierająca pytania o problemy oraz występujące kryzysy zarówno w sferze społecznej,

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

jak i gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej na terenie gminy, a zwłaszcza na terenie zaproponowanych w wyniku analizy wskaźnikowej jednostek zdegradowanych. Ankieta była dostępna w wersji papierowej (na dzienniku podawczym Urzędu Miejskiego w Starym Sączu oraz wersji on-line (na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Gminy Stary Sącz) od 27.06 do 29.07.2016 r. Podczas konsultacji zostało wypełnionych 48 ankiet.

- Formularza zgłaszania uwag – formularz był dostępny w wersji on-line (na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Gminy Stary Sącz) oraz na dzienniku podawczym Urzędu Miejskiego w Starym Sączu od 27.06 do 29.07.2016 r. Wypełniony formularz można był o przekazać pocztą elektroniczną na adres *rewitalizacja@um.stary.sacz.pl*, tradycyjną drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Starym Sączu lub złożyć bezpośrednio na dziennik podawczy. W ramach tej formy konsultacji wpłynęły trzy uwagi (poprzez 2 formularze).
- Debaty publicznej dla mieszkańców i interesariuszy Gminy Stary Sącz. Debata odbyła się w dniu 3.08.2016 r. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Starym Sączu, ul. Batorego 25, w Sali Narad. Debata stanowiła podsumowanie tej części konsultacji społecznych. Przedmiotem debaty było przedstawienie propozycji zasięgu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, prezentacja wskaźników, które posłużyły do wyznaczenia tych obszarów, jak również zebranie uwag i sugestii do przedłożonego projektu uchwały oraz przytoczenie wyników ankiet. Podczas debaty zgłoszono jedną uwagę do projektu Uchwały.

Główne wnioski z konsultacji społecznych prowadzonych na etapie wyznaczenia obszaru zdegradowanego zostały przedstawione w *Raporcie z konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Stary Sącz* – opublikowanym w sierpniu i dostępnym na stronie internetowej gminy. W raporcie przedstawiono także statystki odpowiedzi na ankiety oraz sposób rozpatrzenia i treść uwag, które napłynęły poprzez formularz zgłaszania uwag oraz podczas debaty publicznej.

Z powodu sygnalizowanej potrzeby zmiany uchwalonej 8 sierpnia Uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w grudniu 2016 r. ponownie przeprowadzono konsultacje społeczne dotyczące projektu zmiany *Uchwały nr XXIII/335/2016 Rady Miejskiej w Starym Sączy z dnia 8 sierpnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Stary Sącz*. Konsultacje te trwały od 8.12.2016 r. do 8.01.2017 r. i posłużono się w nich następującymi technikami i sposobami partycypacji społecznej:

- Wywiadami z grupami przedstawicielskimi – przeprowadzono 10 wywiadów telefonicznych z organizacjami, instytucjami i przedstawicielami różnorodnych środowisk społeczności lokalnej.
- Ankietą adresowaną do mieszkańców i interesariuszy Miasta i Gminy Stary Sącz. Ankieta zawierała pytania o problemy oraz występujące kryzysy zarówno w sferze społecznej, jak i

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej na terenie gminy, a zwłaszcza na terenie zaproponowanych w wyniku analizy wskaźnikowej jednostek zdegradowanych. Ankieta była dostępna w wersji papierowej (w Urzędzie Miejskim w Starym Sączu: na dzienniku podawczym oraz w pokoju nr 47) oraz wersji on-line (na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Gminy Stary Sącz) od 8.12.2016 do 8.01.2017 r. Łącznie wpłynęło 5 ankiet.

- Formularzem zgłaszania uwag – formularz był dostępny w wersji papierowej (w Urzędzie Miejskim w Starym Sączu: na dzienniku podawczym oraz w pokoju nr 47) oraz wersji on-line (na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Gminy Stary Sącz) od 8.12.2016 do 8.01.2017 r. W ramach tej formy konsultacji wpłynęły trzy uwagi (za pośrednictwem jednego formularza).

Przebieg oraz wnioski z konsultacji zostały ujęte w raporcie dostępnym na stronie internetowej Gminy Stary Sącz – *Raport z konsultacji społecznych projektu zmiany Uchwały nr XXIII/335/2016 Rady Miejskiej w Starym Sączy z dnia 8 sierpnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Stary Sącz.* W raporcie przedstawiono także rozkład odpowiedzi na pytania w ankiecie, sposób rozpatrzenia i treść uwag, które napłynęły poprzez formularz zgłaszania uwag, a także główne wnioski w wywiadów.

Uwagi i postulaty zebrane podczas konsultacji społecznych prowadzonych na etapie opracowywania Diagnozy uwzględniono w dokumencie Diagnozy oraz ostatecznej delimitacji obszaru rewitalizacji i uszczegółowianiu granic podobszarów. Ponadto konsultacje społeczne projektu uchwały wpłynęły na wzrost świadomości interesariuszy na temat zagadnień dotyczących rewitalizacji, a także utwierdziły zainteresowanych w przekonaniu o ich znaczącym udziale w procesie odnowy gminy.

9.1.2 Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz

W trakcie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz przeprowadzono również konsultacje społeczne projektu dokumentu GPR, które odbyły się w terminie od 16.02.2017 r. do 17.03.2017 r.

Ogłoszenie konsultacji było poprzedzone Obwieszczeniem OBWIESZCZENIE BURMISTRZA STAREGO SĄCZA z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie harmonogramu oraz form przeprowadzania konsultacji społecznych. Konsultacje skierowane były do szerokiego grona odbiorców, w tym przede wszystkim mieszkańców i interesariuszy obszaru rewitalizacji Gminy Stary Sącz.

W ramach konsultacji społecznych przeprowadzono w formie spotkań warsztatowych z mieszkańcami, debaty publicznej, zbierania uwag oraz propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz na lata 2016-2020 za pomocą Formularza zgłoszeniowego oraz ankiety.

Debata publiczna dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wszystkich interesariuszy rewitalizacji Gminy Stary Sącz. Debata odbyła się w dniu 15.03.2017 r. o godz. 16:00, w siedzibie Urzędu Miejskiego w Starym Sączu, ul. Batorego 25, 33-340 Stary Sącz (Sala Narad, I piętro).

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Zbierania uwag oraz propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz na lata 2016-2020 za pomocą Formularza zgłoszeniowego oraz Ankiety, zamieszczonych na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (http://bip.stary.sacz.pl w zakładce URZĄD MIEJSKI, Informacje, Obwieszczenia) oraz na stronie internetowej Gminy Stary Sącz - www.stary.sacz.pl (zakładka „URZĄD MIEJSKI / Rewitalizacja"). Wypełnione (opatrzone czytelnym podpisem) formularze i ankiety można było dostarczyć od dnia 16.02.2017 r. do dnia 17.03.2017 r. do Urzędu Miejskiego w Starym Sączu drogą korespondencyjną (ul. Batorego 25, 33-340 Stary Sącz) oraz elektroniczną na adres: rewitalizacja@um.stary.sacz.pl, a także złożyć bezpośrednio na dziennik podawczy Urzędu Miejskiego w Starym Sączu.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji, Projekt uchwały wraz z załącznikami, Formularz zgłoszeniowy (uwag oraz propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych) do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz na lata 2016-2020 oraz Ankieta były dostępne od dnia 16.02.2017 r. na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (http://bip.stary.sacz.pl w zakładce URZĄD MIEJSKI, Informacje, Obwieszczenia), na stronie internetowej Gminy Stary Sącz - www.stary.sacz.pl (zakładka „URZĄD MIEJSKI / Rewitalizacja") oraz w pokoju nr 47 Urzędu Miejskiego w Starym Sączu w godzinach pracy Urzędu. Formularz zgłoszeniowy oraz Ankietę można było również pobrać na dzienniku podawczym Urzędu Miejskiego w Starym Sączu w godzinach pracy Urzędu.

PODSUMOWANIE SPOTKAŃ WARSZTATOWYCH

W trakcie konsultacji społecznych odbyły się 4 spotkania warsztatowe z mieszkańcami, po jednym w każdym zamieszkałym podobszarze rewitalizacji.

Spotkania poprzedzone były kampanią informacyjną poprzez następujące kanały:

- informacja na stronie Gminy Stary Sącz: http://stary.sacz.pl/
- informacja na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Stary Sącz: http://bip.stary.sacz.pl
- informacje na gminnych tablicach ogłoszeń oraz w miejscach, gdzie planowane były spotkania,
- informacja na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Starym Sączu,
- informacja na portalu społecznościowym Gminy Stary Sącz: www.facebook.com/gminastarysacz

Dodatkowo, na lokalnym portalu www.starosądeckie.info pojawił się artykuł o planowanych konsultacjach, zachęcający do uczestnictwa. Również, w trakcie Sesji Rady Miejskiej w Starym Sączu, która odbyła się w dniu 27.02.2017 r., zebrani zostali poinformowani o zbliżających się konsultacjach.

Warsztaty zorganizowane na obszarze rewitalizacji odbywały się według następujących założeń:

- Wyjaśnienie podstawowych pojęć z zakresu rewitalizacji – nowe podejście do rewitalizacji, podstawa prawna,

- Omówienie form partycypacji społecznej przewidzianych w ramach trwających konsultacji dokumentu GPR Gminy Stary Sącz,
- Prezentacja elementów Gminnego Programu Rewitalizacji:
    - sfery/wskaźniki/negatywne zjawiska i lokalne potencjały – delimitacja obszaru
    - wizja/cele szczegółowe/kierunki działań
    - wstępna lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- Dyskusja panelowa – w oparciu o modele/narzędzia: dyskusja interaktywna/metaplan/burza mózgów
- Zachęcenie interesariuszy rewitalizacji do aktywnego współtworzenia dokumentu GPR.

Poniżej zaprezentowane zostały główne wnioski, które pojawiły się w trakcie dyskusji z mieszkańcami podczas warsztatów:

Pierwsze spotkanie warsztatowe odbyło się 01.03.2017 godz. 14:00 w Filii Starosądeckiej PiMG Biblioteki Publicznej w Gołkowicach Górnych – spotkanie dotyczyło obszaru rewitalizacji obejmującego tereny podobszaru rewitalizacji I (w obrębie jednostki Gołkowice Dolne).

Zjawiska kryzysowe wskazane przez interesariuszy:

- Podstawowym zjawiskiem kryzysowym, obejmującym większość tego podobszaru rewitalizacji była kwestia statusu mieszkańców budynków w ciągu tzw. „kolonii józefińskiej". Jest to kilkanaście budynków mieszkalnych w zwartej zabudowie szeregowej, które to budynki wpisane są do rejestru zabytków i to wraz z dodatkowymi budynkami gospodarczymi znajdującymi się w głębi posesji. Budynki, wykonane według starej technologii wymagają znacznych nakładów inwestycyjnych związanych z zapewnieniem minimalnego standardu mieszkalnego, jednak każde takie przedsięwzięcie wymaga zgody konserwatora zabytków, przygotowania „programu prac konserwatorskich", itp. Właściciele posesji nie mają środków na przygotowanie powyższej dokumentacji a tym bardziej na wykonanie remontów zgodnie z zaleceniami konserwatora – które z reguły powodują ponad dwukrotnie większe nakłady niż w budynkach nie objętych ochroną konserwatorską.

Potencjał podobszar wskazany przez interesariuszy:

- Majątek gminny do zagospodarowania, który stanowi nieruchomość ze składem budowlanym, budynek gminny przy skrzyżowaniu drogi gminnej.

Proponowane projekty dla analizowanego podobszaru:

- Utworzenie kompleksu rekreacyjno-sportowego na działce gminnej przy Osiedlu „Stokrotka".
- Zainicjowanie działań wspierających mieszkańców „kolonii józefińskiej", w szczególności w zakresie prac remontowych zabytkowych obiektów (pozyskiwanie środków na dokumentację projektową, pomoc w powołaniu stowarzyszenia lub fundacji, które to podmioty miałby by możliwość pozyskiwania środków na ten cel, itp.)

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Drugie spotkanie odbyło się w dniu 01.03.2017 o godz. 18:00 w Urzędzie Miejskim w Starym Sączu – spotkanie dotyczyło obszaru rewitalizacji obejmującego tereny podobszaru rewitalizacji II (w obrębie jednostek Rynek i Śródmieście). W trakcie spotkania interesariusze wskazywali m.in. na:

Zjawiska kryzysowe wskazane przez interesariuszy:

- Brak bazy warsztatowej dla szkolenia zawodowego, które było domeną Starego Sącza.
- Brak parkingu dla autobusów w centrum miasta oraz rozwiniętej bazy noclegowej, a w efekcie negatywny wpływ na rozwój turystyki regionu.
- Brak zaplecza rekreacyjnego.

Potencjał podobszar wskazany przez interesariuszy:

- Walory turystyczne i kulturowe (wysoka jakość imprez kulturalnych w Starym Sączu).
- Wysokie walory środowiska przyrodniczego (znaczna powierzchnia terenów zielonych).
- Wysoka aktywność organizacji pozarządowych.

Proponowane projekty dla analizowanego podobszaru:

- Wdrożenie polityki senioralnej, np. powołanie „Domu dziennego pobytu seniorów".
- Zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni publicznych (w szczególności terenów zielonych).
- Renowacja przydrożnych kapliczek, w celu podniesienia walorów estetycznych gminy.
- Podnoszenie jakości edukacji zawodowej, przy współpracy ze Starostwem Powiatowym.

Trzecie spotkanie odbyło się w dniu 02.03.2017 o godz. 14:00 w Filii Starosądeckiej PiMG Biblioteki Publicznej w Barcicach i dotyczyło obszaru rewitalizacji obejmującego tereny podobszaru rewitalizacji III (w obrębie jednostki Barcice Dolne).

Zjawiska kryzysowe wskazane przez interesariuszy:

- Kwestia odprowadzenia wód opadowych w kierunku Popradu.
- Brak miejsc spotkań dla młodzieży, słabo rozwinięta oferta spędzania czasu wolnego skierowana do ludzi młodych.
- Migracja zarobkowa młodych ludzi do większych ośrodków administracyjnych.
- Słaba dostępność placówek pełniących funkcje społeczne - krótkie godziny pracy Biblioteki.
- Brak monitoringu i dozoru przystani rowerowej nad Popradem, a także brak zagospodarowania powyższych terenów (zaśmiecony i nieuporządkowany brzeg Popradu).

Potencjał podobszar wskazany przez interesariuszy:

- Budynek Filii biblioteki – z bogatym wyposażeniem, pełniący różnego rodzaju funkcje.
- Budynek gminny, w którym obecnie mieści się oddział zerowy (przedszkole).
- Doskonała lokalizacja podobszaru - bliskie położenie w stosunku do Popradu i przystani rowerowej.
- Korzystne ukształtowanie terenu dla zabudowy jednorodzinnej.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

- Dobrze zachowane bunkry wojskowe.
- Lokalizacja prywatnego stawu (łowisko).

Proponowane projekty dla analizowanego podobszaru:

- Remont i zagospodarowanie budynku „zerówki" – po zwolnieniu go przez Zespół Szkół w Barcicach.
- Utworzenie kompleksu rekreacyjno-sportowy nad Popradem (siłownia na świeżym powietrzu, edukacyjna ścieżka rowerowa).
- Zagospodarowanie brzegu Popradu, poprzez uporządkowanie i dostosowanie go potrzeb lokalnej społeczności oraz potencjalnych turystów.

Czwarte spotkanie odbyło się w dniu 02.03.2017 godz. 18:00 w Filia Starosądeckiej PiMG Biblioteki Publicznej w Barcicach, dotyczyło ono obszaru rewitalizacji obejmującego tereny podobszaru rewitalizacji IV (w obrębie jednostki Barcice).

Zjawiska kryzysowe wskazane przez interesariuszy:

- Niezabezpieczony brzeg Popradu przy zakręcie drogi krajowej, z uwagi na powolne wymywanie brzegu.
- Niska dostępność do obiektów pełniących funkcje rekreacyjno-sportowe – (np. Sala gimnastyczna przy Zespole Szkół, boisko sportowe przy Zespole Szkół).
- Brak rozwiniętej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenach po prawej stronie Popradu.
- Nieutwardzona droga „za torami" (po stronie zachodniej od linii PKP).
- Zbyt mała liczba spotkań sołeckich w ciągu roku, a w efekcie obniżany kapitał społeczny.

Potencjał podobszar wskazany przez interesariuszy:

- Atrakcyjny teren pod względem turystycznym.
- Organizowany coroczny festiwal Pannonica.
- Prężnie działające zespoły sportowe dla dzieci i młodzieży.
- Atrakcyjne obiekty turystyczne - wieża widokowa w Woli Kroguleckiej.
- Wysoki potencjał kulturowy - aktywność Stowarzyszenia Przyjaciół Barcic.
- Lokalizacja budynku Filii Biblioteki Publicznej.

Proponowane projekty dla analizowanego podobszaru:

- Zabezpieczenie brzegu Popradu przed procesami masowymi (osuwanie i wymywanie podłoża), rozpoczęcie procedury uzyskania zgody na usunięcie narzutów kamiennych i zmodyfikowanie koryta rzeki.
- Uporządkowanie terenu w centrum Barcic (działka Nadleśnictwa Stary Sącz).
- Rozwój sieci kanalizacyjnej i wodociągowej prawobrzeżnej części Barcic.
- Iluminacja mostu na Popradzie (wzorem mostu w Piwnicznej i w Starym Sączu).

Wnioski ze spotkań warsztatowych pozwoliły na uzupełnienie dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji zarówno w części diagnostycznej jak i strategicznej.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

DEBATA REWITALIZACYJNA - PODSUMOWANIE

Debata publiczna dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wszystkich interesariuszy rewitalizacji Gminy Stary Sącz, która odbyła się w dniu 15.03.2017 r. o godz. 16:00, w siedzibie Urzędu Miejskiego w Starym Sączu, ul. Batorego 25, 33-340 Stary Sącz (Sala Narad, I piętro).

Debata publiczna odbywała się wg założeń:

- Wyjaśnienie podstawowych pojęć z zakresu rewitalizacja – nowe podejście, podstawa prawna
- Formy partycypacji społecznej przewidziane w GPR Gminy Biskupice
- Prezentacja Gminnego Programu Rewitalizacji:
    - sfery/wskaźniki/negatywne zjawiska – delimitacja obszaru
    - wizja/cele szczegółowe/kierunki działań
    - wstępna lista projektów/ propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych , poszerzona o propozycje zgłaszane podczas spotkań warsztatowych
- podsumowanie wspólnie rozwiązań w ramach odbywających się warsztatów na podobszarach rewitalizacji
- Dyskusja panelowa – w oparciu o modele/narzędzia: dyskusji interaktywnej/metaplan/burzy mózgów
- Zachęcenie interesariuszy rewitalizacji do aktywnego współtworzenia dokumentu GPR oraz przypomnienie terminów konsultacji społecznych.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna
Unia Europejska
Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

W debacie uczestniczyło 52 mieszkańców Gminy Stary Sącz. Wśród obecnych byli mieszkańcy gminy, przedsiębiorcy a także przedstawiciele Urzędu Miejskiego oraz Rady Miejskiej.

Po prezentacji – będącej wstępem do dyskusji głos zabrali uczestniczący w debacie interesariusze. Podkreślano znaczenie procesów rewitalizacji rozwoju dla Starego Sącza. Jeden z uczestników podkreślił kwestię dostępności komunikacyjnej starosądeckiego rynku w kontekście przedsiębiorców, którzy w tej lokalizacji oferują swoje usługi. Padła też koncepcja, aby po wybudowaniu nowej hali sportowej w ramach rozbudowy Szkoły Podstawowej w Starym Sączu zostawić również starą salę. Pojawiły się też głosy, że inwestowanie w obiekty sportowe jest nieuzasadnione, gdy nie ma większych wyników sportowych. Jednak były to głosy odosobnione. Większość uczestników zgodziła się, że baza sportowa wymaga sporych nakładów.

Odrębna część debaty dotyczyła kwestii oferty Gminy dla seniorów i spójnej polityki senioralnej. Padały propozycje utworzenia Dziennego Domu Seniora czy działań aktywizujących mieszkańców Gminy w wieku senioralnym.

Do każdej propozycji w trakcie debaty odnosił się obecny na Sali Burmistrz Starego Sącza, przekazując szczegółowe informacje w zakresie padających propozycji itp. Ponadto wywiązała się dyskusja dotycząca przedsięwzięcia nr 1 na liście proponowanych projektów podstawowych tj. Projektu przebudowy i rozbudowy szkoły podstawowej w Starym Sączu. Burmistrz poinformował, iż w związku z reformą edukacji a tym samym zmianą sieci szkół (likwidacja gimnazjów) realizacja tego przedsięwzięcia będzie uzależniona od sytuacji w oświacie po wejściu w życie efektów reformy edukacji.

Ponadto przedstawiciele wykonawcy i pracownicy Gminy informowali i zachęcali do składania uwag/ankiet na dostępnych formularzach (gmina/strona internetowa/warsztaty).

DODATKOWE FORMY KONSULTACJI:

W trakcie trwania konsultacji społecznych, aby zintensyfikować partycypację społeczną przy tworzeniu GPR poszerzono konsultacje o następujące formy:

1) zorganizowano spotkanie z sołtysami i przewodniczącymi osiedli (10.2.2017r.) – zaprezentowano podstawowe założenia GPR, przedstawiono zjawiska kryzysowe i propozycje inwestycji wpisanych do GPR

2. zorganizowano akcja e-mailingowa/telefoniczna - wysłano informacje o konsultacjach do organizacji (stowarzyszeń) pozarządowych i innych interesariuszy, przypominającą o możliwości składania uwag i ankiet, a także z zachętą do uczestnictwa w debacie publicznej w dniu 15.03.2017r.;

3. Wysłano wiadomość SMSesową do mieszkańców Gminy z informacją o trwających konsultacjach oraz o terminie debaty publicznej

2) strona internetowa gminy i media społecznościowe (facebook) - zamieszczono przypomnienie o trwających konsultacjach, zachęcające do aktywnego uczestnictwa (w debacie w szczególności);

4) ogłoszenia papierowe – ponowiono akcję plakatową o debacie w głównych obiektach użyteczności publicznej na terenie gminy a także na wszystkich tablicach ogłoszeń,

5) umożliwiono wypełnianie ankiet i formularzy zgłaszania uwag on-line – za pośrednictwem aktywnych formularzy on-line.

Wszystkie uwagi, zgłoszone w trakcie konsultacji społecznych zostały dogłębnie przeanalizowane, a wnioski wprowadzone zostały do niniejszego dokumentu. Dzięki temu proces rewitalizacji jest dostosowany do faktycznych potrzeb mieszkańców.

9.2. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitoringu GPR

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Stary Sącz, zgodnie z zasadą Partnerstwa i Partycypacji społecznej zakłada włączenie mieszkańców i grup interesariuszy na etapie wdrażania i monitoringu Programu. Interesariuszami procesu rewitalizacji są: mieszkańcy obszaru rewitalizacji, organizacje pozarządowe, lokalni przedsiębiorcy, wspólnoty mieszkaniowe, itp.

W celu jak najszerszego dotarcia i włączenia interesariuszy do współpracy, zakłada się realizację następujących działań:

1. Działania informacyjne i promocyjne:
   - Publikacja Gminnego Programu Rewitalizacji na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Stary Sącz.
   - Publikacja bieżących informacji o stanie realizacji działań wynikających z Gminnego Programu Rewitalizacji na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy oraz w prasie lokalnej.
   - Publikacja wyników monitoringu i ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Stary Sącz.
2. Współpraca z interesariuszami procesu rewitalizacji:
   - Realizacja cyklicznych debat publicznych/warsztatów/spotkań otwartych z udziałem interesariuszy procesu rewitalizacji np. raz w roku.
   - Realizacja cyklicznych badań (np. raz na 3 lata) dot. potrzeb i problemów na obszarze rewitalizacji np. ankiet PAPI z mieszkańcami, ankiet on-line itp.
   - Powołanie Komitetu Rewitalizacji do 3 miesięcy od uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji. Komitet rewitalizacji będzie składał się z interesariuszy procesu rewitalizacji reprezentujących trzy sektory.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

10. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

10.1 Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu cywilnego

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz 2016-2020 nie przewiduje się zmian we wskazanych uchwałach.

10.2 Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 3 listopada 2015 r. o rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji zgodnie z art. 7 ust. 1 stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza. Komitet Rewitalizacji zgodnie z art. 7 ust.3 zostanie powołany do 3 miesięcy od daty uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz. Na etapie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji uwzględniono Komitet Rewitalizacji w Systemie oceny i monitorowania oraz w Opisie struktury zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Stary Sącz na lata 2016-2020.

10.3 Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Stary Sącz nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.

10.4 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

10.4.1 Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Stary Sącz nie przewiduje się wprowadzenia zmian w obecnie obowiązującym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

10.4.2 Niezbędne zmiany w planach miejscowego zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Stary Sącz na lata 2016-2020 nie przewiduje wprowadzenia zmian w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego.

10.4.3 Miejscowy plan rewitalizacji

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz nie przewiduje się uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności
Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

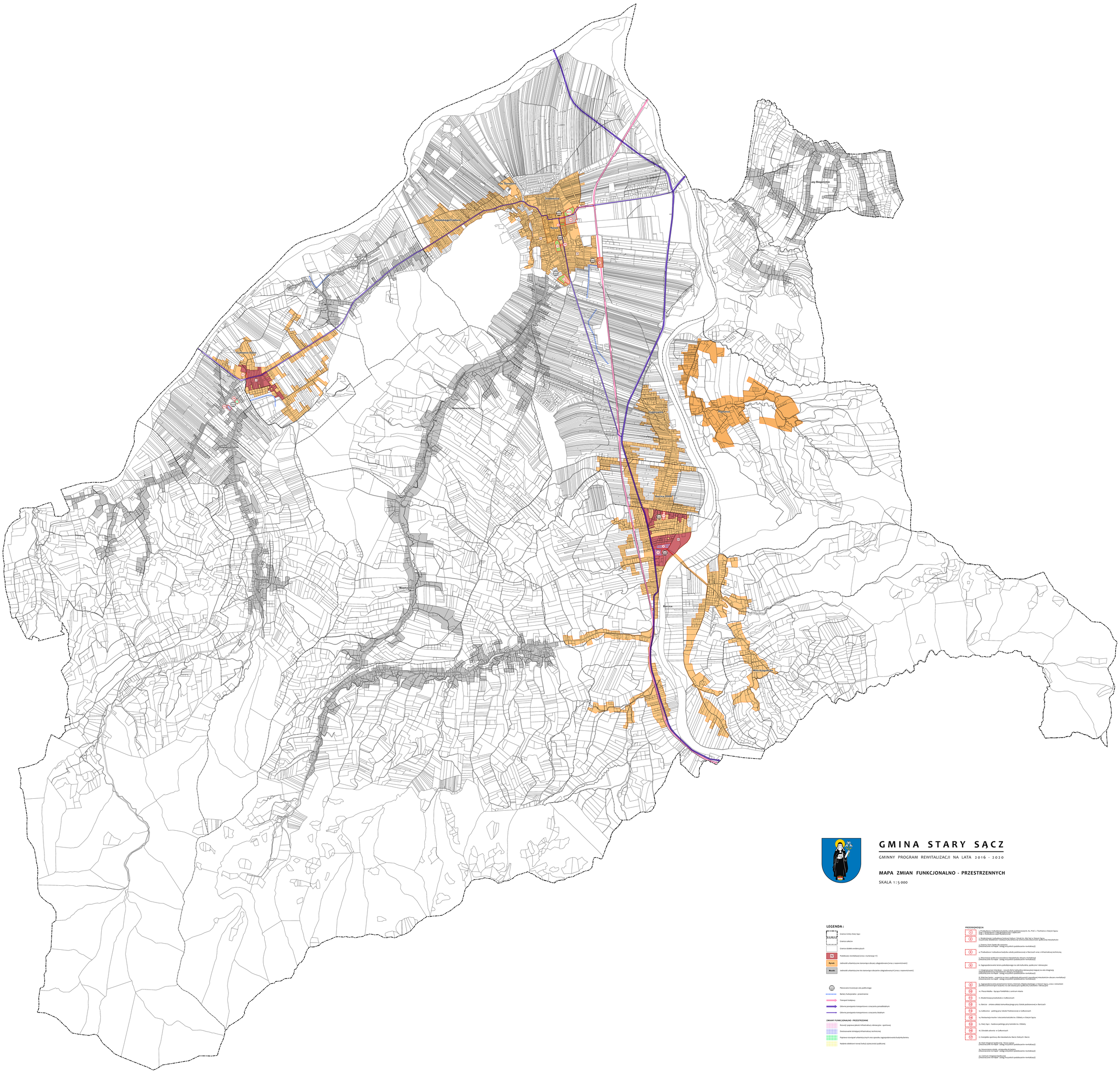
Barcice
Wola Kołpińska
Moszczenica Niżna
Moszczenica Wyżna
Zarzecze Dolne
Zarzecze Górne
Zawodzie
Wola Barcicka
Wola Zarzecka
Wola Zarzecka Górna
Wola Zarzecka Dolna
Wola Zarzecka Górna
Wola Zarzecka Dolna
Wola Zarzecka Górna
Wola Zarzecka Dolna

Załącznik nr 2. Aneks metodologiczny.

Miasto i Gmina Stary Sącz

Diagnoza służąca wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji
dla Gminy Stary Sącz
na lata 2016-2020

Kraków, 2017

Instytut Rozwoju Miast
Zakład Polityki Miejskiej i Rewitalizacji

1. Antoni Matuszko – kierownik projektu
2. Katarzyna Kudłacz
3. Aleksandra Gargol
4. Kamil Nowak
5. Martyna Tylka
6. Marta Ziółkowska
7. Dariusz Mikołajczyk
8. Wojciech Dawid

Spis treści:

1. WPROWADZENIE 4
2. PROCEDURA DELIMITACJI 5
3. WYZNACZENIE JEDNOSTEK URBANISTYCZNYCH 6
4. OKREŚLENIE NEGATYWNYCH ZJAWISK W ZAMIESZKAŁYCH JEDNOSTKACH URBANISTYCZNYCH 10
   I. DANE POLIGONOWE 12
      Wskaźnik – Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r. 12
   II. DANE LINIOWE 13
      Wskaźnik – Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym 13
   III. DANE PUNKTOWE 14
      Wskaźnik – Średni ogólny wynik sprawdzianu szóstoklasisty (stan na 2015 r.) 14
4. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ 16
   ETAP 1 16
   ETAP 2 17
   ETAP 3 18
   ETAP 4 19
5. ANALIZA WSKAŹNIKOWA POZOSTAŁYCH SFER 22
   Sfera gospodarcza 23
   Sfera środowiskowa 27
   Sfera przestrzenno-funkcjonalna 32
   Sfera techniczna 38
7. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO 46
8. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI 47
   Obszary zamieszkałe 47
   Obszary niezamieszkałe 49
9. PODSUMOWANIE 51

1. WPROWADZENIE

Gmina Stary Sącz położona w południowej Polsce, wchodzi w skład województwa małopolskiego, a dokładniej powiatu nowosądeckiego. Od zachodu gmina Stary Sącz graniczy z gminami wiejskimi Łącko i Podegrodzie, od północnego-zachodu z gminą miejską Nowy Sącz, od południa z gminą wiejską Rytro, natomiast od wschodu z gminą wiejską Nawojowa. Według danych GUS za rok 2015, gmina zajmuje powierzchnię około 101,0 km^2. W 2015 roku zamieszkiwało ją 23534 osoby, z czego 49,9% stanowili mężczyźni, natomiast 50,1% kobiety. Gęstość zaludnienia wyniosła około 233 osoby/km^2.

Gmina Stary Sącz cechuje się korzystnym położeniem komunikacyjnym. Posiada połączenia kolejowe i drogowe o znaczeniu krajowym i regionalnym. Głównymi szlakami komunikacyjnymi przebiegającymi przez teren gminy są droga krajowa nr 87 (Stary Sącz-Piwniczna – granica państwa) oraz droga wojewódzka nr 969 (Nowy Sącz-Krościenko). Ponadto, układ komunikacyjny uzupełniają drogi powiatowe i gminne. Przez Stary Sącz przebiega również linia kolejowa nr 96, która łączy Tarnów z Muszyną i granicą państwa. Spełnia ona niewielką rolę dla komunikacji miejscowej, natomiast jest ważna w skali ponadlokalnej.

Miasto i gmina Stary Sącz to ośrodek pełniący różnego rodzaju funkcje na rzecz swojego bezpośredniego otoczenia (zaplecza), wyznaczonego granicami powiatu nowosądeckiego. Istotnym czynnikiem wpływającym na charakter, kierunek i dynamikę procesów społeczno-gospodarczych w Starym Sączu jest jego bliskie położenie (około 8 km) w stosunku do Nowego Sącz. Wielofunkcyjny ośrodek Stary Sącz sam w sobie pełni szereg istotnych funkcji o znaczeniu (zasięgu) lokalnym i ponadlokalnym:

- **administracyjną** (siedziba organów gminy m.in. lokalizacja Urzędu Miasta i Gminy),
- **przemysłową** (lokalizacja zakładów przemysłowych m.in. kamieniołomu, żwirowni),
- **handlowo-usługową** (lokalizacja szeregu obiektów handlowych, usługowych i gastronomicznych),
- **komunikacyjną** (dogodne położenie komunikacyjne, o znaczeniu krajowym i regionalnym),
- **edukacyjna** (lokalizacja szeregu placówek edukacyjnych i oświatowych),
- **ochrony zdrowia i opieki medycznej** (niepubliczne przychodnie lekarskie, gabinety stomatologiczne, logopedyczne oraz apteki funkcjonujące na terenie gminy),
- **pomocy społecznej** (lokalizacja ośrodka pomocy społecznej, placówek wsparcia dziennego, punktu potwierdzającego profil zaufania oraz Karta Dużej Rodziny),
- **kulturalną** (lokalizacja licznych instytucji kultury, tj. kino, muzeum, ośrodek kultury - Centrum Kultury i Sztuki im. Ady Sari, biblioteka - Powiatowa i Miejsko-gminna Biblioteka Publiczna im. W. Bazielicha),
- **turystyczną** (na terenie gminy znajdują się liczne obiekty zabytkowe, w tym średniowieczny Rynek),
- **sportowo-rekreacyjną** (na terenie gminy działa 6 klubów sportowych).

2. PROCEDURA DELIMITACJI

Przedstawiona procedura delimitacji spełnia wymogi *Ustawy o rewitalizacji z 2015 r.* oraz *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, w kwestii zbierania i przetwarzania, a także sposobu wizualizacji danych. Przyjęta metodologia, opracowana w Instytucie Rozwoju Miast, składała się z trzech etapów:

1. W pierwszej kolejności wyznaczono zamieszkałe jednostki urbanistyczne, stanowiące niepodzielne na kolejnych etapach prac fragmenty obszaru gminy, dla których zbierane i przetwarzane są dane dotyczące zjawisk w sferze społecznej, jak również w pozostałych sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Wstępny podział został poddany konsultacjom z przedstawicielami Urzędu Gminy Stary Sącz. Po zakończeniu konsultacji i naniesieniu uwag zatwierdzony został ostateczny podział na jednostki urbanistyczne.
2. Kolejnym etapem było przeprowadzenie analizy wskaźnikowej i wskazanie obszaru zdegradowanego. Szczegółowej analizie poddano zebrane dane dotyczące degradacji w sferze społecznej. W analizie wykorzystano obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań. Wykorzystując wskaźnik syntetyczny wskazano te jednostki urbanistyczne, w których występuje kryzys w tej sferze. Ponadto, dla wszystkich analizowanych jednostek urbanistycznych zebrano informacje o degradacji dotyczącej sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W ten sposób wskazano zdegradowane podobszary zamieszkałe.
3. Spośród zamieszkałych jednostek urbanistycznych uznanych za zdegradowane, jako obszar rewitalizacji wskazano 4 podobszary
4. Etapem finalnym było uszczegółowienie granic podobszarów rewitalizacji. Granice zostały poprowadzone zgodnie z granicami działek ewidencyjnych, jedynie w trzech przypadkach do granicy użytków gruntów.

3. WYZNACZENIE JEDNOSTEK URBANISTYCZNYCH

Pierwszym etapem w procesie delimitacji jest wyznaczenie **zamieszkałych**, homogenicznych jednostek urbanistycznych. Jednostki te mają za zadanie uchwycenie specyfiki poszczególnych terenów, zwłaszcza funkcji dominującej na określonym obszarze, sposobu zagospodarowania przestrzennego oraz intensywności użytkowania, w pełni umożliwiając analizę zróżnicowania przestrzeni gminnej w kontekście wyznaczania obszarów zdegradowanych. Jedną z wielu zalet prowadzenia analiz w tak wyznaczonych jednostkach jest wysoka porównywalność wskaźników.

W procedurze wyznaczania jednostek urbanistycznych wykorzystano informacje dotyczące granic administracyjnych, obszaru zabudowy i użytkowania terenu, użytkowania gruntów, występowania dróg, cieków i obszarów cennych przyrodniczo (**Tabela 1**).

Tabela 1. Dane wykorzystane w procedurze wyznaczania jednostek urbanistycznych

Czynnik	Źródło danych	Zakres wykorzystywanych informacji	Przykładowe zestawy danych
Granice administracyjne	- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej - Urząd Miasta i Gminy Stary Sącz	- granice sołectw - granica miasta - inne granice	- Państwowy Rejestr Granic - BDOT 10k
Urbanizacja	- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej - Urząd Miasta i Gminy Stary Sącz	- obszar zabudowy - użytkowanie terenu - granice administracyjne	- mapa topograficzna - ortofotomapa - BDOT 10k
Morfologia	- Starostwo Powiatowe - Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej - Urząd Miasta i Gminy Stary Sącz	- użytkowanie gruntów - budynki - ciągi komunikacyjne	- ewidencja gruntów i budynków - ortofotomapa - Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
Przyrodnicze	- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej	- wody powierzchniowe - obszary cenne przyrodniczo	- BDOT 10k

Na podstawie powyższych danych wyznaczono **24 jednostki zamieszkałe**, w tym 10 w mieście Stary Sącz i 14 w obrębie sołectw (tj. na terenach wiejskich) (**Tabela 2, Rycina 1, Rycina 2**), których granice nawiązują do przebiegu głównych traktów komunikacyjnych, granicy działek ewidencyjnych oraz użytków gruntów. Szczegółowy podział podyktowany był koniecznością spełnienia wymogów ustawowych „Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy" (art. 10 ust. 2), a także lokalnymi uwarunkowaniami gminy.

Tabela 2. Wielkość i liczba ludności w poszczególnych jednostkach urbanistycznych w gminie Stary Sącz

Jednostka urbanistyczna	Nazwa	Powierzchnia [ha]	Odsetek powierzchni [%]	Mieszkańcy	Odsetek mieszkańców [%]
1	Piłsudskiego/Źródlana	41,99	0,40	1127	4,79
2	Os. Słoneczne	3,07	0,03	1394	5,92
3	Bazielicha/ Braterstwa Ludów	23,73	0,23	907	3,85
4	Jana Pawła II/ Nadbrzeżna	20,45	0,20	391	1,66
5	Śródmieście	67,51	0,67	1755	7,46
6	Rynek	9,19	0,09	241	1,02
7	Partyzantów	29,19	0,29	677	2,88
8	Lipie	18,07	0,18	546	2,32
9	Węgierska	30,68	0,30	293	1,25
10	Cyganowice	31,68	0,31	980	4,16
11	Mostki	31,18	0,31	709	3,01
12	Gołkowice Dolne	47,04	0,47	1213	5,15
13	Gołkowice Górne	42,54	0,42	979	4,16
14	Gaboń	34,86	0,35	1383	5,88
15	Moszczenica Niżna	59,57	0,59	1104	4,69
16	Moszczenica Wyżna	53,79	0,53	676	2,87
17	Skrudzina	20,12	0,20	489	2,08
18	Przysietnica	71,48	0,71	2114	8,98
19	Barcice Dolne	34,34	0,34	788	3,35
20	Barcice	136,67	1,35	2685	11,41
21	Łazy Biegonickie	61,84	0,61	924	3,93
22	Myślec	11,18	0,11	385	1,64
23	Popowice	65,68	0,65	652	2,77
24	Wola Krogulecka	20,64	0,20	398	1,69

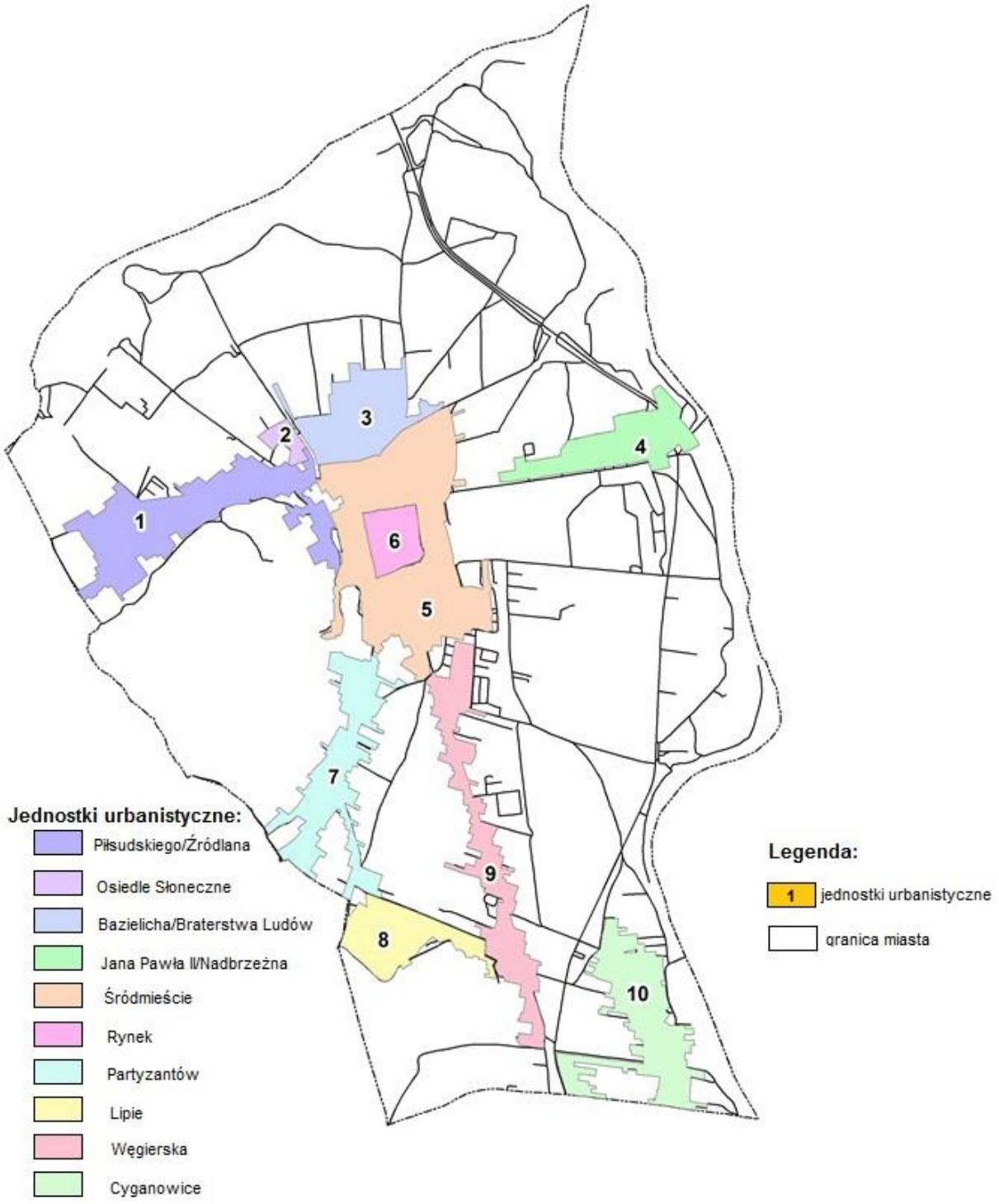

Rycina 1. Wyznaczone jednostki urbanistyczne na terenie miasta Stary Sącz.

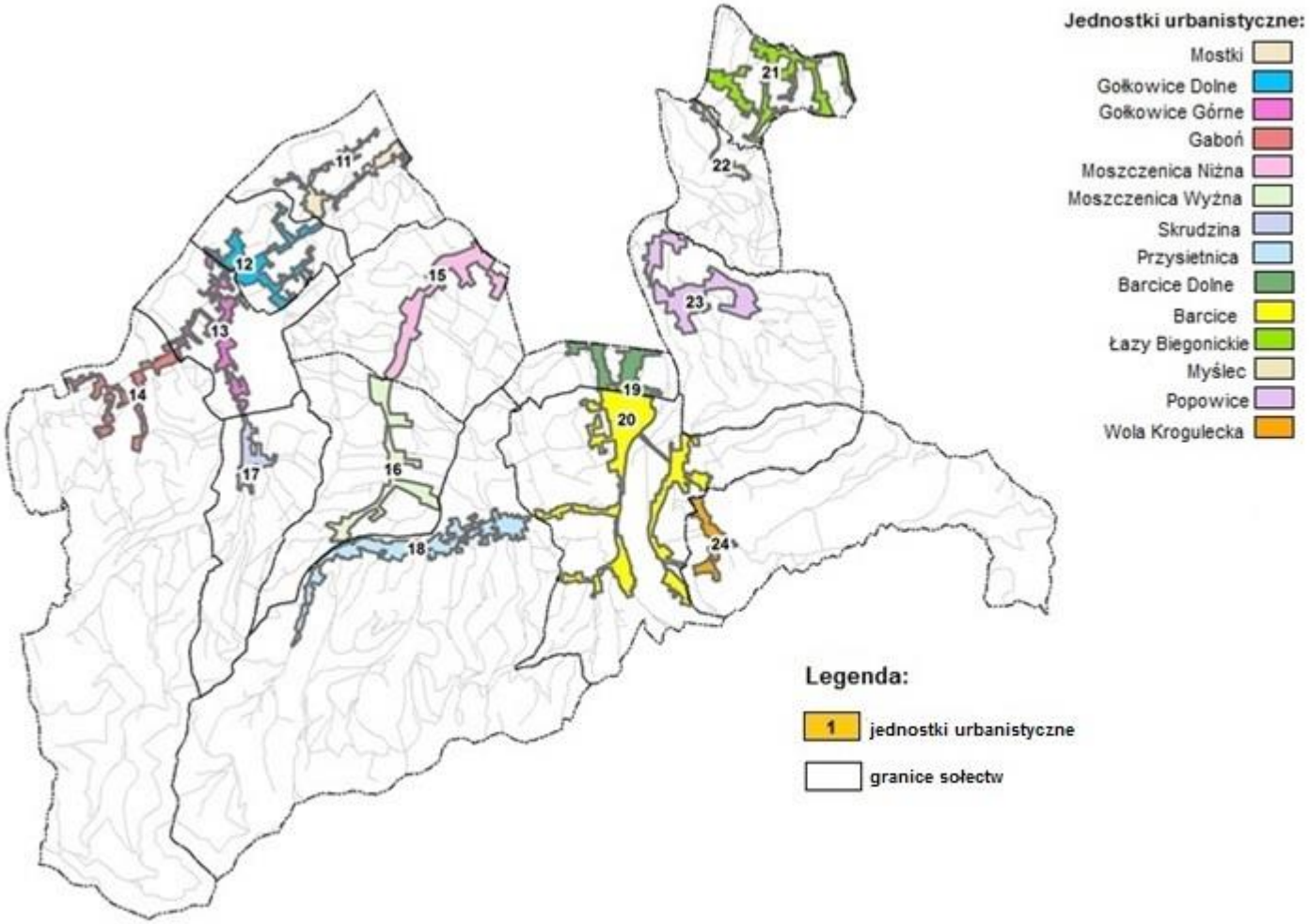

Rycina 2. Wyznaczone jednostki urbanistyczne w sołectwach gminy Stary Sącz.

4. OKREŚLENIE NEGATYWNYCH ZJAWISK W ZAMIESZKAŁYCH JEDNOSTKACH URBANISTYCZNYCH

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji (art. 9 ust. 1) za **obszar zdegradowany** uznaje się obszar charakteryzujący się występowaniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym; a dodatkowo obciążenie demograficzne), a także w przynajmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W analizie służącej określeniu kryzysu w poszczególnych sferach wykorzystano wskaźniki charakteryzujące negatywne zjawiska w wyznaczonych uprzednio jednostkach urbanistycznych (**Tabela 3, Tabela 4**). W zależności od typu zgromadzonych danych (dane punktowe, liniowe, poligonowe) zastosowano określone metody przetwarzania danych.

Tabela 3. Sfera społeczna – zjawiska oraz wykorzystane wskaźniki i miernikami (stan na 2015 rok)

Zjawisko	Przykładowe wskaźniki	Źródło danych
BEZROBOCIE	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy
UBÓSTWO	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej
PRZESTĘPCZOŚĆ	Liczba przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców	Powiatowa Komenda Policji
POZIOM EDUKACJI	Średnie wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty	Urząd Miasta i Gminy
AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA	Frekwencja w wyborach parlamentarnych	Państwowa Komisja Wyborcza
DEMOGRAFIA	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Miasta i Gminy
	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	

Tabela 4. Sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna i techniczna – zjawiska oraz wykorzystane wskaźniki i mierniki

Zjawisko	Przykładowe wskaźniki/mierniki	Źródło danych
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba aktywnych przedsiębiorców na 100 mieszkańców	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
	Liczba wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców na 100 mieszkańców	
ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA	Poziom średniodobowego stężenia pyłu PM10	Małopolska Infrastruktura Informacji Przestrzennej
	Zanieczyszczenie hałasem – położenie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (nr 969, 87)	TARGEO

RUCHY MASOWE	Występowanie osuwisk	Ekspertyza ekonomiczna dla stabilizacji osuwiska wraz z odbudową drogi lokalnej „Żwirki i Wigury" – Urząd Miasta i Gminy Stary Sącz
DOSTĘPNOŚĆ DO OBIEKTÓW INFRASTRUKTURALNYCH (SPOŁECZNYCH, TECHNICZNYCH)	Dostępność do placówek edukacyjnych (szkoły podstawowe, gimnazja)	Urząd Miasta i Gminy, Inwentaryzacja terenu
	Dostępność do placówek opiekuńczo-wychowawczych (przedszkola, żłobki)	
	Dostępność do placówek świadczących usługi zdrowotne	
	Dostępność do punktów aptecznych	
	Dostępność do obiektów kultury	
STAN TECHNICZNY	Ocena stanu technicznego dróg	Urząd Miasta i Gminy, opinie mieszkańców
	Ocena stanu technicznego budynków i przestrzeni publicznych	

W zależności od rodzaju otrzymanych danych ilościowych (dane punktowe, liniowe, poligonowe) oraz jakościowych zastosowano określone metody porównawcze. Wykorzystane w analizie dane miały postać wektorową, co oznacza, że posiadały informacje o obiektach (punktowych, liniowych lub powierzchniowych), których opisanie możliwe jest przy użyciu zbioru punktów o określonych współrzędnych. Dane GIS wykorzystane w analizie reprezentowały dwa rodzaje geometrii plików wektorowych (dwa typy danych) (Suchecka J. (red.), 2014, *Statystyka przestrzenna. Metody analiz struktur przestrzennych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa):

- **dane punktowe** - stanowiące zbiory współrzędnych definiujących kształt, odwzorowane na mapie za pomocą punktów
- **dane liniowe** – stanowiące zbiory współrzędnych definiujących kształt, odwzorowane na mapie za pomocą linii;
- **dane poligonowe** – stanowiące zbiory współrzędnych definiujących, odwzorowane na mapie za pomocą obszarów o zamkniętych granicach.

I. DANE POLIGONOWE

Wskaźnik – Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r.

Istotnym wskaźnikiem aktywności obywatelskiej jest frekwencja wyborcza. W ostatnich latach, gmina Stary Sącz odznacza się znacznie wyższym udziałem mieszkańców w wyborach. Kolejno, frekwencja wyborów prezydenckich z 2015 roku oscylowała w granicach 56,0%, w wyborach parlamentarnych 56,65%, natomiast samorządowych - 50,85%. W celu przedstawienia zróżnicowania zjawiska aktywności obywatelskiej mieszkańców Starego Sącza, na poziomie wyznaczonych jednostek urbanistycznych, posłużono się frekwencją w wyborach parlamentarnych w 2015 roku. Dane pozyskano z Państwowej Komisji Wyborczej.

1. Dane

a. Wyniki wyborów parlamentarnych z października 2015 roku (źródło: PKW).
b. Granice obwodów wyborczych (źródło: obwieszczenie władz gminy na stronie BIP).
c. Gminna ewidencja ludności (źródło: Urząd Miasta i Gminy).

2. Przetwarzanie danych

a. Dane dotyczące frekwencji w wyborach:
   - Z arkusza kalkulacyjnego zawierającego wyniki wyborów parlamentarnych wybrano wyniki dla wszystkich obwodów znajdujących się w gminie Stary Sącz. Sporządzono osobny plik zawierający wyłącznie te dane.
b. Dane demograficzne:
   - Obliczono liczbę osób uprawnionych do głosowania (czyli powyżej 18 roku życia) zameldowanych pod danym adresem.
c. Granice obwodów wyborczych:
   - Zwektoryzowano granice obwodów wyborczych.
d. Do każdego obwodu przypisano wysokość frekwencji pozyskaną z PKW.

3. Analiza danych

a. Używając narzędzia *Intersection* wyznaczono części wspólne obwodów wyborczych oraz jednostek urbanistycznych (komórki).
b. W przypadku, gdy w jednostce znalazł się więcej niż jeden okręg wyborczy frekwencje przeliczano używając średniej ważonej z wykorzystaniem liczby ludności uprawnionej do głosowania w danej komórce.

$$F = \sum_{i=1}^{n} \frac{w_i x_i}{l_i}$$

gdzie:

F – średnia frekwencja dla jednostki urbanistycznej
w – liczba mieszkańców uprawnionych do głosowania w komórce
l – liczba mieszkańców uprawnionych do głosowania w całej jednostce
x – frekwencja w obwodzie wyborczym odpowiadającym komórce
n – liczba komórek w jednostce urbanistycznej

4. **Wizualizacja danych:**

Analogiczną metodę zastosowano w przypadku wskaźnika określającego poziom ubóstwa przestępczości, bezrobocia na terenie sołectw. W przypadku miasta informacje dotyczące ubóstwa i przestępczości stanowiły dane liniowe (do ulic).

II. DANE LINIOWE

Wskaźnik – Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym

Wskaźnikiem pozwalającym ocenić aktywność zawodową mieszkańców jest miernik obrazujący problem bezrobocia w gminie. Wysoki poziom bezrobocia wpływa na natężenia negatywnych zjawisk społecznych, jak również powoduje spadek aktywności gospodarczej lokalnej społeczności. W 2015 roku na terenie całej gminy Stary Sącz zarejestrowanych było 1184 bezrobotnych. Kolejno, procentowy udział bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym wyniósł 7,8%.

1. Dane

a. Osie ulic:
   - Dane w postaci liniowego pliku shapefile zawierającego osie ulic w mieście wraz z nazwami.

b. Punkty adresowe GUS.

c. Dane dotyczące osób bezrobotnych:
   - Arkusz kalkulacyjny zawierający zbiorcze informacje na temat osób bezrobotnych w gminie Stary Sącz. Każdy rekord jest przyporządkowany do ulicy.

2. Przetwarzanie danych

a. Punkty adresowe:
   - Punkty adresowe przyporządkowano do jednostek urbanistycznych,
   - Obliczono liczbę mieszkańców w wieku produkcyjnym dla każdego klastra.

b. Dane dotyczące bezrobocia:
   - Tabelę połączono z plikiem zawierającym osie ulic.

3. Analiza danych

a. Osie ulic z danymi dotyczącymi bezrobocia:
   - Każdy fragment ulicy z przyporządkowanymi osobami bezrobotnymi w wieku produkcyjnym został przypisany do jednostki urbanistycznej.

b. W przypadku gdy ulica została podzielona między jednostki, liczbę osób bezrobotnych rozdzielono na klastry używając udziału mieszkańców danego fragmentu ulicy w wieku produkcyjnym w klastrze do mieszkańców w wieku produkcyjnym zamieszkujących przy całej ulicy

$$P = \frac{w * x}{z}$$

gdzie:

P – liczba osób bezrobotnych przy fragmencie ulicy należącym do klastra

w – liczba osób zameldowanych przy fragmencie ulicy należącym do klastra

x – liczba osób bezrobotnych przy danej ulicy

z – liczba osób zameldowanych przy danej ulicy

c. Zsumowano liczbę osób bezrobotnych dla każdej jednostki urbanistycznej i przeliczono ją przez 100 mieszkańców.

Analogiczną metodę zastosowano w przypadku wskaźnika określającego poziom ubóstwa, przestępczości na terenie miasta oraz demografii na obszarze całej gminy Stary Sącz.

III. DANE PUNKTOWE

Wskaźnik – Średni ogólny wynik sprawdzianu szóstoklasisty (stan na 2015 r.)

Jedną z miar jakości świadczonych usług w dziedzinie edukacji są między innymi uśrednione wyniki egzaminów kończących kolejne etapy nauczania, tj. szkołę podstawową, gimnazjum oraz szkołę średnią. W przypadku kształcenia na pierwszym szczeblu systemu oświaty właściwym miernikiem są wyniki sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej. Egzamin na tym poziomie sprawdza wiedzę i umiejętności nabyte przez uczniów w odniesieniu do trzech przedmiotów, tj. języka polskiego, matematyki i języka obcego nowożytnego. Wskaźnikiem obrazującym poziom edukacji na poziomie gminy jest średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty (stan na 2015 rok). Wyniki uzyskane przez szóstoklasistów w 2015 roku w gminie Stary Sącz były niższe od średnich krajowych i wojewódzkich. Średni wynik z języka polskiego na terenie całej gminy wyniósł 71% (2 pkt. proc. poniżej średniej krajowej), z matematyki 60% (1 pkt. proc. poniżej średniej krajowej), oraz z języka angielskiego 75% (3 pkt. proc. poniżej średniej krajowej). W skali gminy najlepsze wyniki z języka polskiego (74,3%) i języka angielskiego (80,5%) osiągnęła Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Przysietnicy. Natomiast najlepszy rezultat z matematyki (79,1%) odnotowano w Szkole Podstawowej w Popowicach.

1. Dane

b. Dane dotyczące uczniów:
   - Dane zawierające wyniki szóstoklasistów według ulic.

c. Dane demograficzne:
   - Gminna Ewidencja Ludności.

2. Przetwarzanie danych

a. Dane dotyczące uczniów:
   - Dane zawierające wyniki uczniów uśredniono dla klastrów (ulice).

b. Dane demograficzne:
   - Z Gminnej Ewidencji Ludności wybrano osoby w wieku 12 lat.

3. Analiza danych

a. Każdy punkt adresowy z danymi demograficznymi (szóstoklasiści) został przyporządkowany do jednostki urbanistycznej. Obliczono sumę osób w wieku 12 lat dla każdej jednostki.
b. Uśrednione wyniki uczniów zostały przypisane do odpowiedniej jednostki urbanistycznej.
c. Średni wynik w jednostce został przeliczony używając średniej ważonej z wykorzystaniem liczby dwunastolatków.

$$F = \sum_{i=1}^{n} \frac{w_i x_i}{l_i}$$

gdzie:

F – średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty dla jednostki urbanistycznej

w – liczba szóstoklasistów w danym klastrze

l – liczba szóstoklasistów w jednostce urbanistycznej

x – średni wynik egzaminu wśród uczniów w klastrze

n – liczba komórek w jednostce urbanistycznej

4. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ

ETAP 1

Zgodnie z art. 9 *Ustawy o rewitalizacji* kryzys w sferze społecznej dotyczy szczególnie takich zjawisk jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego oraz niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Dodatkowym wskaźnikiem obrazującym degradację jest obciążenie demograficzne. Wszystkie mierniki wykorzystane podczas procesu delimitacji dobrano w sposób celowy, tak aby zidentyfikować obszary w przestrzeni gminy, które odznaczają się ponadprzeciętną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych wskazanych w ustawie, a także wytycznych ministerialnych. Zestawienie wartości wybranych do analizy wskaźników dla sfery społecznej zaprezentowano w **Tabeli 5** i **Tabeli 6.**

Tabela 5. Wartości wskaźników sfery społecznej w gminie Stary Sącz

Nazwa jednostki	Demografia		Bezrobocie	Ubóstwo	Przestępczość	Edukacja	Aktywność społeczna i obywatelska
	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców	Średnie wyniki ze sprawdziany szóstoklasisty	Frekwencja w wyborach
1	58,70	129,08	7,09	5,5	1,15	49,17	56,49
2	39,69	144,54	9,71	5,81	1,00	51,60	56,49
3	39,13	157,51	5,27	2,54	0,99	56,99	57,21
4	27,53	89,47	6,55	3,07	0,77	38,00	60,68
5	79,56	130,04	7,29	3,82	1,71	52,83	58,14
6	111,25	123,61	5,84	4,56	6,22	brak danych	59,57
7	25,41	76,81	8,43	1,03	0,89	43,30	58,17
8	6,16	27,25	7,46	1,28	0,73	54,50	58,17
9	45,56	78,21	6,13	2,58	3,41	62,20	58,45
10	29,77	134,27	8,13	6,12	1,22	54,30	53,05
11	22,42	67,11	8,52	7,05	2,12	58,60	60,22
12	118,46	127,98	7,78	6,02	3,46	57,40	50,33
13	26,75	60,24	7,61	3,68	4,29	57,80	50,33
14	31,53	82,64	7,02	13,81	0,51	51,00	55,74
15	18,72	45,10	6,67	4,53	1,18	55,50	49,05
16	21,87	49,44	7,07	3,25	1,92	60,30	49,05
17	19,75	63,37	7,65	3,89	2,04	58,70	52,89
18	22,51	63,24	8,67	4,26	0,09	60,10	50,25
19	123,50	59,63	7,74	21,45	10,66	60,30	54,56
20	27,40	138,89	8,06	6,29	3,13	58,40	50,00
21	18,71	61,70	7,53	4,98	1,84	59,30	51,53
22	22,08	57,61	8,68	5,97	0,78	58,70	51,53

23	20,44	53,50	9,4	8,44	3,53	57,10	49,05
24	22,71	63,33	7,87	10,05	1,26	50,30	47,38

ETAP 2

Ze uwagi na fakt, iż wskaźniki zapisane są w różnych jednostkach i przedziałach, a także opisują niepowiązane ze sobą zjawiska, ich porównywanie jest utrudnione. Dlatego też w kolejnym etapie pracy należy znormalizować wartości wskaźników, zgodnie ze wzorem:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \overline{x_j}}{S_j}$$

gdzie:

t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika *j* dla jednostki urbanistycznej *i*,

x_{ij} – wartość wskaźnika *j* dla jednostki urbanistycznej *i*,

$\overline{x_j}$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j,

S_j – odchylenie standardowe wskaźnika *j*.

Tabela 6. Wartości wskaźnika syntetycznego dla wyznaczonych jednostek w gminie Stary Sącz

Nazwa jednostki	Demografia		Bezrobocie	Ubóstwo	Przestępczość	Edukacja	Aktywność społeczna i obywatelska
	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców	Średnie wyniki ze sprawdziany szóstoklasisty	Frekwencja w wyborach
1	-0,54	-1,12	0,47	0,08	0,50	-1,01	0,57
2	0,03	-1,52	-2,00	0,01	0,56	-0,60	0,57
3	0,05	-1,87	2,19	0,76	0,57	0,33	0,75
4	0,40	-0,07	0,98	0,64	0,67	-2,94	1,58
5	-1,17	-1,14	0,28	0,46	0,25	-0,38	0,97
6	-2,12	-0,97	1,65	0,29	-1,72	brak danych	1,31
7	0,46	0,27	-0,79	1,11	0,61	-2,03	0,98
8	1,04	1,57	0,12	1,05	0,68	-0,10	0,98
9	-0,14	0,23	1,38	0,75	-0,49	1,23	1,04
10	0,33	-1,25	-0,51	-0,07	0,47	-0,13	-0,25
11	0,55	0,52	-0,88	-0,28	0,08	0,61	1,47
12	-2,34	-1,09	-0,18	-0,04	-0,51	0,40	-0,90
13	0,42	0,70	-0,02	0,50	-0,88	0,47	-0,90
14	0,28	0,11	0,54	-1,84	0,78	-0,70	0,39
15	0,66	1,10	0,87	0,30	0,49	0,08	-1,21
16	0,57	0,99	0,49	0,60	0,16	0,90	-1,21
17	0,63	0,62	-0,06	0,45	0,11	0,63	-0,29
18	0,55	0,62	-1,02	0,36	0,96	0,87	-0,92
19	-2,49	0,72	-0,14	-3,60	-3,66	0,90	0,11

20	0,40	-1,37	-0,44	-0,11	-0,37	0,58	-0,98
21	0,66	0,66	0,06	0,20	0,20	0,73	-0,62
22	0,56	0,77	-1,03	-0,03	0,66	0,63	-0,62
23	0,61	0,88	-1,71	-0,60	-0,54	0,35	-1,21
24	0,54	0,62	-0,26	-0,97	0,45	-0,82	-1,61

ETAP 3

W kolejnym etapie należy zsumować wartości poszczególnych wskaźników we wszystkich jednostkach urbanistycznych w jeden wskaźnik syntetyczny, zgodnie ze wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n} t_{ij}$$

gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk,

n – liczba wskaźników (cech),

t_{ij} – wartość wskaźnika *j* dla jednostki urbanistycznej *i*.

Jednostki urbanistyczne, w przypadku których wskaźnik syntetyczny przyjmował ujemną wartość (tj. wartość powyżej średniej dla całej gminy Stary Sącz), zaklasyfikowano jako obszary charakteryzujące się ponadprzeciętną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych.

Tabela 7. Wartości wskaźnika syntetycznego dla wyznaczonych jednostek w gminie Stary Sącz

Nazwa jednostki	Demografia		Bezrobocie	Ubóstwo	Przestępczość	Edukacja	Aktywność społeczna i obywatelska	Wartość wskaźnika syntetycznego
	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców	Średnie wyniki ze sprawdziany szóstoklasisty	Frekwencja w wyborach	
1	**-0,54**	**-1,12**	**0,47**	**0,08**	**0,50**	**-1,01**	**0,57**	**-0,15**
2	**0,03**	**-1,52**	**-2,00**	**0,01**	**0,56**	**-0,60**	**0,57**	**-0,42**
3	0,05	-1,87	2,19	0,76	0,57	0,33	0,75	0,40
4	0,40	-0,07	0,98	0,64	0,67	-2,94	1,58	0,18
5	**-1,17**	**-1,14**	**0,28**	**0,46**	**0,25**	**-0,38**	**0,97**	**-0,10**
6	**-2,12**	**-0,97**	**1,65**	**0,29**	**-1,72**	**brak danych**	**1,31**	**-0,26**
7	0,46	0,27	-0,79	1,11	0,61	-2,03	0,98	0,09
8	1,04	1,57	0,12	1,05	0,68	-0,10	0,98	0,76
9	-0,14	0,23	1,38	0,75	-0,49	1,23	1,04	0,57
10	**0,33**	**-1,25**	**-0,51**	**-0,07**	**0,47**	**-0,13**	**-0,25**	**-0,20**
11	0,55	0,52	-0,88	-0,28	0,08	0,61	1,47	0,30
12	**-2,34**	**-1,09**	**-0,18**	**-0,04**	**-0,51**	**0,40**	**-0,90**	**-0,67**
13	0,42	0,70	-0,02	0,50	-0,88	0,47	-0,90	0,04

14	**0,28**	**0,11**	**0,54**	**-1,84**	**0,78**	**-0,70**	**0,39**	**-0,06**
15	0,66	1,10	0,87	0,30	0,49	0,08	-1,21	0,33
16	0,57	0,99	0,49	0,60	0,16	0,90	-1,21	0,36
17	0,63	0,62	-0,06	0,45	0,11	0,63	-0,29	0,30
18	0,55	0,62	-1,02	0,36	0,96	0,87	-0,92	0,20
19	**-2,49**	**0,72**	**-0,14**	**-3,60**	**-3,66**	**0,90**	**0,11**	**-1,17**
20	**0,40**	**-1,37**	**-0,44**	**-0,11**	**-0,37**	**0,58**	**-0,98**	**-0,33**
21	0,66	0,66	0,06	0,20	0,20	0,73	-0,62	0,27
22	0,56	0,77	-1,03	-0,03	0,66	0,63	-0,62	0,14
23	**0,61**	**0,88**	**-1,71**	**-0,60**	**-0,54**	**0,35**	**-1,21**	**-0,32**
24	**0,54**	**0,62**	**-0,26**	**-0,97**	**0,45**	**-0,82**	**-1,61**	**-0,29**

ETAP 4

Analiza wskaźnikowa sfery społecznej pozwoliła określić skalę problemów społecznych w poszczególnych jednostkach urbanistycznych. W przypadku demografii (liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym) za jednostki kryzysowe uznano: os. Słoneczne, Śródmieście, Barcice. Podczas analizy wskaźnika bezrobocia największe problemy zidentyfikowano w jednostkach: os. Słoneczne, Przysietnica, Myślec, Popowice. Biorąc pod uwagę kwestię ubóstwa w najgorszej sytuacji w gminie znalazły się jednostki, takie jak: Gaboń, Barcice Dolne i Wola Krogulecka. Pod względem poziomu przestępczości największe problemy zaobserwowano w jednostkach: Rynek, Barcice Dolne, Gałkowice Górne. Analizując poziom edukacji za jednostki kryzysowe uznano: Piłsudskiego/Źródlana, Jana Pawła II/Nadbrzeżna i Partyzantów. Natomiast najsłabszą aktywnością społeczną i obywatelską odznaczyły się jednostki: Moszczenica Niżna, Moszczenica Wyżna, Popowice, Wola Krogulecka i Barcice.

Zestawiając ze sobą poszczególne wyniki charakteryzujące wymienione zjawiska takie, jak: demografia, bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji oraz niewystarczający poziom aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, otrzymano wskaźnik syntetyczny, na poziomie gminy, opisujący sferę społeczną. Im niższa wartość wskaźnika syntetycznego, tym większe prawdopodobieństwo wystąpienia kryzysu w sferze społecznej. Z kolei dodatnie wartości wskaźnika syntetycznego wskazują na stosunkowo pozytywny obraz zjawisk społecznych, a zatem na niższe prawdopodobieństwo wystąpienia kryzysu w sferze społecznej.

W **Tabela 8** oznaczono kolorem czerwonym jednostki urbanistyczne pozostające w kryzysie sfery społecznej, mogące stanowić podobszary obszaru zdegradowanego na terenie gminy Stary Sącz. Zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji w gminie Stary Sącz wyznaczono jedenaście jednostek zdegradowanych w sferze społecznej:

Tabela 8. Obszary zdegradowane w sferze społecznej na terenie gminy Stary Sącz

Jednostka urbanistyczna	Nazwa	Sfera społeczna
1	Piłsudskiego/Źródlana	+
2	Os. Słoneczne	+
3	Bazielicha/Braterstwa Ludów	-
4	Jana Pawła II/Nadbrzeżna	-
5	Śródmieście	+
6	Rynek	+
7	Partyzantów	-
8	Lipie	-
9	Węgierska	-
10	Cyganowice	+
11	Mostki	-
12	Gołkowice Dolne	+
13	Gołkowice Górne	-
14	Gaboń	+
15	Moszczenica Niżna	-
16	Moszczenica Wyżna	-
17	Skrudzina	-
18	Przysietnica	-
19	Barcice Dolne	+
20	Barcice	+
21	Łazy Biegonickie	-
22	Myślec	-
23	Popowice	+
24	Wola Krogulecka	+

Uwagi: + jednostki zdegradowane w sferze społecznej, - jednostki niezdegradowane w sferze społeczne

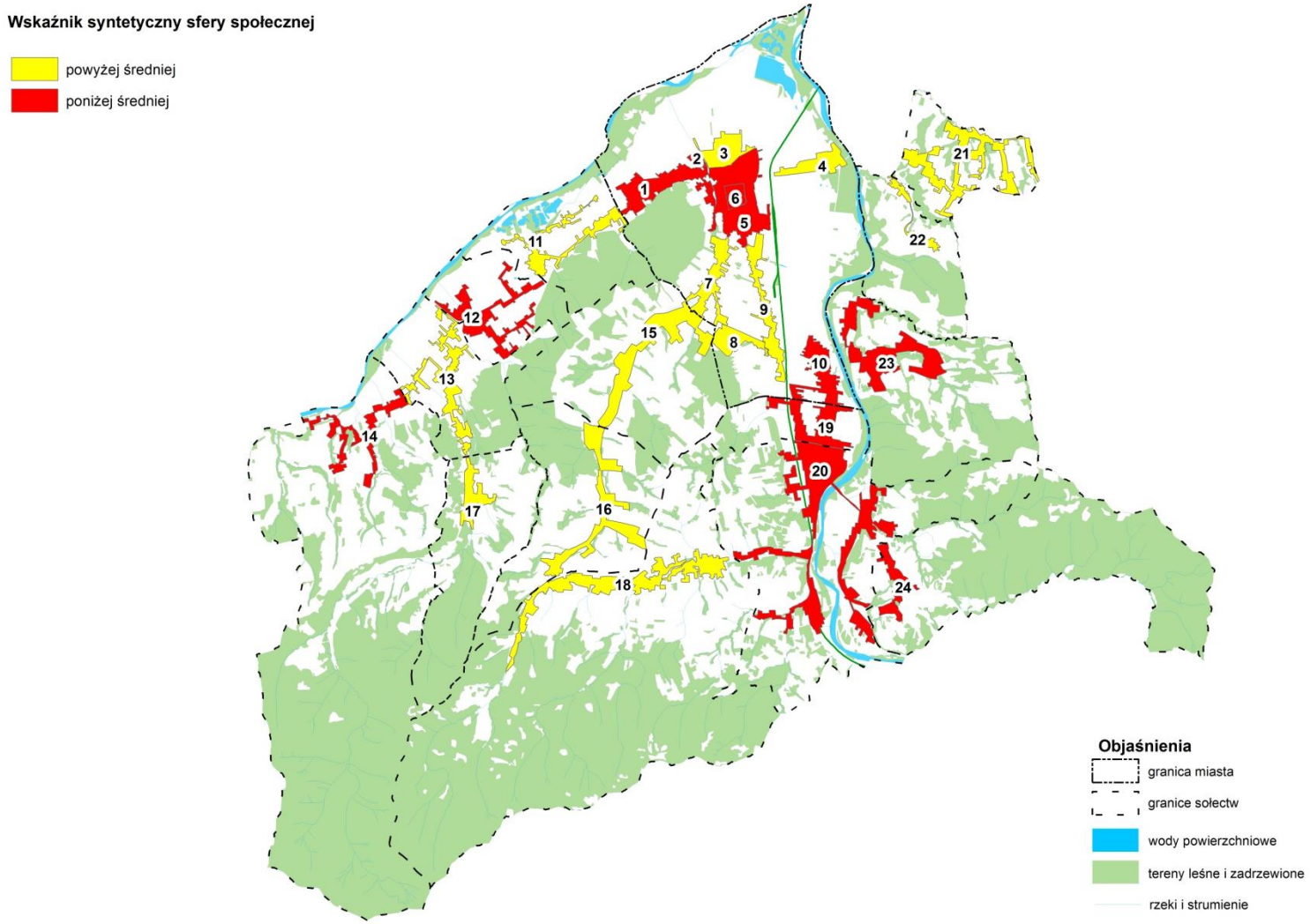

Rycina 3. Wskaźnik syntetyczny dla wyznaczonych jednostek urbanistycznych na poziomie gminy Stary Sącz.

Zdegradowane jednostki urbanistyczne zostały przedstawione na mapie wynikowej oznaczonej jako **załącznik 1.**

5. ANALIZA WSKAŹNIKOWA POZOSTAŁYCH SFER

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji przeanalizowano negatywne zjawiska w pozostałych sferach tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W analizie zjawisk kryzysowych w powyższych sferach wykorzystano metody ilościowe oraz jakościowe.

Tabela 9. Sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna i techniczna – zjawiska oraz wykorzystane wskaźniki i mierniki

Zjawisko	Przykładowe wskaźniki/mierniki	Źródło danych
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba aktywnych przedsiębiorców na 100 mieszkańców	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
	Liczba wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców na 100 mieszkańców	
ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA	Poziom średniodobowego stężenia pyłu PM10	Małopolska Infrastruktura Informacji Przestrzennej
	Zanieczyszczenie hałasem – położenie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (nr 969, 87)	TARGEO
RUCHY MASOWE	Występowanie osuwisk	Ekspertyza ekonomiczna dla stabilizacji osuwiska wraz z odbudową drogi lokalnej „Żwirki i Wigury" – Urząd Miasta i Gminy Stary Sącz
DOSTĘPNOŚĆ DO OBIEKTÓW INFRASTRUKTURALNYCH (SPOŁECZNYCH, TECHNICZNYCH)	Dostępność do placówek edukacyjnych (szkoły podstawowe, gimnazja)	Urząd Miasta i Gminy, Inwentaryzacja terenu
	Dostępność do placówek opiekuńczo-wychowawczych (przedszkola, żłobki)	
	Dostępność do placówek świadczących usługi zdrowotne	
	Dostępność do punktów aptecznych	
	Dostępność do obiektów kultury	
STAN TECHNICZNY	Ocena stanu technicznego dróg	Urząd Miasta i Gminy, opinie mieszkańców
	Ocena stanu technicznego budynków i przestrzeni publicznych	

SFERA GOSPODARCZA

Sytuacja na rynku pracy jest odzwierciedleniem stanu lokalnej gospodarki. Daje także obraz poziomu i jakości życia mieszkańców. Zjawiskiem najbardziej niekorzystnym, a zarazem najlepiej obrazującym kondycję obszaru jest bezrobocie. Wysoki poziom bezrobocia przyczynia się do natężenia negatywnych zjawisk społecznych, jak również powoduje spadek aktywności gospodarczej lokalnej społeczności. Gmina Stary Sącz charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą gospodarki. Na obszarach zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wciąż pozostaje wiele wolnych terenów, które mogą zostać efektywniej wykorzystane przez sektor gospodarczy, co w ramach kompleksowo prowadzonych działań będzie stanowić stymulantę rozwoju gminy.

Według danych pochodzących z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, na koniec 2015 i pierwszą połowę 2016 roku w całej gminie zarejestrowanych było 1133 aktywnych przedsiębiorców. Od roku 2011 obserwuje się stopniowy wzrost liczby podmiotów funkcjonujących na lokalnym rynku, co wskazuje na potencjał rozwojowy gminy w omawianej sferze.

Kryzys w sferze gospodarczej oceniono na podstawie analizy wskaźników przedstawiających liczbę aktywnych przedsiębiorców na 100 mieszkańców oraz wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców na 100 mieszkańców. W pierwszym przypadku, otrzymane wartości przyrównano do wyliczonej średniej dla gminy (5,13%). Jeżeli wartość wskaźnika była niższa od średniej dla gminy Stary Sącz, jednostkę urbanistyczną klasyfikowano jako zdegradowaną. Zaznacza się również, że jednostki w których odnotowano wysoką aktywność gospodarczą wśród mieszkańców (liczba aktywnych przedsiębiorców powyżej średniej wyliczonej dla gminy) stanowią obszary na terenie gminy cechujące się znacznym potencjałem gospodarczym. Dane dotyczące liczby przedsiębiorców pozyskano z Urzędu Miasta i Gminy Stary Sącz.

Tabela 10. Liczba aktywnych przedsiębiorców na 100 mieszkańców w wyznaczonych jednostkach urbanistycznych na terenie gminy Stary Sącz

Jednostka urbanistyczna	Nazwa	Liczba przedsiębiorców [os.]	Liczba mieszkańców	Liczba aktywnych przedsiębiorców na 100 mieszkańców [%]
1	Piłsudskiego/Źródlana	35	1127	3,11
2	Os. Słoneczne	27	1394	1,94
3	Bazielicha/ Braterstwa Ludów	40	907	4,41
4	Jana Pawła II/ Nadbrzeżna	18	391	4,60
5	Śródmieście	134	1755	7,64
6	Rynek	51	241	21,16
7	Partyzantów	33	677	4,87
8	Lipie	26	546	4,76
9	Węgierska	24	293	8,19
10	Cyganowice	29	980	2,96
11	Mostki	27	709	3,81
12	Gołkowice Dolne	59	1213	4,86

13	Gołkowice Górne	63	979	6,44
14	Gaboń	38	652	5,83
15	Moszczenica Niżna	39	1104	3,53
16	Moszczenica Wyżna	19	676	2,81
17	Skrudzina	15	489	3,07
18	Przysietnica	66	2114	3,12
19	Barcice Dolne	46	788	5,84
20	Barcice	64	2685	2,38
21	Łazy Biegonickie	69	924	7,47
22	Myślec	24	385	6,23
23	Popowice	18	652	2,76
24	Wola Krogulecka	14	398	3,52

Uwagi: średnia liczba aktywnych przedsiębiorców na 100 mieszkańców dla gminy wynosi 5,13%.

Kolejnym, wskaźnikiem analizującym sferę gospodarczą była liczba wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców na 100 mieszkańców. Otrzymane wartości przyrównano do wyliczonej średniej dla gminy (3,92%). Jeżeli uzyskana wartość była wyższa od średniej dla gminy, jednostkę klasyfikowano jako zdegradowaną.

Tabela 11. Liczba wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców na 100 mieszkańców w wyznaczonych jednostkach urbanistycznych na poziomie gminy Stary Sącz

Jednostka urbanistyczna	Nazwa	Liczba przedsiębiorców [os.]	Liczba mieszkańców	Liczba wykreślonych i zawieszonych na 100 mieszkańców
1	Piłsudskiego/Źródlana	35	1127	3,11
2	Os. Słoneczne	34	1394	2,44
3	Bazielicha/ Braterstwa Ludów	48	907	5,29
4	Jana Pawła II/ Nadbrzeżna	12	391	3,07
5	Śródmieście	129	1755	7,35
6	Rynek	86	241	35,68
7	Partyzantów	19	677	2,81
8	Lipie	49	546	8,97
9	Węgierska	52	293	17,75
10	Cyganowice	43	980	4,39
11	Mostki	22	709	3,10
12	Gołkowice Dolne	32	1213	2,64
13	Gołkowice Górne	27	979	2,76
14	Gaboń	22	652	3,37
15	Moszczenica Niżna	27	1104	2,45
16	Moszczenica Wyżna	13	676	1,92
17	Skrudzina	14	489	2,86
18	Przysietnica	47	2114	2,22
19	Barcice Dolne	26	788	3,30
20	Barcice	68	2685	2,53

21	Łazy Biegonickie	27	924	2,92
22	Myślec	9	385	2,34
23	Popowice	20	652	3,07
24	Wola Krogulecka	4	398	1,01

Uwagi: średnia liczba wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców na 100 mieszkańców dla gminy wynosi 3,92%

W jednostkach, w których początkowo nie wykazano degradacji (wysoka liczba przedsiębiorców), ale po przeanalizowaniu kolejnego kryterium (wysoka liczba przedsiębiorców wyrejestrowanych i zawieszonych - wyższy od średniej dla gminy), wskazano kryzys, dawało to podstawę do zaklasyfikowania jednostki jako zdegradowanej w sferze gospodarczej.

Tabela 12. Degradacja sfery gospodarczej – gmina Stary Sącz

Jednostka urbanistyczna	Nazwa	Liczba aktywnych przedsiębiorców na 100 mieszkańców [%]	Liczba wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców na 100 mieszkańców [%]	DEGRADACJA SFERY GOSPODARCZEJ
1	Piłsudskiego/Źródlana	+	-	zdegradowane
2	Os. Słoneczne	+	-	zdegradowane
3	Bazielicha/Braterstwa Ludów	+	+	zdegradowane
4	Jana Pawła II/Nadbrzeżna	+	-	zdegradowane
5	Śródmieście	-	+	zdegradowane
6	Rynek	-	+	zdegradowane
7	Partyzantów	+	-	zdegradowane
8	Lipie	+	+	zdegradowane
9	Węgierska	-	+	zdegradowane
10	Cyganowice	+	-	zdegradowane
11	Mostki	+	-	zdegradowane
12	Gołkowice Dolne	+	-	zdegradowane
13	Gołkowice Górne	-	-	-
14	Gaboń	-	-	-
15	Moszczenica Niżna	+	-	zdegradowane
16	Moszczenica Wyżna	+	-	zdegradowane
17	Skrudzina	+	-	zdegradowane
18	Przysietnica	+	-	zdegradowane
19	Barcice Dolne	-	-	-
20	Barcice	+	-	zdegradowane
21	Łazy Biegonickie	-	-	-
22	Myślec	-	-	-
23	Popowice	+	-	zdegradowane
24	Wola Krogulecka	+	-	zdegradowane

Uwagi: - obszary niezdegradowane.

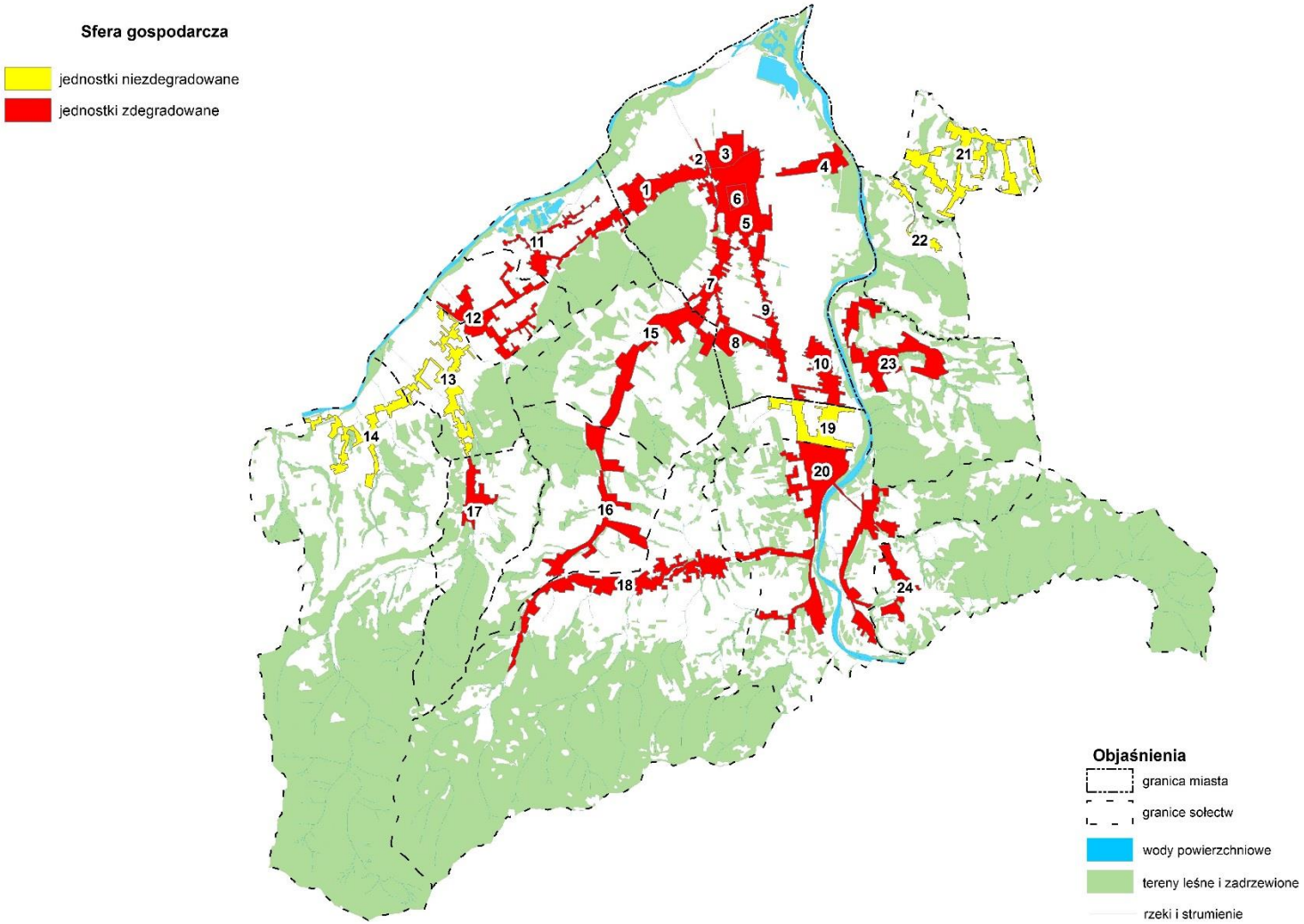

Rycina 4. Jednostki urbanistyczne zdegradowane w sferze gospodarczej na terenie gminy Stary Sącz.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Kryzys w sferze środowiskowej przeanalizowano na podstawie danych obrazujących stan jakości powietrza, natężenie hałasu, jak również występowanie osuwisk. Gmina Stary Sącz nie posiada punktów pomiarowych oraz sieci monitorujących stężenie zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery. Taka sytuacja utrudnia dokonanie oceny jakości powietrza. Priorytetowym źródłem informacji są raporty Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska dotyczące stanu środowiska przyrodniczego sporządzane dla całego województwa małopolskiego oraz bazy internetowej Miejskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej. Na podstawie wyników pomiarowych, pozyskanych z innych stacji aerosanitarnych rozlokowanych na terenie województwa małopolskiego oraz poprzez zastosowanie metody interpolacji, uzyskuje się ramy średnich rocznych stężeń zanieczyszczeń dla gminy Stary Sącz. Główne źródła zanieczyszczeń powietrza w gminie to przede wszystkim emisja antropogeniczna z sektora komunikacyjnego i komunalnego, wskutek której do atmosfery dostarczane są znaczne ilości gazów oraz pyłów. Podstawowe źródła to emitory punktowe, do których zalicza się indywidualne systemy grzewcze gospodarstw domowych. Niekorzystne warunki aerosanitarne powoduje usytuowanie gminy w kotlinie, co znacznie utrudnia przewietrzanie terenu.

Według raportu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie (2014 r.), w strukturze zanieczyszczeń gazowych na terenie gminy Stary Sącz dominowała emisja tlenku węgla, dwutlenku węgla, dwutlenku siarki oraz różnego rodzaju tlenków azotu, z punktowych źródeł emitowania. Suma roczna emisja tlenku węgla (CO) oscylowała poniżej 50 Mg/rok, dwutlenku węgla (CO_2) poniżej 10000 Mg/rok, tlenków azotu (NO_x) poniżej 100 Mg/rok, natomiast w przypadku dwutlenku siarki (SO_2) niżej 100 Mg/rok.

Sferę środowiskową przeanalizowano m.in. na podstawie danych obrazujących średniodobowe stężenie pyłu PM10 [µg/m³], pozyskane z serwisu Małopolskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej (*http://miip.geomalopolska.pl/imap/*). Poziom dopuszczalny dla stężenia średniodobowego wynosi 50 µg/m³. Zatem, jeżeli w wyznaczonej jednostce urbanistycznej stwierdzono występowanie obszarów, w których powyższa dopuszczalna norma została przekroczona, całą jednostkę klasyfikowano jako zdegradowaną (**Rycina 11].**

Tabela 13). Wartości pyłu PM10 w obrębie wyznaczonych jednostek urbanistycznych kształtują się na poziomie 30-40 µg/m³. Jedynie w części jednostki Łazy Biegonickie, stwierdzono przekroczenie normy stężenia pyłu PM10.

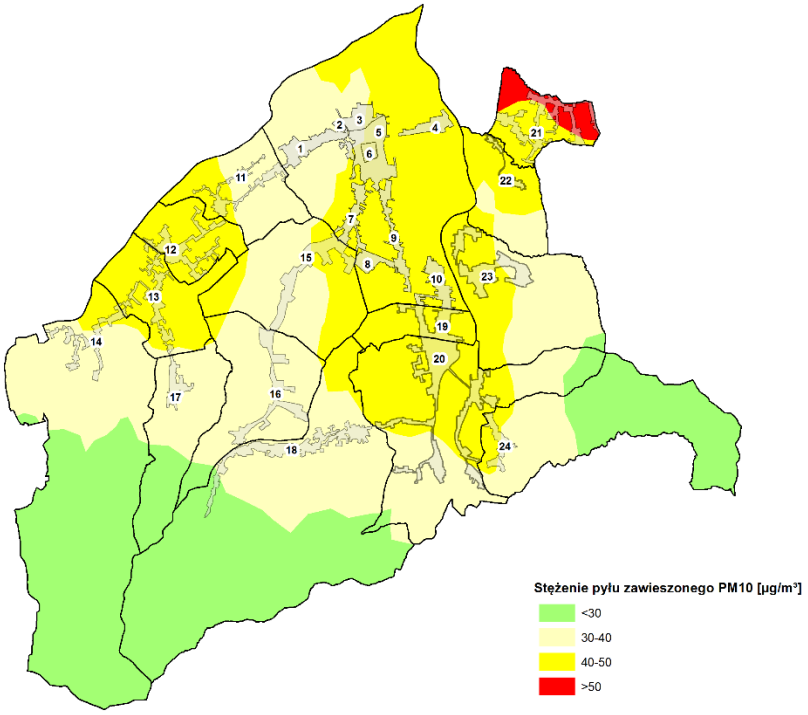

Rycina 53. Średnie dobowe stężenie pyłu zawieszonego PM10 [µg/m³].

Tabela 13. Występowanie obszarów, w których średnie dobowe stężenie pyłu PM10 przekracza wartości dopuszczalną 50 µg/m³ (dane za rok 2011)

Jednostka urbanistyczna	Nazwa	Występowanie obszarów, w których średnie dobowe stężenie pyłu PM10 przekracza wartości dopuszczalną 50 µg/m³
1	Piłsudskiego/Źródlana	0
2	Os. Słoneczne	0
3	Bazielicha/ Braterstwa Ludów	0
4	Jana Pawła II/ Nadbrzeżna	0
5	Śródmieście	0
6	Rynek	0
7	Partyzantów	0
8	Lipie	0
9	Węgierska	0
10	Cyganowice	0
11	Mostki	0
12	Gołkowice Dolne	0
13	Gołkowice Górne	0
14	Gaboń	0
15	Moszczenica Niżna	0
16	Moszczenica Wyżna	0
17	Skrudzina	0
18	Przysietnica	0
19	Barcice Dolne	0
20	Barcice	0
21	Łazy Biegonickie	1

22	Myślec	0
23	Popowice	0
24	Wola Krogulecka	0

Uwagi: 0 – brak kryzysu, 1 – występowanie kryzysu.

Kolejno, w ramach Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego „*Małopolska 2033 – z hałasem nie po drodze*", w latach 2009-2013 przeprowadzono analizę naruszenia dopuszczalnych norm hałasu na odcinkach drogi krajowej nr 87 Nowy Sącz-Stary Sącz oraz drogi wojewódzkiej nr 969 Stary Sącz-DW968. W pierwszym przypadku, pierwsza linia zabudowy wzdłuż drogi nr 87 znajdowała się w strefie wskaźnika dziennego L_{dwn}, którego wartość oscylowała w granicach 68-75 dB. Przekroczenie w porze dziennej na poszczególnych odcinkach trasy wyniosło nawet 8 dB. Budynki usytuowane poza pierwszą linią zabudowy, również znajdowały się w zasięgu hałasu o poziomie przekraczającym wartości dopuszczalne, wyznaczone dla terenów mieszkalnych. W drugim przypadku, pierwsza linia zabudowy wzdłuż drogi nr 969 znajdowała się w strefie wskaźnika dziennego L_{dwn}, którego wartość oscylowała w granicach 64-68 dB. Przekroczenie w porze dziennej, na poszczególnych odcinkach trasy, wyniosło nawet 11 dB. W tym przypadku, również budynki zlokalizowane poza pierwszą linią zabudowy znajdowały się w zasięgu hałasu o poziomie przekraczającym wartości dopuszczalne wyznaczone dla terenów mieszkalnych.

Na terenie miasta Stary Sącz znajduje się również osuwisko położone w obrębie ulic: Stromej oraz Żwirki i Wigury. Obejmuje także część stoku Miejskiej Góry na kontakcie z terasą wysokościową potoku Moszczenica. Dolna część ulicy Stromej, niedaleko skrzyżowania z ulicą Żwirki i Wigury zabezpieczona jest murami oporowymi o niedostatecznej głębokości posadowienia. Podobne zabezpieczenie znajduje się również wzdłuż południowo-zachodniej strony ulicy Żwirki i Wigury. Wspomniane mury oporowe są obecnie znacznie spękane w wyniku naporu osuwających się z góry stoku gruntów. W wyniku rozwoju osuwiska i powstania wielu skarp wtórnych, pierwotna morfologia stoku została znacznie przeobrażona. Wskutek przemieszczeń płytkich warstw gruntu zniszczeniu uległy stałe elementy zabudowy terenu (schody, studnie, ścieżki etc.) bądź osunęły się całe fragmenty stoku, również te wykorzystywane rolniczo. Uszkodzeniu uległ budynek mieszkalny nr 22 (niewielkie spękania murów) natomiast zniszczeniu budynek mieszkalny nr 14 co doprowadziło do konieczności wykwaterowania jego mieszkańców. Wpływ ruchu mas ziemnych zaobserwowano również w studniach, w których przemieszczeniu uległy 2-3 górne kręgi.

Gmina nie jest wyposażona w zakłady segregacji i odzysku odpadów, natomiast posiada składowisko odpadów komunalnych, które zlokalizowane jest w Starym Sączu. Gromadzi ono odpady wyłącznie z terenu gminy.

Tabela 14. Degradacja sfery środowiskowej – gmina Stary Sącz

Jednostka urbanistyczna	Nazwa	Występowanie obszarów, w których średnie dobowe stężenie pyłu PM10 przekracza wartości dopuszczalną 50 µg/m³	Zanieczyszczenie hałasem – położenie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (nr 969, 87)	Występowanie osuwisk	DEGRADACJA SFERY ŚRODOWISKOWEJ
1	Piłsudskiego/Źródlana	-	-	+	zdegradowane
2	Os. Słoneczne	-	-	-	-
3	Bazielicha/Braterstwa Ludów	-	-	-	-
4	Jana Pawła II/Nadbrzeżna	-	-	-	-
5	Śródmieście	-	-	-	-
6	Rynek	-	-	-	-
7	Partyzantów	-	-	-	-
8	Lipie	-	-	-	-
9	Węgierska	-	-	-	-
10	Cyganowice	-	-	-	-
11	Mostki	-	-	-	-
12	Gołkowice Dolne	-	-	-	-
13	Gołkowice Górne	-	-	-	-
14	Gaboń	-	-	-	-
15	Moszczenica Niżna	-	-	-	-
16	Moszczenica Wyżna	-	-	-	-
17	Skrudzina	-	-	-	-
18	Przysietnica	-	-	-	-
19	Barcice Dolne	-	+	-	zdegradowane
20	Barcice	-	+	-	zdegradowane
21	Łazy Biegonickie	+	-	-	zdegradowane
22	Myślec	-	-	-	-
23	Popowice	-	-	-	-
24	Wola Krogulecka	-	-	-	-

Uwagi: - obszary niezdegradowane.

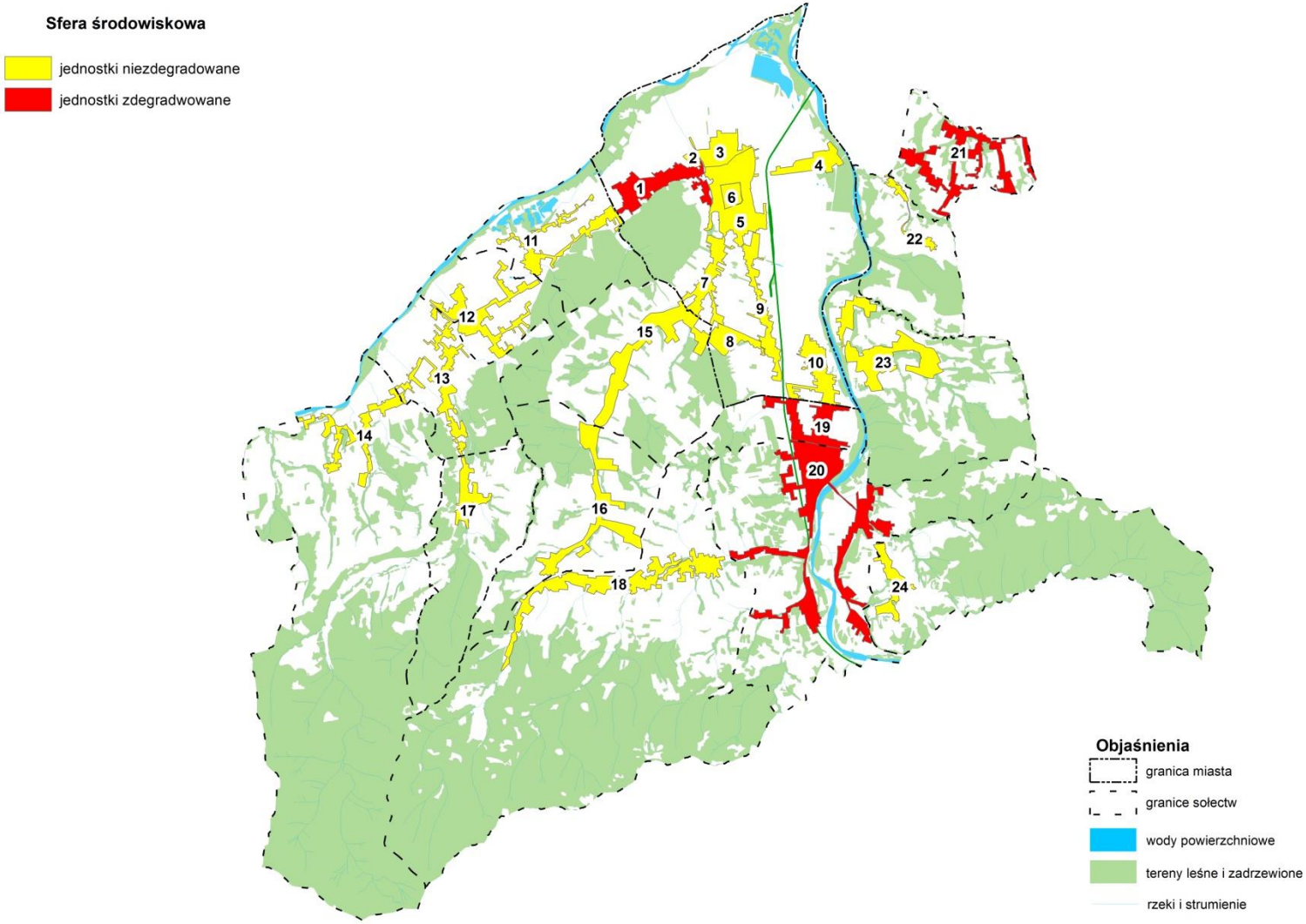

Rycina 6. Jednostki urbanistyczne zdegradowane w sferze środowiskowej na terenie gminy Stary Sącz.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Na poziom i jakość życia mieszkańców gminy niewątpliwie wpływa dostępność infrastruktury społecznej (między innymi do obiektów ochrony zdrowia, placówek edukacyjnych, obiektów infrastrukturalnych i sportowych). W przestrzeni gminy elementami infrastruktury społecznej są niewątpliwie obiekty użyteczności publicznej. Gmina Stary Sącz zapewnia mieszkańcom dostęp do różnego rodzaju usług publicznych, wśród których należy wskazać:

- usługi edukacyjne,
- usługi kulturalne,
- usługi komunikacyjne,
- usługi zdrowotne,
- usługi komunalne.

Do zadań gminy w zakresie oświaty należy zapewnienie wychowania, kształcenia i opieki w przedszkolach, szkołach podstawowych oraz gimnazjach, co wynika z zapisów odpowiednich ustaw. Wartościowym elementem w tym aspekcie jest również obecność żłobków, które pomimo, iż nie są obligatoryjne, to wpływają na poprawę usług edukacyjnych.

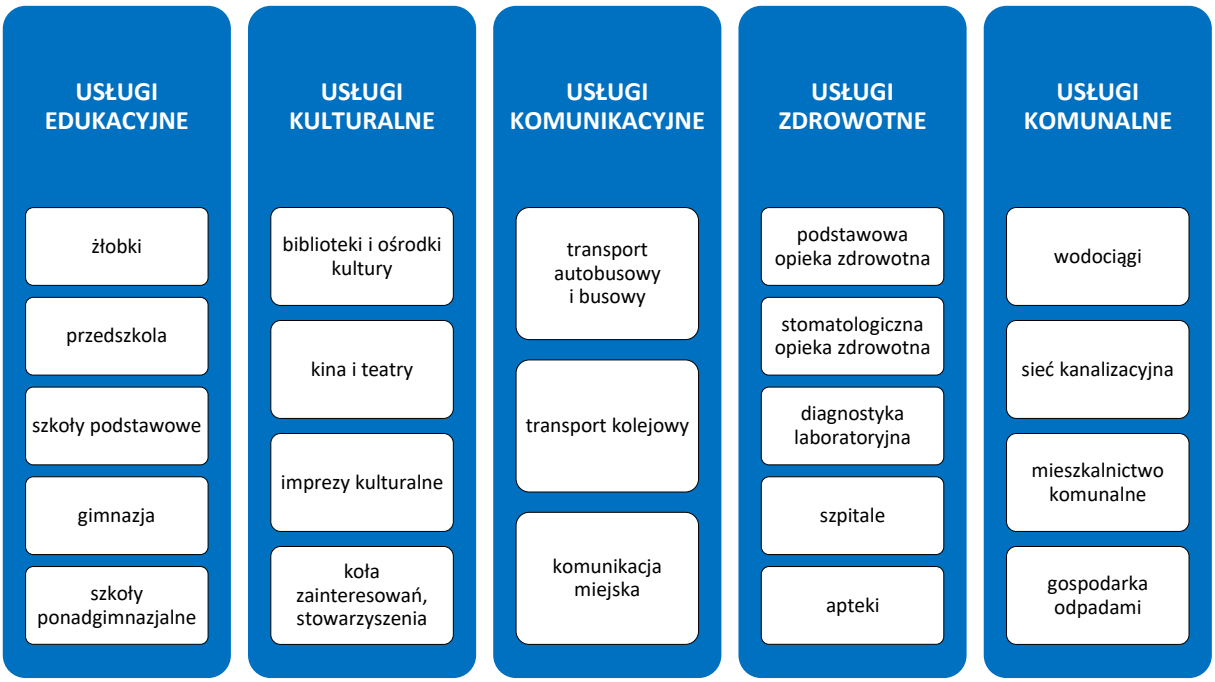

Rycina 4. Elementy poszczególnych usług publicznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SUiKZ Gminy Stary Sącz, 2000.

Sferę przestrzenno-funkcjonalną przeanalizowano na podstawie wskaźników jakościowych udostępnionych przez Urząd Miasta i Gminy w Stary Sączu, a także w oparciu o inwentaryzację terenu. Ocenie poddano dostępność do różnych placówek infrastrukturalnych (obiekty kulturalne, edukacyjne, opiekuńczo-wychowawcze, świadczące usługi zdrowotne oraz apteki), by następnie wskazać kryzys w poszczególnych jednostkach. Jeżeli większość zastosowanych mierników

funkcjonalno-przestrzennych w danej jednostce, wykazywała degradację, cały obszar klasyfikowano jako kryzysowy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Do analizy wskaźników zastosowano przyjęte poniżej kryterium:

W przypadku sołectw, brak placówek infrastruktury społecznej (kulturalnych, edukacyjnych, opiekuńczo-wychowawczych i zdrowotnych) klasyfikuje jednostkę jako zdegradowaną. W przypadku miasta, odległość ponad 3 km od najbliższej placówki infrastrukturalnej, stanowi czynnik świadczący o odnotowanym kryzysie.

Jako pierwszy wskaźnik przeanalizowano dostępność placówek edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych. Na terenie gminy znajdują się liczne jednostki oświatowe, w tym zespoły szkół, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoła muzyczna oraz punkty przedszkolne. Rozmieszczenie poszczególnych placówek przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 15. Placówki edukacyjne i edukacyjno-wychowawcze na terenie gminy Stary Sącz.

L.p.	Placówki edukacyjne	Jednostka
1	Zespół Szkół – Szkoła Podstawowa i Gimnazjum	Gołkowice Górne
2	Zespół Szkół – Szkoła Podstawowa i Gimnazjum	Przysietnica
3	Zespół Szkół – Szkoła Podstawowa i Gimnazjum	Barcice
4	Szkoła Podstawowa	Gaboń
5	Szkoła Podstawowa	Moszczenica Niżna
6	Szkoła Podstawowa	Popowice
7	Szkoła Podstawowa	Skrudzina
8	Szkoła Podstawowa	Śródmieście (miasto)
9	Gimnazjum	Śródmieście (miasto)
10	Gimnazjum	Śródmieście (miasto)
11	Szkoła muzyczna I stopnia	Śródmieście (miasto)
L.p.	**Placówki opiekuńczo-wychowawcze**	**Jednostka**
12	Niepubliczne Przedszkole	Barcice
13	Przedszkole Prywatne	Barcice
14	Niepubliczne Przedszkole	Gołkowice Dolne
15	Niepubliczne Przedszkole	Gołkowice Górne
16	Niepubliczne Przedszkole	Moszczenica Niższa
17	Niepubliczne Przedszkole	Rynek

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Starym Sączu.

Analiza wykazała, iż istotnym problemem gminy Stary Sącz jest przede wszystkim niewielki odsetek dzieci poniżej 3 roku życia, objętych opieką w żłobkach. W 2014 roku było to jedynie 0,8%, co wykazuje wskaźnik poniżej średniej dla kraju i województwa małopolskiego. Biorąc pod uwagę udział dzieci w wieku od 3 do 6 lat, objętych opieką przedszkolną, kształtuje się on na poziomie 79,2%.

Kolejno, analizując dostępność do placówek świadczących usługi zdrowotne należy zwrócić uwagę, iż w gminie znajduje się 13 podmiotów leczniczych, z czego główne to: Ośrodek Zdrowia w Starym Sączu, Ośrodek Zdrowia w Barcicach oraz Ośrodek Zdrowia w Gołkowicach. Gmina nie posiada szpitala ogólnego i specjalistycznego. Najbliższe placówki szpitalne, z których mogą korzystać mieszkańcy Starego Sącza, znajdują się w Nowym Sączu (Szpital Specjalistyczny im. Jędrzeja

Śniadeckiego) oraz w Krynicy-Zdroju (SPZOZ im. dr J. Dietla). W sytuacjach nagłych i kryzysowych mieszkańcy są kierowani do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego znajdującego się w Specjalistycznym Szpitalu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Nowym Sączu. Podobnie Centrum Powiadamiania Ratunkowego ma swoją siedzibę w Nowym Sączu. Na terenie Ośrodka Zdrowia w Starym Sączu znajduje się podstacja SPZOZ Sądeckiego Pogotowia Ratunkowego, która wyposażona jest w jedną karetkę specjalistyczną „S". Na terenie gminy Stary Sącz, zauważa się także brak stacji sanitarno-epidemiologicznej i jednostek służby krwi. Najbliższe jednostki obsługujące mieszkańców gminy znajdują się w Nowym Sączu (Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Oddział Terenowy Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa). W Starym Sączu przy Ośrodku Zdrowia od 2003 r. działa laboratorium analityczne (**Tabela 16**).

Tabela 16. Podmioty lecznicze pełniące opiekę medyczną na terenie gminy Stary Sącz

L.p.	Nazwa podmiotu leczniczego	Jednostka urbanistyczna
1.	**Ośrodek Zdrowia w Starym Sączu**	Jednostka Śródmieście
	Starosądeckie Centrum Medyczne	
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego lek. med. Katarzyna Pałka	
	Starosądecki Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ESKULAP Sp. z o.o. Poradnia Lekarza POZ	
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ReHan"	
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej KARDIMED	
	Indywidualna Praktyka Stomatologiczna Aleksandra Kurzeja	
	Grupowa Praktyka Pielęgniarek „VITA" s. c.	
2.	**Ośrodek Zdrowia w Barcicach**	Barcice
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDYK" Poradnia Rehabilitacyjna	
	Grupowa Praktyka Pielęgniarek LIDER	
3.	**Ośrodek Zdrowia w Gołkowicach**	Gołkowice Górne
	„MEDICINA" Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Rejowska Zuzanna Poradnia Lekarza POZ	

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Starym Sączu.

Na terenie gminy mieszkańcy mogą korzystać z aptek zlokalizowanych w Starym Sączu, Barcicach i Gołkowicach Dolnych. Liczba osób przypadająca na jedną aptekę ogólnodostępną w gminie, w ostatnich trzech latach utrzymuje się na poziomie około 6000 osób.

Tabela 17. Apteki i punkty apteczne na terenie gminy Stary Sącz

L.p.	Nazwa apteki	Jednostka urbanistyczna
1.	Nasza Apteka mgr farmacji Dorota Cyfra	Jednostka Rynek
2.	Apteka im. św. Kingi mgr farm. Iwona Rejowska	Jednostka Śródmieście

3.	Apteka Dbam o Zdrowie	Jednostka Śródmieście
4.	Apteka mgr Szymon Kolek	Jednostka Barcice
5.	Punkt Apteczny im. św. Kingi mgr farm. Iwona Rejowska	Jednostka Golkowice Dolne

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Starym Sączu.

Wśród jednostek kultury działających na terenie gminy należy wyróżnić Centrum Kultury i Sztuki im. Ady Sari (jednostka Śródmieście) oraz 4 Wiejskie Domy Kultury (jednostka Gaboń, jednostka Łazy Biegonickie, jednostka Myślec, jednostka Skrudzina). Warto zaznaczyć, iż w ramach CKiS działa kino „Sokół" oraz teatr „Storia". Ponadto w Starym Sączu zlokalizowana jest Powiatowa i Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Wiktora Bazielicha (jednostka Śródmieście), która posiada swoje filie w Barcicach, Gołkowicach Górnych, Moszczenicy i Przysietnicy.

Tabela 18. Degradacja sfery przestrzenno-funkcjonalnej – gmina Stary Sącz.

Jednostka urbanistyczna	Nazwa	Dostępność do placówek edukacyjnych (szkoły podstawowe, gimnazja)	Dostępność do placówek opiekuńczo-wychowawczych (przedszkola, żłobki)	Dostępność do placówek świadczących usługi zdrowotne	Dostępność do punktów aptecznych	Dostępność do obiektów kultury	DEGRADACJA SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ
1	Piłsudskiego/Źródlana	-	-	-	-	-	-
2	Os. Słoneczne	-	-	-	-	-	-
3	Bazielicha/Braterstwa Ludów	-	-	-	-	-	-
4	Jana Pawła II/Nadbrzeżna	-	-	-	-	-	-
5	Śródmieście	-	-	-	-	-	-
6	Rynek	-	-	-	-	-	-
7	Partyzantów	-	-	-	-	-	-
8	Lipie	+	+	+	+	+	zdegradowane
9	Węgierska	-	-	-	-	-	-
10	Cyganowice	+	+	+	+	+	zdegradowane
11	Mostki	+	+	+	+	+	zdegradowane
12	Gołkowice Dolne	+	-	+	-	+	-
13	Gołkowice Górne	-	-	-	+	-	-
14	Gaboń	-	+	+	+	-	-
15	Moszczenica Niżna	-	-	+	+	-	-
16	Moszczenica Wyżna	+	+	+	+	-	zdegradowane
17	Skrudzina	-	+	+	+	-	-
18	Przysietnica	-	+	+	+	-	-
19	Barcice Dolne	+	+	+	+	+	zdegradowane
20	Barcice	-	-	-	-	-	-
21	Łazy Biegonickie	+	+	+	+	-	zdegradowane
22	Myślec	+	+	+	+	-	zdegradowane
23	Popowice	-	+	+	+	+	zdegradowane
24	Wola Krogulecka	+	+	+	+	+	zdegradowane

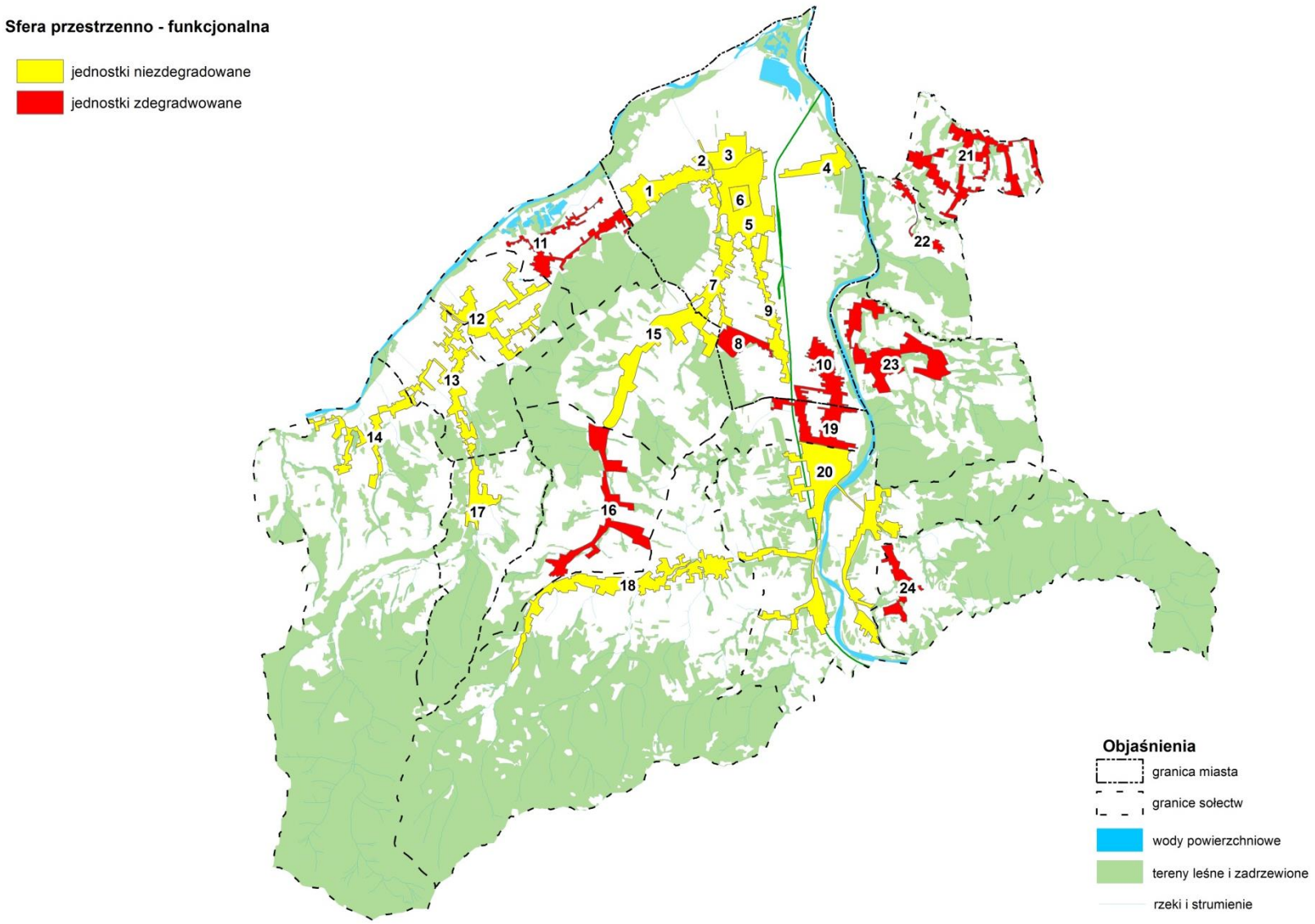

Rycina 7. Jednostki urbanistyczne zdegradowane w sferze przestrzenno - funkcjonalnej na terenie gminy Stary Sącz.

SFERA TECHNICZNA

Według *art. 9 ust. 1 pkt 4 Ustawy o rewitalizacji*, analiza sfery technicznej powinna obejmować takie zagadnienia, jak: degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych (w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym) oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Jakość oraz dostępność infrastruktury technicznej i społecznej warunkuje poziom życia mieszkańców. Sferę techniczną przeanalizowano także na podstawie wskaźników jakościowych udostępnionych przez Urząd Miasta i Gminy w Stary Sączu, a także w oparciu o inwentaryzację terenową. Pierwsza część analizy dotyczyła oceny i jakości dróg na terenie gminy. Kolejno, uwagę skupiono na ocenie stanu technicznego budynków i przestrzeni publicznych na terenie gminy.

W pierwszej kolejności, ocenie poddano stan techniczny dróg na terenie gminy. Jeżeli w danej jednostce urbanistycznej większość dróg cechowała się stanem technicznym niższym niż dobry, wówczas obszar klasyfikowano jako kryzysowy.

Tabela 19. Stan techniczny dróg w jednostkach urbanistycznych na poziomie gminy (dane za rok 2015)

Jednostka urbanistyczna	Nazwa	Drogi publiczne	Kategoria drogi	Stan techniczny
1	Piłsudskiego/Źródlana	ul. Żwirki i Wigury	gminna	widoczne spękania i ubytki w nawierzchni
		ul. Stroma	gminna	widoczne spękania i ubytki w nawierzchni
		Stary Sącz Rondo - Gołkowice Dolne: ul. Józefa Piłsudskiego	gminna	stan dobry
		ul. Prof. Józefa Tischnera	gminna	widoczne deformacje i spękania nawierzchni
		ul. Podegrodzka	gminna	stan dobry
		ul. Źródlana	gminna	stan zadowalający
2	Os. Słoneczne	ul. Braterstwa Ludów	gminna	widoczne nieliczne spękania
		ul. Podegrodzka	gminna	stan dobry
3	Bazielicha/Braterstwa Ludów	ul. Braterstwa Ludów	gminna	stan dobry
		ul. Krakowska	gminna	stan dobry
		ul. Cesarczyka	gminna	stan dobry
4	Jana Pawła II/Nadbrzeżna	ul. Jana Pawła II	gminna	stan dobry
5	Śródmieście	ul. Pod Ogrodami	gminna	stan dobry
		ul. Polna	gminna	stan dobry
		ul. Krakowska	gminna	widoczne nieliczne spękania
		Stary Sącz Rondo - Gołkowice Dolne: ul. Stefana Batorego, ul. Jana Pawła II	gminna	stan dobry

		ul. Jana Kilińskiego	gminna	widoczne nieliczne spękania i ubytki
		ul. Szewska	gminna	widoczne nieliczne spękania
		ul.11 Listopada	gminna	widoczne nieliczne spękania
		ul. Kazimierza Morawskiego	gminna	widoczne nieliczne spękania
		ul. Parkowa	gminna	widoczne nieliczne spękania
		ul. Jagiellońska	gminna	widoczna deformacja nawierzchni
		ul. Królowej Jadwigi	gminna	stan zadowalający
		ul. Stefana Czarnieckiego	gminna	widoczne nieliczne spękania
		ul. Trakt Św. Kingi	gminna	widoczne spękania
		ul. Władysława Bandurskiego	gminna	widoczne nieliczne spękania
		ul. Partyzantów/Ogrodowa	gminna	widoczne nieliczne spękania
		ul. 22 Stycznia	gminna	stan dobry
6	Rynek	ul. Ignacego Daszyńskiego	gminna	stan dobry
		ul. Dąbrowskiego	gminna	widoczne spękania
		ul. Rynek	gminna	stan dobry
		Stary Sącz Rondo - Gołkowice Dolne: ul. Stefana Batorego, ul. Jana Pawła II	gminna	widoczne deformacje nawierzchni
		ul. Stanisława Staszica	gminna	stan dobry
		ul. Kazimierza Wielkiego	gminna	stan dobry
		ul. Mikołaja Kopernika	gminna	stan dobry
		ul. Jana III Sobieskiego	powiatowa	widoczne spękania
		ul. Królowej Jadwigi	gminna	stan dobry
		ul. Adama Mickiewicza	gminna	stan dobry
		ul. 3-go Maja	gminna	widoczne spękania
		ul. Bolesława Chrobrego	gminna	widoczne spękania
7	Partyzantów	ul. Partyzantów	gminna	widoczne spękania
8	Lipie	ul. Brzozowa	gminna	widoczne spękania
		ul. Witosa	gminna	stan dobry
		ul. Kwiatowa	gminna	widoczne deformacje nawierzchni
		ul. Lenczowskiego	gminna	stan zadowalający
9	Węgierska	ul. Węgierska	gminna	widoczne spękania
10	Cyganowice	ul. Cyganowice	gminna	stan zadowalający
		ul. Popowicka	gminna	stan zadowalający
		Barcice Stary Sącz – Cyganowice	gminna	stan zadowalający
11	Mostki	Mostki – Stary Sącz Las	gminna	widoczne spękania
		Mostki – Żwirownia	gminna	widoczne spękania i ubytki
		Mostki – Wieś	gminna	stan dobry
		Mostki – Na Łęg	gminna	widoczne spękania

		Mostki – Stary Sącz granica miasta	gminna	widoczne spękania
12	Gołkowice Dolne	Gołkowice Dolne - Osiedle	gminna	widoczne spękania
		Gołkowice Dolne - Do Lasu	gminna	widoczne spękania
		Gołkowice Dolne - Boczna	gminna	widoczne spękania
		Gołkowice Dolne - Do Zycha	gminna	widoczne spękania
		Stary Sącz Rondo - Gołkowice Dolne	gminna	stan dobry
13	Gołkowice Górne	Gołkowice Górne – Poczta	gminna	stan dobry
		Gołkowice Górne – Łącznik	gminna	widoczne nieliczne spękania
		Gołkowice Górne – przy Kościele	gminna	widoczne spękania
14	Gaboń	Gaboń Praczka - Na Bachnate	gminna	stan zadowalający
		Gaboń Praczka - Wilkówka z Osady	gminna	stan dobry
		Gaboń - Przehyba przez Wilkówke	gminna	stan zadowalający
		Gaboń - Wilkówka z Osiedla Wola	gminna	stan zadowalający
		Gaboń - Przehyba przez Wyżne Ćwierci	gminna	stan zadowalający
		Gaboń Ćwierci	gminna	stan zadowalający
		Gaboń Ćwierci - Opalana	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Gaboń - Ćwierci Wyżne	gminna	stan zadowalający
		Gaboń - Wyżne Ćwierci – Trafo	gminna	stan zadowalający
		Gaboń - Niżne Ćwierci	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Gaboń - Ćwierci - Gaboń Cegielnia	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Gaboń - Gaboń Grabie	gminna	stan zadowalający
		Gaboń przy Kościele	gminna	stan dobry
		Gaboń - Opalana	gminna	stan zadowalający
		Gaboń - Opalana - Na Kabatki	gminna	stan zadowalający
		Gaboń - Opalana II	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Gaboń - Opalana - Osiedle	gminna	stan dobry
		Gołkowice Górne - Gaboń	powiatowa	stan dobry
		Gołkowice Górne - Łazy Brzyńskie	powiatowa	stan dobry
15	Moszczenica Niżna	Moszczenica Niżna – Lipie – Barcice	gminna	widoczne spękania
		Moszczenica Niżna – Lipie	gminna	stan dobry
		Moszczenica Niżna – Do Przedszkola	gminna	widoczne nieliczne spękania
		Moszczenica Niżna – Lipie-Stary Sącz	gminna	widoczne niewielkie ubytki nawierzchni

16	Moszczenica Wyżna	Moszczenica Wyżna – ul. Głośnych	gminna	widoczne spękania
		Moszczenica Wyżna – ul. Szmaciarska Gaj Działy	gminna	widoczne spękania
17	Skrudzina	Skrudzina – przez Wieś	gminna	stan dobry
		Skrudzina - Działy	gminna	widoczne spękania
18	Przysietnica	Przysietnica – Do Jurczaków	gminna	widoczne spękania
		Przysietnica – Twarożka	gminna	widoczne spękania
		Przysietnica – do Górali	gminna	widoczne spękania
		Przysietnica– Podsapieniec	gminna	widoczne spękania
19	Barcice Dolne	os. za Torem	gminna	stan zadowalający
		Barcice - Stary Sącz - Cyganowice	gminna	nieliczne spękania
		Barcice - Cmentarz - do Popradu	gminna	widoczne deformacje
		Nowy Sącz - Piwniczna - Granica Państwa	krajowa	nieliczne spękania
20	Barcice	Barcice - Stary Sącz- Cyganowice	gminna	widoczne deformacje
		Cmentarz - do Popradu	gminna	widoczne deformacje
		Cmentarz - do Torów PKP	gminna	stan zadowalający
		Nowa Dzielnica	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Koło Stadionu	gminna	stan zadowalający
		Barcice - Wdżary	gminna	stan zadowalający
		Barcice - Wrzezowica Wierchy	gminna	stan zadowalający
		Barcice - Facimiech	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Barcice - Na Sapieniec	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Barcice - Na Kliny	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Barcice - Głucha Dolina	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Barcice - Skrajnia Dolna	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Moszczenica Niżna - Lipie - Barcice	gminna	stan zadowalający
		Stary Sącz - Przysietnica - Barcice	powiatowa	stan zadowalający
		Nowy Sącz - Piwniczna - Granica Państwa	krajowa	stan zadowalający
21	Łazy Biegonickie	Łazy Biegonickie – Żeleźnikowa	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Łazy Biegonickie – Wójcikówka do Trafo	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Łazy Biegonickie – Wójcikówka granica	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Łazy Biegonickie – Myślec	gminna	widoczne spękania i deformacje

		Łazy Biegonickie – Żeleznikowa w gaju	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Łazy Biegonickie - Wójcikówka	gminna	Stan dobry
22	Myślec	Myślec – Wieś od Żeleźnikowej	gminna	widoczne spękania
		Myślec – Ośrodek ZSMP	gminna	widoczne spękania
		Myślec – Zagórze Myśleckie	gminna	widoczne spękania
23	Popowice	Popowice - Cyganowice	gminna	widoczne spękania i deformacje
		Myślec - Myślec Zagórze	gminna	widoczne spękania i deformacje
24	Wola Krogulecka	Barcice - Wola Krogulecka - Os. Łąki	gminna	stan zadowalający
		Barcice - Wola Krogulecka	powiatowa	stan zadowalający
		Barcice - Facimiech	gminna	stan zadowalający

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Stary Sącz, inwentaryzacja terenu.

Następnie, sferę techniczną przeanalizowano na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta i Gminy w Starym Sączu. Ocenie poddano stan techniczny budynków oraz przestrzeni publicznych zlokalizowanych na terenie gminy. Jeżeli na terenie jednostki większość obiektów (budynki i przestrzenie publiczne) cechowała się stanem technicznym niższym niż dobry, wówczas obszar klasyfikowano jako kryzysowy.

Tabela 20. Wykaz budynków i przestrzeni publicznych na terenie gminy Stary Sącz

L.p.	Jednostka urbanistyczna	Rodzaj obiektu	Stan techniczny
1	Barcice	Chlorownia - nieczynna	zły
2	Barcice	Przepompownia	średni
3	Piłsudskiego/Źródlana	Lecznica Zwierząt i Mieszkania Komunalne	średni
4	Mostki	Chlorownia - nieczynna	zły
5	Wola Krogulecka	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego	dobry
6	Gołkowice Dolne	Dzierżawa przez Firmę Harnas sprzedaż materiałów budowlanych	średni
7	Gołkowice Dolne		
8	Śródmieście	Budynek administracyjny	zły
9	Barcice	Zakład produkcyjny	średni
10	Rynek	Szalety	dobry
11	Stary Sącz	OSP	dobry
12	Śródmieście	Zabytkowa kaplica	średni
13	Moszczenica Niżna	Budynek OSP	dobry
14	Rynek	Przedszkole	dobry
15	Gołkowice Dolne	Przedszkole	dobry
16	Moszczenica Niżna	Przedszkole	średni
17	Rynek	Muzeum	średni
18	Cyganowice	Użytkowany przez młodzież oraz osoby niepełnosprawne	dobry
19	Mostki	Budynek przeznaczony na działalność Lokalnych Stowarzyszeń	średni
20	Rynek	Studio tańca, kwiaciarnia, cukiernia	średni
21	Barcice	Gabinety - część mieszkalna	dobry

22	Śródmieście	Gabinety	dobry
23	Gołkowice Górne	Budynek sanitarno-szatniowy	dobry
24	Barcice	Plac zabaw, zaplecze sanitarne, wiata nad grillem, rowerami	dobry
25	Śródmieście	Magazyn	dobry
26	Śródmieście	Warsztat	dobry
27	Śródmieście	Magazyn	dobry
28	Śródmieście	Magazyn	średni
29	Śródmieście	Pomieszczenia biurowe	dobry
30	Śródmieście	Pizzeria "Chata"	dobry
31	Gaboń	Budynek przeznaczony na działalność OSP	dobry
32	Barcice	Budynek przeznaczony na działalność OSP	dobry
33	Gołkowice Górne	Stadion	dobry
34	Gołkowice	Stadion	dobry
35	Moszczenica Niżna	Plac zabaw	dobry
36	Gołkowice	Gabinety	dobry
37	Barcice	Zaplecze socjalne	zły
38	Przysietnica	Boisko sportowe	dobry
39	Os. Słoneczne	Boisko	dobry
40	Przysietnica	Zaplecze socjalne	dobry
41	Stary Sącz	Kiosk	zły
42	Moszczenica Niżna	Boisko	dobry
43	Łazy Biegonickie, Barcice, Mostki, Stary Sącz, Gołkowice, Skrudzina, Gaboń, Gaboń Praczka, Pod Przechybą, Przysietnica, Moszczenica, Cyganowice	Przystanki	średni

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Stary Sącz.

W jednostkach, w których początkowo nie wykazano degradacji (dobry stan techniczny dróg), ale po przeanalizowaniu kolejnego kryterium (stan techniczny budynków i przestrzeni publicznych), wskazano kryzys, dawało to podstawę do zaklasyfikowania jednostki jako zdegradowanej w sferze gospodarczej.

Tabela 21. Degradacja sfery technicznej – gmina Stary Sącz

Jednostka urbanistyczna	Nazwa	Stan techniczny dróg	Stan techniczny budynków i przestrzeni publicznych	DEGRADACJA SFERY TECHNICZNEJ
1	Piłsudskiego/Źródlana	-	+	zdegradowane
2	Os. Słoneczne	-	-	-
3	Bazielicha/Braterstwa Ludów	-	-	-
4	Jana Pawła II/Nadbrzeżna	-	-	-
5	Śródmieście	+	-	zdegradowane
6	Rynek	-	-	-
7	Partyzantów	+	-	zdegradowane
8	Lipie	-	-	-
9	Węgierska	+	-	zdegradowane
10	Cyganowice	-	-	-
11	Mostki	-	+	zdegradowane

12	Gołkowice Dolne	+	+	**zdegradowane**
13	Gołkowice Górne	+	-	**zdegradowane**
14	Gaboń	-	-	-
15	Moszczenica Niżna	+	-	**zdegradowane**
16	Moszczenica Wyżna	+	-	**zdegradowane**
17	Skrudzina	-	-	-
18	Przysietnica	+	-	**zdegradowane**
19	Barcice Dolne	+	-	**zdegradowane**
20	Barcice	+	+	**zdegradowane**
21	Łazy Biegonickie	+	-	**zdegradowane**
22	Myślec	+	-	**zdegradowane**
23	Popowice	+	-	**zdegradowane**
24	Wola Krogulecka	-	-	-

Uwagi: - obszary niezdegradowane.

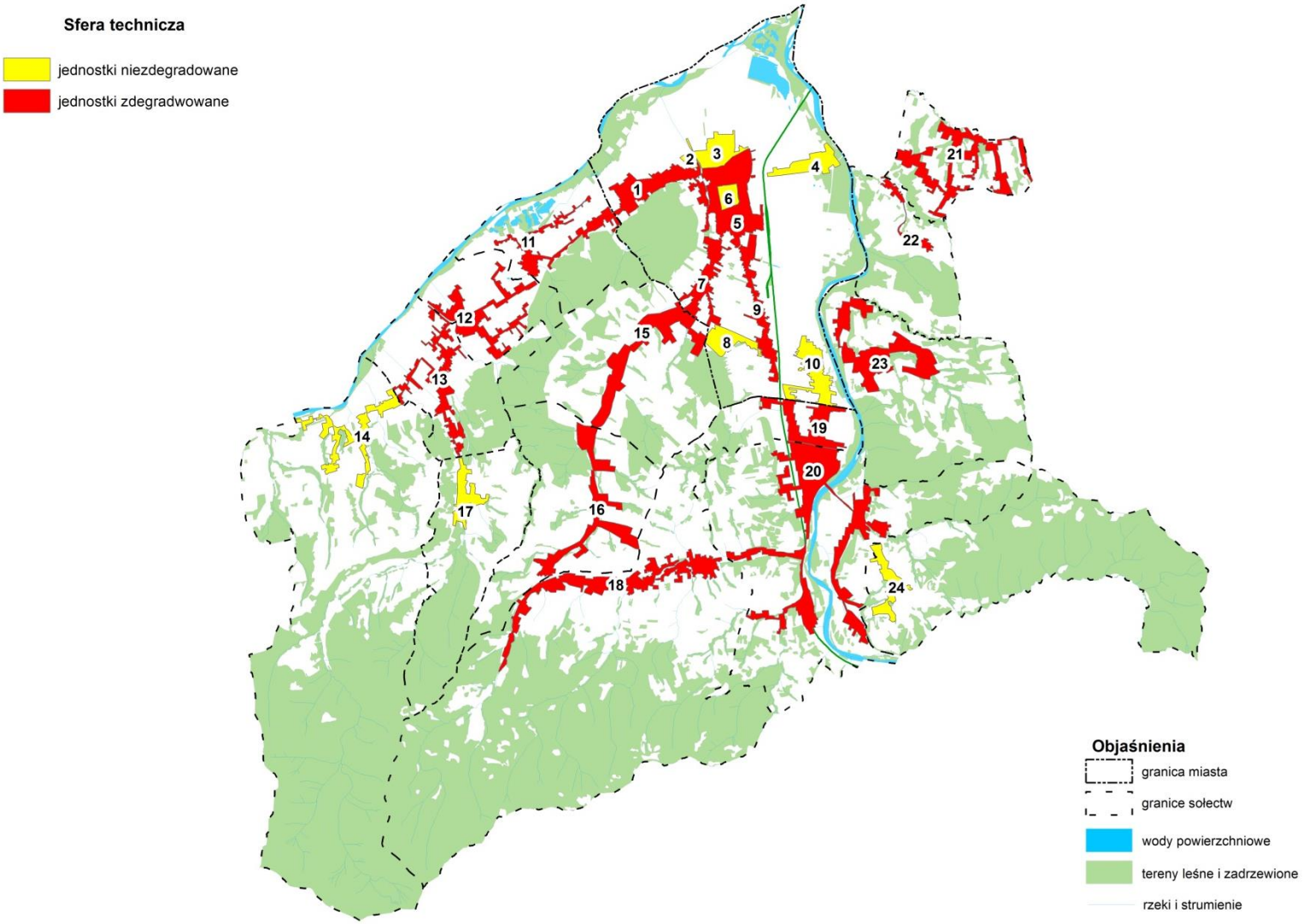

Rycina 8. Jednostki urbanistyczne zdegradowane w sferze technicznej na terenie gminy Stary Sącz.

7. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

W wyniku korelacji sfery społecznej ze sferami dodatkowymi, tj. gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną, otrzymano macierz ukazującą problemy w poszczególnych jednostkach. W **Tabela 22** plusem zaznaczono występowanie negatywnych zjawisk w powyższych sferach. Dodatkowo kolorem czerwonym wyróżniono jednostki zdegradowane w sferze społecznej, możliwe do objęcia procesem rewitalizacji.

Tabela 22. Występowanie problemów w poszczególnych sferach

Jednostka urbanistyczna	Nazwa	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Jednostka objęta kryzysem
1	Piłsudskiego/Źródlana	+	+	+	-	+	zdegradowane
2	Os. Słoneczne	+	+	-	-	-	zdegradowane
3	Bazielicha/Braterstwa Ludów	-	+	-	-	-	-
4	Jana Pawła II/Nadbrzeżna	-	+	-	-	-	-
5	Śródmieście	+	+	-	-	+	zdegradowane
6	Rynek	+	+	-	-	-	zdegradowane
7	Partyzantów	-	+	-	-	+	-
8	Lipie	-	+	-	+	-	-
9	Węgierska	-	+	-	-	+	-
10	Cyganowice	+	+	-	+	-	zdegradowane
11	Mostki	-	+	-	+	+	-
12	Gołkowice Dolne	+	+	-	-	+	zdegradowane
13	Gołkowice Górne	-	-	-	-	+	-
14	Gaboń	+	-	-	-	-	-
15	Moszczenica Niżna	-	+	-	-	+	-
16	Moszczenica Wyżna	-	+	-	+	+	-
17	Skrudzina	-	+	-	-	-	-
18	Przysietnica	-	+	-	-	+	-
19	Barcice Dolne	+	-	+	+	+	zdegradowane
20	Barcice	+	+	+	-	+	zdegradowane
21	Łazy Biegonickie	-	-	+	+	+	-
22	Myślec	-	-	-	+	+	-
23	Popowice	+	+	-	+	+	zdegradowane
24	Wola Krogulecka	+	+	-	+	-	zdegradowane

Uwagi: - obszary niezdegradowane.

Obszar zdegradowany stanowi dziesięć podobszarów zamieszkałych (zamieszkałych jednostek urbanistycznych), których łączna powierzchnia wynosi 330,01 ha, co stanowi 3,3% ogólnej powierzchni gminy. Zamieszkuje go 11 233 osób, co stanowi 47,99% wszystkich mieszkańców gminy.

Zdegradowane jednostki urbanistyczne zostały przedstawione na mapie wynikowej oznaczonej jako **załącznik nr 1.**

8. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI

Obszary zamieszkałe

Z przeprowadzonej analizy wynika, iż na terenie gminy Stary Sącz znajduje się dziesięć podobszarów obszaru zdegradowanego, które mogłyby podlegać rewitalizacji. Jest ich więcej niż przewiduje ustawa o rewitalizacji, która wprowadza limity dotyczące obszaru rewitalizacji: maksymalnie 30% - liczba ludności, maksymalnie 20% - powierzchnia terenu.

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w gminie Stary Sącz, a także oczekiwania i potrzeby lokalnej społeczności wyrażone podczas konsultacji społecznych, doprowadziły do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk i problemów.

Zapisy ustawy o rewitalizacji, a także szczególna koncentracja negatywnych zjawisk (w szczególności społecznych) w badanych jednostkach urbanistycznych stały się podstawą do wskazania podobszarów obszaru zdegradowanego jako obszaru rewitalizacji, wybierając tereny, które zgodnie z *art. 10 ust. 1 ustawy* mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, w których gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszarem rewitalizacji objęto 4 zamieszkałe podobszary obszaru zdegradowanego:

- **Podobszar rewitalizacji I (w granicy jednostki nr 12),**
- **Podobszar rewitalizacji II (w granicach jednostek nr 5 i 6),**
- **Podobszar rewitalizacji III (w granicy jednostki nr 19),**
- **Podobszar rewitalizacji IV (w granicy jednostki nr 20).**

Tabela 23. Podobszary rewitalizacji na terenie gminy Stary Sącz

Podobszar rewitalizacji	Powierzchnia [ha]	Odsetek powierzchni [%]	Mieszkańcy	Odsetek mieszkańców [%]
I	8,47	0,08	192	0,82
II	46,49	0,46	1445	6,14
III	8,9	0,09	330	1,40
IV	18,45	0,18	270	1,15
SUMA	**82,31**	**0,81**	**2237**	**9,51**

Granice podobszarów rewitalizacji zostały uszczegółowione po przeprowadzonych konsultacjach społecznych (w tym wywiadów z pracownikami Urzędu Gminy Stary Sącz) oraz zastosowaniu nowych przeliczeń i wskaźników dla całej gminy. Finalnie, podobszary objęte zadaniami naprawczymi zostały wyodrębnione w wyniku uwzględnienia degradacji i potencjału obszaru, przy jednoczesnym zachowaniu spójności przestrzenno-funkcjonalnej. Zapisy ustawy o rewitalizacji, a także szczególna

koncentracja negatywnych zjawisk w badanych jednostkach urbanistycznych stały się podstawą do wskazania części obszaru zdegradowanego jako obszaru rewitalizacji, wybierając tereny, które zgodnie z *art. 10 ust. 1 ustawy* mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, w których gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Na wybranych terenach gmina zamierza realizować zadania własne zgodnie z *art. 8 ust. 1 ustawy,* co wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców gminy Stary Sącz.

Obszar rewitalizacji zajmuje powierzchniowo 82,31 ha (0,81% ogólnej powierzchni gminy) i zamieszkiwany jest przez 2237 mieszkańców, co stanowi 9,51% ogółu ludności gminy. Granice obszaru rewitalizacji przedstawione zostały na **załączniku nr 1.**

W pozostałych jednostkach urbanistycznych, w których również wykazano kryzys, gmina prowadzi już działania naprawcze mające na celu przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom określonym w ustawie:

- **Os. Słoneczne i Piłsudskiego/Źródlana**
  - remont placu zabaw dla dzieci,
  - przebudowa boiska wielofunkcyjnego,
  - budowa siłowni zewnętrznej,
  - wykonanie monitoringu i oświetlenia całego kompleksu rekreacyjnego.

- **Cyganowice**
  - budowa placu zabaw dla dzieci,
  - remont i przebudowa budynku dla Środowiskowego Domu Samopomocy,
  - przebudowa skrzyżowania ulicy Cyganowickiej z obwodnicą Starego Sącza wraz z montażem sygnalizacji świetlnej i poprawa bezpieczeństwa,
  - budowa kanalizacji i przebudowa drogi,
  - wykonanie oświetlenia ulicznego.

- **Wola Krogulecka**
  - budowa placu zabaw dla dzieci oraz boiska sportowego,
  - budowa platformy widokowej,
  - odbudowanie drogi oraz przepustu na odcinku Barcice – Facimiech,
  - odbudowanie odcinka drogi Wola Krogulecka – Brzezowica,
  - remont rowów odwadniających,
  - wykonanie oświetlenia ulicznego.

- **Popowice**
  - rozbudowa boiska sportowego,
  - budowa świetlicy wiejskiej wraz z pracowniami komputerowymi,
  - odbudowa drogi Popowice – Cyganowice wraz z odbudową trzech przepustów,
  - zabezpieczenie osuwiska wraz z przebudową drogi.

Obszary niezamieszkałe

Zgodnie z zapisem ustawy (art. 10 ust. 3) do obszaru rewitalizacji można dołączyć tereny poprzemysłowe, w tym poportowe i powydobywcze, tereny powojskowe albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1-4, oraz gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1.

Dworce wraz z ich otoczeniem są w ostatnich latach przedmiotem licznych, często pozytywnych zmian i przekształceń, spowodowanych m.in. wprowadzeniem nowych funkcji, nie związanych bezpośrednio z komunikacją. Na terenie gminy Stary Sącz wskazano zdegradowany i niezamieszkały obszar pokolejowy (podobszar rewitalizacji V) zlokalizowany w pobliżu wschodniej granicy jednostki urbanistycznej Śródmieście, zajmujący powierzchniowo 0,96 ha, co stanowi 0,010% całkowitej powierzchni gminy.

Dawny budynek dworca kolejowego w Starym Sączu pochodzi z II połowy XX wieku. W czasach świetności powyższy budynek pełnił funkcję centrum Starego Sącza oraz wizytówki miasta. Główna funkcja dworca związana była z obsługą wzmożonego ruchu pasażerskiego. Inwentaryzacja terenu oraz opinie mieszkańców wykazały, iż obecnie obiekt stał się niszczejącym budynkiem, miejscem nocnych spotkań młodzieży, chuligaństwa, niezagospodarowanym i niebezpiecznym obszarem miasta.

Budynek cechuje się występowaniem kryzysu w sferze technicznej. Posiada bardzo niski standard techniczny i użytkowy, przez co tworzy w przestrzeni gminy obszar zdegradowany. Brak odpowiedniego wyposażenia, zniszczona elewacja, uniemożliwia efektywne korzystanie z obiektu. W celu podniesienia wskaźnika wartości użytkowej budynku, wymagana jest pilna modernizacja. Obszar niezamieszkały charakteryzuje się także degradacją funkcjonalno-przestrzenną. Najbliższa okolica budynku dworca jest zabudowana i użytkowa, brak zagospodarowania wokół niezamieszkałego budynku tworzy przestrzeń nieatrakcyjną i niedostępną dla mieszkańców.

W związku z tym zainicjowane działania naprawcze mają na celu wprowadzenie na teren obiektu nowych funkcji, w tym kulturalnych, socjalnych czy rekreacyjnych. Odrestaurowanie budynku dworca przyczyni się do zaadaptowania go do pełnienia nowych funkcji na rzecz lokalnej społeczności. W tym celu zostaną stworzone nowe propozycje projektowe dotyczące zagospodarowania budynku i terenu przy dworcu kolejowym. Priorytetem w działaniach jest pokazanie, że obiekt ten może pełnić nie tylko funkcję kolejową, ale również stanowić ważną przestrzeń dla mieszkańców. Realizacja przedsięwzięcia zapewni aktywizację lokalnej społeczności oraz wzmocni relacje sąsiedzkie (wewnątrzpokoleniowe i międzypokoleniowe), w szczególności osób zamieszkujących tereny zdegradowane.

Fotografia 1. Budynek dworca kolejowego w Starym Sączu
Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Starym Sączu

9. PODSUMOWANIE

Pierwszym etapem do stworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Stary Sącz na lata 2016-2020 jest delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Analizy zrealizowane dla potrzeb niniejszej diagnozy mają charakter zarówno statyczny, jak i opisowy. Do prezentacji informacji i wskaźników posłużono się najnowszymi dostępnymi danymi statystycznymi i administracyjnymi. Informacje zamieszczone w tej diagnozie w zdecydowanej większości przypadków prezentują rozpatrywane zjawiska na koniec 2015 roku. Analizy zamieszczone w raporcie diagnostycznym mają charakter porównawczy (podział na jednostki urbanistyczne).

W wyniku przeprowadzonej procedury delimitacyjnej wskazano obszar zdegradowany, a następnie obszar rewitalizacji, składający się z pięciu podobszarów obszaru zdegradowanego, będących zamieszkałymi jednostkami urbanistycznymi (Śródmieście, Rynek, Barcice Dolne, Barcice oraz Gołkowice Dolne). Dodatkowo, wyznaczono podobszar niezamieszkały, stanowiący pokolejowy teren gminny. Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji gmina Stary Sącz realizować będzie działania mające na celu trwałe i skuteczne wyjście z kryzysu społeczno-gospodarczego podobszarów zdegradowanych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne prowadzone będą w sposób kompleksowy przy współudziale różnorodnych grup interesariuszy. Zdefiniowanie podstawowych problemów i podjęcie kroków zmierzających do ich zniwelowania powinno przyczynić się do podniesienia poziomu i jakości życia mieszkańców.

Dalsze etapy przy opracowaniu dokumentu uwzględniać będą wymogi komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych w różnych wymiarach (tj. przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania) oraz powiązania pomiędzy projektami rewitalizacyjnymi na podobszarach rewitalizacji, jak również poza nim, ale oddziałując na te podobszary. Ponadto projekty przewidziane do realizacji na obszarze rewitalizacji powinny się dopełniać przestrzennie oraz tematycznie. System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji na lata 2016-2020 będzie mocno osadzony w systemie zarządzania gminą, jak również umożliwi efektywne współdziałanie na rzecz rewitalizacji różnych interesariuszy oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Ponadto planowany program zakłada uzupełnienie i łączenie różnorodnych źródeł finansowania planowanych projektów rewitalizacyjnych.